

Kulttol. D. 224 / 1. 6. 1995

M

**VANHEMMAN METALLIKAUDEN ASUINPAIKKOJEN
INVENTOINTI ETELÄ-SAIMAALLA 1993**

**Mika Lavento
Helsingin yliopiston arkeologian laitos**

Sisällys

Johdanto	1
Vanhemman metallikauden asuinpaikkojen inventoinnin päämäärät	1
Menetelmät	2

Kohteet:

Enonkoski [6] Hanhijärvi Koivula a	3
Enonkoski [21] Simanala Kotkuinniemi g	4
Juva [7] Risulahti Otamo	5
Kerimäki [57] Joughenniemi Kokkomäki	6
Kerimäki [97] Yläkuona Mäntylä b	8
Kerimäki [78] Pihlajaniemi Rekilahti	9
Kerimäki [80] Pihlajaniemi Kaunisniemi	10
Kerimäki [74] Raikuu Tuomaanniemi	11
Kesälahti [2] Ruokkee Sirnihta	12
Kitee [6] Potoskavaara Salmela	13
Kitee [11] Niinikumpu Hiekanpää II	14
Kitee [12] Niinikumpu Hiekanpää III	15
Kitee [16] Niinikumpu Hiekanpää IV	16
Kitee [13] Leinovaara Lopola	17
Kitee [18] Muljula Sarvisuo	18
Mikkelin mlk [11] Väänälä Konnunlahti	20
Punkaharju [1] Kulennoinen Kaarniemi	21
Punkaharju [37] Vaara Kärensalmi	22
Punkaharju Vaara Kärensalmi E	23
Punkaharju [22] Ruhvana Multianiemi	24
Punkaharju [11] Pellossalo Honkaniemi	25
Punkaharju [10] Salilampi b	26
Punkaharju [18] Punkaniemi Lasimäki	27
Punkaharju Puulaniemi Muurainniemi	28
Puumala [9] Huhtimaa Pistohiekka b	29
Puumala [16] Liimattala Kotkatlahti a	30
Puumala [17] Liimattala Kotkatlahti b	31
Pyhäselkä [1] Savilahti Rinkumäki	32
Pyhäselkä [2] Niva Nivansalo Porolahti	33
Ristiina [2] Himolansaari Heiniemi	34
Ristiina [22] Laasola Pulmionlampi	35
Ristiina [32] Huttula Hietaniemenkangas	36
Ristiina [26] Laasola Kitulansuo d	37
Ristiina [28] Roinilampi	38
Ristiina [43] Hartikkala Ala-Pentti b	39
Ruokolahti [12] Utula Alatalo	40

Rääkkylä [19] Täitimänniemi Huotinniemi	41
Rääkkylä [8] Täitimänniemi Mehonlahti 2	42
Rääkkylä [13] Jaama Läävälahdensuo	43
Rääkkylä [5] Täitimänniemi Anninkangas	44
Rääkkylä [16] Täitimänniemi Mikinsärkkä	45
Rääkkylä [17] Täitimänniemi Rantala	46
Rääkkylä [2] Sintsi Hiekkala	47
Savonlinna [71] Tolvanniemi Haukilahden pohja	48

peruskarttaotteet	70-85
kartat	86-107
kuvat	108-115
liitteet	1-2

1.49 *puuttuu*

Johdanto

Tammikuussa 1992 käynnistyi Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen, Museoviraston sekä Savonlinnan maakuntamuseon yhteinen tutkimusprojekti "Muinais-Saimaan asutus ja kontaktit esihistoriallisena aikana". Alusta alkaen projektissa on tehty runsaasti kenttätöitä, joiden yhtenä kohteena ovat vuosittain järjestettävät opetuskaivaukset. Opiskelijat pyritään perehdyttämään kenttätyökurssin aikana keskeisiin kenttäkaivauksen ja kartoituksen menetelmiin sekä antamaan jonkinlainen käsitys myös muinaisjäännösten inventoinnista. Arkeologian laitoksen opetuskaivaus järjestettiin kesällä 1993 aikana 7.6. - 2.7.1994³ Rääkkylän Pörrinmökin kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla. Kaivaus rahoitettiin Museoviraston varoin ja sitä johti Huk Petro Pesonen.

Kaivauksen edetessä tehtiin samaan aikaan johdollani lähinnä Etelä-Saimaan kohteissa vanhemman metallikauden kohteiden inventointia. Inventointiin osallistui allekirjoittaneen lisäksi kaksi tutkimusavustajaa - Satu Siponen (7.6 - 18.6.) sekä Pia Ruuttu (21.6. - 2.7. 1994)³ - joiden palkka maksettiin Muinais-Saimaa -projektin varoista. Lisäksi lähes jokaisena inventointipäivänä työskentelyyn osallistui myös opetuskaivauksella olleita arkeologian opiskelijoita. Kukin sai tilaisuuden perehtyä inventointiin yhden päivän ajan. Opiskelijat olivat mukana inventoinnissa kolmen hengen ryhmissä.

Inventointia suoritettiin laajalla alueella Etelä-Saimaan alueella eteläisimmän kohteen sijaitessa Ruokolahdella, pohjoisimman puolestaan Pyhäselässä. Työtä hidasti jossakin määrin opiskelijoiden mukanaolo, sillä osa ajasta kului varsinaiseen inventointiin ja sen. Lisäksi toiminta yhdestä majapaikasta, Rääkkylän Rasivaarasta käsin ei ollut paras mahdollinen ratkaisu, sillä siirtyminen kohteille ja niiltä takaisin Rääkkylään vei aikaa varsinaiselta inventoinnilta. Inventointiryhmän käytössä oli Helsingin yliopiston Toyota Land Cruiser -maastoauto.

Vanhemman metallikauden asuinpaikkojen inventoinnin päämäärät

Inventoinnin tavoitteeksi asetettiin kolme päämäärää:

- 1) Tutkia tunnettujen vanhemman metallikauden asuinpaikkojen laajuutta ja asutuksen intensiteettiä fosforianalyysien avulla.
- 2) Selvittää vanhemman metallikauden asuinpaikkojen suhdetta kivikautisiin asuinpaikkoihin: ts. haluttiin selvittää, onko kivikautisten asuinpaikkojen läheisyydessä - so. alemmilla rantaterasseilla - löydettävissä vanhemmalle metallikaudelle ajoittuvia asuinpaikkoja, ja verrata näiden eri-ikäisten asuinpaikkojen luonnetta toisiinsa.
- 3) Valita kaivauspaikka Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen kesän 1994 opetuskaivauksia varten.

Menetelmät

Maastotyöhön käytetty aika ja menetelmät vaihtelivat eri kohteilla. Minimitasolla kohteen tutkimus toimi tarkastuksena, jossa todettiin paikan yleisluonne ja nykyinen kunto. Useiden kivikautisten rantaterassien alapuolelta etsittiin vanhemman metallikautisen asutuksen jäännöksiä. Seuraava vaihe oli pintapoiminnan tekeminen kohteilla, joiden maaperä ei ollut täysin kasvillisuuden peittämää. Pintapoimintalöytöinä saatiin talteen mm. kivitaltta, saviastianpaloja, kvartsi-iskoksia, kiviesineiden kappaleita, sekä palanutta luuta.

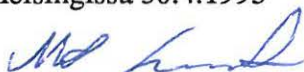
Neljällätoista kohteella tehtiin rannankorkeuden sekä rannan yleisen topografian selvittämiseksi vaaituksia. Vaaituksiin liittyi usein fosforinäytteiden otto vaaituilta linjoilta, mistä syystä näytteiden tarkka korkeus merenpinnasta (ja suhteessa Saimaan nykyiseen vedenpintaan) saatiin selvitettyksi. Vaaituksilla pyrittiin saamaan myös lisätietoa rannansiirtymiskronologian soveltamiseksi vanhemman metallikauden kohteilla. Vaaitukset tehtiin tavallisimmin joko 2.5 tai 5 m välein. Fosforinäytteet otettiin puolestaan 5 tai 10 m välein. Fosforinäytteet otettiin yleisimmin rantaprofilia vastaan kohtisuoraan kulkevilta linjoilta, jolloin tarkoituksena oli selvittää muinaisrannan tarkka paikka suhteessa asuinpaikkaan, ts. kuinka alas asuinpaikkakerros ulottui kussakin tapauksessa.

Muutamista kohteista otettiin lisäksi maanäytteitä lähinnä raekokoanalyysiä varten. Päämääränä oli selvittää kuinka maaperä ja maalajit muuttuvat siirryttäessä kivikautisilta asuinpaikoilta vanhemman metallikauden asuinpaikoille. Inventoinnissa pyrittiin selvittämään sijaitsivatko kivikautiset ja vanhemman metallikauden kohteet samantyyppisillä vai erityyppisillä maapohjilla.

Kahdessa kohteessa tehtiin lisäksi pieniä pelastuskaivauksia. Kiteen Sarvisuon asuinpaikan tuntumassa olevassa sorakuopassa paikallinen maanviljelijä oli soraa ottaessaan havainnut yli puoleksi tuhoutuneen lieden. Hän ilmoitti havainnostaan Rääkkylän Pörrönmökin kaivauksella työskennelleille arkeologeille, ja kohde päätettiin kaivaa ennen sen tuhoutumista kokonaan. Liedestä saatiin radiohiilinäytteet, jotka analysoitiin Stk:n radiohiililaboratoriossa. Sortumaisillaan oleva liesi havaittiin myös Puumalan Pistohiekka b:n asuinpaikalla, tieleikkauksessa, ja jäljellä ollut osa liedestä kaivettiin pelastuskaivauksena. Liedestä saatiin hiilinäyte, mutta se osoittautui kooltaan liian pieneksi ajoitettavaksi. Mahdollisesti se voidaan ajoittaa myöhemmin hiukkaskiihdytinlaboratoriossa.

Inventointikertomukseen on liitetty tiedot fosforianalyysien tuloksista, suurin osa vaaituilla näytelinjoilla tehdyistä fosforianalyyseistä, sekä raekokoanalyysien tulokset kaikilta niiltä paikoilta, mistä näytteitä otettiin. Yleiskarttoja ovat piirtäneet puhtaaksi monet opiskelijat harjoitustöinä arkeologian laitoksella; kartoissa ilmoitetut piirtäjät viittaavat kenttäkartan tekijään, eivät sen puhtaaksi piirtäjään.

Helsingissä 30.4.1995

Mika Lavento

Enonkoski [6] Hanhijärvi Koivula a

PK 4211 09 x = 6888 75 y = 4447 76 z = 81

Löydöt: 24909:1-2
 27259
 27539
 28217:1-2

Aikaisemmat tutkimukset: Bilund, A., inventointi 1991

Kohde sijaitsee Enonkosken kirkosta 1,9 km suuntaan NW Hyypiänniemeen vievän tien lounaispuolella, n. 200 m päässä tiestä.

Topografia: Kohde sijaitsee jyrkän mäen juurella Hyypiänniemen tieltä pellolle laskeutuvan tien alapäässä. Rinne kuuluu luode-kaakko -suuntaiseen moreenimäkeen. Mäen juurella sijaitsee pienialainen, n. 10 x 20 m kokoinen, mahdollinen asuinpaikka-alue. Moreenimäki muodostaa suojaisan "taskun" pohjoisen ja idän suuntaan. Sahalammesta Enoveteen laskevan joen ranta on n. 60 m päässä törmän juuresta ja paikasta, josta aiemmin on poimittu saviastianpaloja, pii-iskos, ja kvartsi-iskoksia.

Kasvillisuus: Rinteen kasvillisuus on mänty-sekametsää. Rinteen alaosa Sahalampeen saakka on peltoaluetta.

Maaperä: Maaperä alueella pellon kohdalla on kivistä, tiukkaan pakkautunutta moreenia. Rinteessä moreeni voi olla hyvinkin karkeaa. Rinteen juurella on jonkin verran hiekkaa - mahdollisesti paikalle muualta tuotua.

Löydöt: Rinteen alaosa, jossa pintamaata oli muutaman metrin matkalla paljastunut pintapoisesti tuloksetta.

Tutkimukset: Paikan luonteen selvittämiseksi kohteesta otettiin kahdelta linjalta kymmenen metrin välein yhteensä 13 fosforinäytettä (ks. yleiskartta s. 86 ja liite 1). Linjalta 1 otettiin 8 ja linjalta 2 yhteensä 5 näytettä. Fosforiarvot ovat kuitenkin selvästi kohonneita pisteissä 6-9. Tältä alueelta tehtiin myös inventoinnin yhteydessä löytöjä. Näytteiden pitoisuudet ovat pääosin moreeniharjanteen juurella, mikä viittaa siihen ettei kyseessä todennäköisesti on joko pienialainen asuinpaikka tai jonkinlainen tilapäinen pysähdyspaikka.

Enonkoski [21] Simanala Kotkuinniemi g

PK 4211 09

x = 6880 24

y = 4448 68

z = 84-87

Löydöt: 27245:1-4 saviastian paloja, palanutta luuta, kvartsi-iskoksia
28218:1-4 saviastian paloja, kiviesineen sirpale, palanutta luuta, kvartsi-iskoksia

Aikaisemmat tutkimukset: Bilund, A., inventointi 1992

Kohde sijaitsee Enonkosken kirkosta n. 9 km suuntaan NW, pitkän kaakkoon pistävän Kotkuinniemen etelärannalla.

Topografia: Asuinpaikka kuuluu pitkään luode-kaakko -suuntaiseen hiekkakankaaseen. Kotkuinniemeltä tunnetaan seitsemän kivikautista, ja yksi varhaismetallikautinen asuinpaikka. Kohteen ympäristö on loivasti Saarijärveen viettävää hiekkakangasta. Löytöalue sijaitsee hiljattain rakennetun hirsimökin piha-alueella, itse mökin kohdalla, sekä sille johtavan tien luona. Kesämökin rakentamisen yhteydessä aluetta on tasoitettu ja siltä on kaivettu pintamaata enimmillään jopa 1 m verran.

Alueella oli havaittavissa kaksi rantaterassia. Alempi terassi, jolla myös kesämökki pihapiireineen sijaitsee, on varhaismetallikautinen. Ylempi terassi on puolestaan kivikautinen. Tämä oli selvimmän hahmotettavissa kesämökille johtavan tien kohdalla.

Kasvillisuus: Kasvillisuudeltaan alue on kuivaa mäntykangasta. Aivan rannan läheisyydessä oli koivuja. Aluskasvillisuus oli ylempänä puolukkavaltaista, alemmalla terassilla kanervikkoa.

Maaperä: Maaperä koko alueella on hienoa, pehmeää hiekkaa. Kesämökkiä varten tasoitetun alueen reunoilta oli profiilissa havaittavissa selvä, hyvin kehittynyt podsoli-profiili, jonka rikastumiskerros oli erityisen voimakkaasti värjäytynyt, viittaa kulttuurikerrokseen.

Kiinteät muinaisjäännökset: Alueella oli selvän kulttuurikerroksen lisäksi nähtävissä hyvin selvä painanne, joka on mahdollista tulkita asumuspainanteeksi. Nähtävissä oli n. 1 m syvyinen kuopanne sekä sen ympärillä hyvin selvät kotavalleihin viittaavat rakenteet (ks. myöhemmin).

Myöhempi maankäyttö: Myöhemmän maankäytön - tässä tapauksessa kesämökin rakentamisen vuoksi - varhaismetallikautinen asuinpaikkaterassi oli suureksi osaksi tuhoutunut. Suojaisan asuinpaikkaterassin koko on n. 20 x 40 m. Ylempi terassi on sen sijaan säilynyt koska sen alueella ei maan kaivamista ole juurikaan tehty. Tuhoa ovat aiheuttaneet pieneltä osin ainoastaan tie sekä mahdollisen asuinuopan viereen kaivettu tunkiokuoppa.

Löydöt: Alueelta on jo aikaisemmassa inventoinnissa poimittu keramiikkaa, palanutta luuta sekä kvartsi-iskoksia. Tässä yhteydessä ylemmältä terassilta poimittiin palanutta luuta, kesämökin kohdalla olevasta maaleikkauksesta puolestaan keramiikkaa. Löytöpaikan korkeus on n. 82-83 m mpy. Löytöjen jakautuman perusteella palanut luu ja kvartsi-iskokset tuntuvat keskittyvän ylemmälle terassille, keramiikka puolestaan alemmalle terassille. Ylemmän terassin korkeus kesämökille johtavan tien luona, löytöjen poimimispaikalla on n. 85 m.

Tutkimukset: Alemmalla terassilta otettiin kahdelta, toisiaan vastaan kohtisuoraan olevalta linjalta yhteensä 8 fosforinäytettä (s. 87 ja liite 1). Näytteet otettiin 10 m välein ja linjat vaaittiin 5 m välein. Korkeuskiintopisteenä käytettiin Enonveden pintaa, jonka pinnankorkeudeksi arvioitiin 81.0 m. Asuinpaikkaterassin korkeus on 83 m mpy. Hyvin voimakkaat fosforianomaliat ovat pisteissä 1 ja 4 sekä painanteesta otetussa näytteessä. Mikäli anomaliat liittyvät vanhemman metallikauden asutukseen, on kohde selvästi ollut melko intensiivisesti asuttu. Sekin on kuitenkin mahdollista, että fosforianomalia voisi johtua viimeaikaisesta ihmistoiminnasta.

Juva [7] Risulahti Otamo

Pk 3144 04

x = 6839 18

y = 3551 24

z = 85

Löydöt: 21488
22581
28219

Aikaisemmat tutkimukset: Matiskainen, H., tarkastus 1982
Taskinen, H., inventointi 1984
Jussila, T. vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Juvan kunnassa Otamonsalmen pohjoisrannalla 28 km Juvan kirkosta pohjoiseen. **Topografia:** Asuinpaikka sijaitsee Risulahdesta Juvalle johtavan, Otamonsalmen ylittävän, tien länsipuolella. Asuinpaikan alue on suureksi osaksi tuhoutunut tien viereen kaivetun sorakuopan vuoksi. Löydöt on tehty sorakuopan rinteiltä ja tien vierestä. Topografialtaan asuinpaikan alue on melko jyrkästi luodetta kohti kohoavaa rinnettä. Asuinpaikalle sopiva terassi sijoittuu nykyisin sorakuopaksi kaivetun terassin reunalle.

Kasvillisuus: Rinteellä kasvaa mänty-sekametsää. Rinnettä alaspäin mentäessä lehtipuuston osuus lisääntyy, kasvillisuuden muuttuessa muutenkin rehevämmäksi.

Maaperä: Maaperä asuinpaikkaterassin kohdalla on melko hienoa hiekkaa. Itäpuolella maaperä on hiekkamoreenia, joka on paikoin melko kivistä. Alempana rinteellä maalaji muuttuu hienorakeisemmaksi siltin ja mahdollisesti myös saven osuuden kasvaessa.

Tutkimukset: Hiekkakuopan reunalta poimittiin kvartsia ja saviastianpaloja.

Yleisluonnehdinta: Kohde sijaitsee jyrkähkön rinteiden keskiosassa. Hiekanotto on tuhonnut ainakin osan asuinpaikasta. Asuinpaikan ympäristö ei vaikuta sopivalta varhaismetallikautisen asuinpaikan olemassaololle.

pinnalla näkyvissä. Mikäli huomioon otetaan useiden satojen metrien mittainen rantakaistale hotelli Herttuaan johtavan tien ja soraharjun välissä, kohdetta kannattaa prospektoida laajemminkin ja ulottaa fosforikuopitus alkamaan länsiosassaan suohon rajoittuvan asuinpaikan reunalta itään ja kaakkoon päin.

Kerimäki [97] Yläkuona Mäntylä b

Pk 4213 02 x = 6873 16 y = 4462 86 z = 85.0

Löydöt: 26654:1-4 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia
 27816:1-13 saviastian paloja, kvartsikaavin, kvartsi-iskoksia,
 asbestia
 28221 saviastian paloja
Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1991
 Pesonen, P., inventointi 1993.

Kohde sijaitsee Kerimäen kirkosta 5.5 km pohjoiseen, Mäntylän talosta n. 300 m. suuntaan NNW.

Topografia: Kohteen ympäristö on lounaaseen päin melko voimakkaasti laskeutuvaa hiljattain metsäaurattua rinnettä. Löytöjä poimittiin rinteeseen yläosasta. Alarinteeltä ei löydetty asuinpaikkaan viittaavia merkkejä. Rinteellä on havaittavissa merkkejä kahdesta rantaterassista.

Kasvillisuus: Alue on kokonaan kaadettua, aukkohakattua, todennäköisesti entistä mäntymetsää.

Maaperä: Maaperä kohteessa on hiekkamoreenia.

Tutkimukset: Pintapoimintaa metsäaurauksessa syntyneissä vaoissa.

Yleisluonnehdinta: Rinteeseen alaosassa ei havaittu varhaismetallikautiseen asutukseen viittaavia merkkejä. Kohde ajoittuu varhaisen asbestikeramiikan ja tyyppillisen kampakeramiikan aikaan.

Kohteen kunto: Koko asuinpaikaksi soveltuva maastokohta oli voimakkaasti ja syvälle metsäaurattu, ja asuinpaikkaa voidaan pitää näin suureksi osaksi tuhoutuneena. Ehjää, metsäaurauksessa tuhoamatonta maata on jäljellä vain paikka paikoin.

Kerimäki [78] Pihlajaniemi Rekilahti

Pk 4213 06 x = 6880 02 y = 4473 10 z = 80-82

Löydöt: 26631 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia
Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1991

Kohde sijaitsee Ängervöisen ja Ruosteselän toisistaan erottavassa Pihlajaniemessä, Kerimäki-Joensuu -maantien sekä siltä poikkeavan Raikuuseen johtavan paikallistien välisen risteyksen tuntumassa. Kerimäen kirkosta on kohteeseen matkaa 16 km.

Topografia: Kohteen ympäristö on loivasti pohjoiseen tai pohjoiskoilliseen viettävää metsää. Kohteeseen liittyy heikohko rantatörmään viittaava muodostuma. Alue on kuitenkin pääosin varsin loivasti kohoavaa. Asuinpaikaksi alue on varsin avointa eikä selvää suojaista "nurkkausta" siellä ole löydettävissä.

Kasvillisuus: Alue on mäntymetsää. Tien vieressä ja rannan läheisyydessä kasvaa myös koivuja ja leppiä.

Maaperä: Maaperä alueella on hiekkamoreenia.

Kiinteät muinaisjäännökset: Inventoidessaan kohdetta Timo Sepänmaa löysi kohteesta halkaisijaltaan 8 m:n kokoisen asuinkuopan.

Tutkimukset: Paikalta ei tehty esihistorialliseen aikaan viittaavia löytöjä.

Yleisluonnehdinta: Varhaismetallikautisen asutuksen merkkejä etsittiin tuloksetta alemmaa Rekilahden rannan tuntumasta. Alue on varsin mökkiytynyt.

Kerimäki [80] Pihlajaniemi Kaunisniemi

Pk 4213 06 **x = 6880 00** **y = 4472 70** **z = 80-82**

Löydöt: 26630 kiviesine, saviastian paloja, kiviesineen katkelma
Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1991.

Kohde sijaitsee Ängervöisen ja Ruosteselän toisistaan erottavassa Pihlajaniemessä, Kerimäki-Joensuu -maantien sekä siltä poikkeavan Raikuuseen johtavan paikallistien välisestä risteyksestä n. 350 m länteen pienelle niitylle poikkeavan pistotien tuntumassa. Kerimäen kirkosta on kohteeseen matkaa n. 16 km.

Topografia: Kohteen alue on loivasti länsilounaaseen viettävää hiekkakangasta.

Kasvillisuus: Alue on mäntymetsää. Sekä pellolle että Ängervöisen rantaa kohti puusto muuttuu tiheäksi lepikoksi ja koivikoksi.

Maaperä: Maalaji kohteessa on soraa.

Tutkimukset: Ei uusia havaintoja. Alemmilla korkeuskäyrillä sijaitsevat terassit (so. Ängervöisen rantaa kohti mentäessä) olivat liian tiheä lepikon peitossa inventointia ajatellen.

Yleisluonnehdinta: Mitään varhaismetallikauteen viittaavaa ei paikalta löydetty.

Kurimäki [74] Raikuu Tuomaanniemi

PK 4213 06 x = 6884 10 y = 4470 63 z = 80

Löydöt: 26633:1-2 kvartsi-iskoksia, palanutta luuta
Aiemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1991

Kohde sijaitsee Kurimäen kirkosta n. 18 km suuntaan NÄE Pistoalanjärven kaakkoisrannalla.

Topografia: Kohde sijaitsee varsin tasaisella hiekkakankaalla Pistoalanjärven rannalla. Maasto laskee lievästi röykkiön kohdalta kaakkoon ja luoteeseen päin mentäessä. Kokonaisuudessaan asuinpaikaksi ajateltavissa oleva kangasmaa sijaitsee terassilla n. 4 m Pistoalanjärven vedenpinnan yläpuolella.

Kasvillisuus: Alue on harvapuista mäntykangasta, jonka aluskasvillisuus muodostuu lähinnä mustikkavarvikosta. Lähellä rantaa, Pistoalanjärven suuntaan laajenevalla kallionnyppylällä - missä myös lapinraunio sijaitsee - aluskasvillisuus on paikoin rehevämpää. Niemen kärjessä, alueen kaakkoisosassa, maaperä muuttuu edelleen kuivemmaksi ja sijaa saa yhä enemmän jäkäläkasvillisuus.

Maaperä: Tuomaanniemen hiekkaterassin maannos on hyvin kehittynyt podsolimaannos, joka on röykkiön tuntumassa kosteampaa kuivuen ja oheten niemen kärkeä kohti. Maaperä on varsin kivistä, joten näyte- ja koekuoppien kaivaminen on paikka paikoin vaikeaa. Kivien raekoko vaihtelee soralajitteesta karkeisiin, halkaisijaltaan useiden kymmenien cm:n kokoisiin lohkaraisiin. Lapinraunio sijaitsee kallion päällä kuitenkin siten, että itse kiveyksen ja paljaan kallion välissä on ainakin jonkin verran maata. Kallio kuitenkin jatkuu madaltuen itäänpäin, kohti mahdollista asuinpaikkaa.

Tutkimukset: N. 200 m:n mittaiselle matkalle Lapinraunion kohdalta Tuomaanniemen eteläkärkeen saakka kaivettiin 11 kooltaan 1 x 1 m kokoista koekuoppaa 20 m välein. Koekuopat kaivettiin linjalle 1 samoihin paikkoihin, mistä myös fosforinäytteitä otettiin. Kuopista ei tehty löytöjä, eikä niissä havaittu merkkejä asutuksesta. Lisäksi sopivilta tuntuviin kohtiin aluetta tehtiin pistokokeen luonteisia kairauksia; niemen kärjestä havaittiin epämääräisiä merkkejä palaneista kivistä. Mistään kulttuurikerrokseen viittaavasta ei tehty havaintoja. Lapinrauniosta n. 10 m itäänpäin otettiin kahdelta linjalta fosforinäytteitä (ks. yleiskartta s. 88 ja liite 1). Näytteet otettiin 20 m välein podsoliprofiilin rikastumiskerroksen yläosasta, joka oli maannosprofiilin voimakkaimmin erottuva kohta. Verrattuna koekuopista tehtyihin niukkoihin arkeologisiin havaintoihin fosforianalyysi viittaa voimakkaasti päinvastaiseen suuntaan: voimakkaimmat, ja hyvin selvästi anomaaliset, fosforipitoisuudet ilmenivät lapinraunion kaakkoispuolella näytepisteissä 2-7. Voimakas ja melko laaja-alainenkin fosforianomalia viittaa melko intensiivisesti asuttuun esihistorialliseen asuinpaikkaan, vaikka selviä merkkejä tästä ei maannoksessa ollut. On periaatteessa mahdollista ajatella fosforianomalian selittyvän historiallisenkin ajan ihmistoiminnalla. Kuitenkaan siitäkään ei merkkejä ollut näkyvissä.

Yleisluonnehdinta: Lapinraunion, edullisen sijainnin ja ympäristön sekä fosforianalyysin antaman tuloksen perusteella Tuomaanniemi 74 on todennäköisesti asuinpaikka. Ajoituskriteereinä ovat paikan korkeus sekä sen vieressä oleva lapinraunio.

Kesälahti [2] Ruokkee Sirnihta

Pk 4213 07 x = 6864 40 y = 4482 36 z = 80

Löydöt: 18270:1-10 saviastian paloja, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia
18904:
18910:1-305
28220:1-2 saviastian paloja

Aikaisemmat tutkimukset: Keskitalo, O., tarkastus 1970
Carpelan, C., Huurre, M. ja Perkkio, M., tarkastus 1972
Carpelan, C., koekaivaus 1972

Kohde sijaitsee Ruokkeenniemen luoteispuolella Siikasaarenselän ja Paljakanlahden välissä olevalla Iso-Sirnihtan saarella n. 9.5 km Kesälahden kirkosta länteen.

Topografia: Iso-Sirnihtan saari on "pisanmuotoinen", n. 300 m pitkä ja 90 m leveä ja se kapenee länsiosaan mentäessä. Suojaisin on saaren lounaisranta, jolla myös koekaivaukset tehtiin. Sirnihtan saarella voidaan erottaa useita rantatörmä: A-törmä saaren kakkoisivulla; törmän tyven korkeus on 76.7 m mpy; B-törmä saaren koillispäädystä, edellistä vanhempi ja kasvillisuuden suureksi osaksi peittämä, ja siksi heikosti havaittavissa; törmän korkeus on 77.5 m mpy; C-törmä saaren koillispäädystä; tyven korkeus 78.3 m mpy; D-törmä saaren itäosassa korkeudella 79.35 m mpy. Saaren laen korkeus on 80.8 m mpy.

Kasvillisuus: Saaren puusto on pääosin mäntyä; saaren länsipäässä rannan tuntumassa, missä sora/hiekkatörmä on rikkoutunut, kasvaa jonkin verran koivua ja leppää. Aluskasvillisuus on melko rehevää.

Maaperä: Saaren maaperä voidaan maalajien perusteella jakaa kolmeen vyöhykkeeseen: luoteisosassa vallitsevana lajitteena on sora, lakialueella ja kaakkoisrinteellä hiekka; kaakkoisivu eteläosa on soraa mutta n. 79.5 m:n korkeuden alapuolella hienoa hiekkaa.

Kiinteät muinaisjäännökset: Kohteeseen kuuluu saaren lounaisosassa sijaitsevat kolme röykkiötä sekä neljä kodansijoiksi määriteltävissä olevaa painauma.

Tutkimukset: Saaren maaperästä otettiin kolme maaperänäytettä. Näytteiden fosforianalyysi osoittaa kaikissa tapauksissa voimakkaita anomaalisia pitoisuuksia (liite 1).

Fosforianalyysi: Kaivausten yhteydessä v. 1972 alueella tehtiin fosfori- ja kalsiumkartoitus, joka osoitti myöskin selviä anomaalisia alueita (ks. Carpelanin kaivauskertomus).

Kohteen kunto ja yleisluonnehdinta: Saari on säilynyt pääosin nykyaikaisen ihmistoiminnan ulottumattomissa. V:n 1972 tutkimusten kaivausalueet erottuvat edelleen selvästi.

Kitee [6] Potoskavaara Salmela

Pk 4231 06 **x = 6888 65** **y = 4511 92** **z = 81**

Löydöt: 19244 kvartsi-iskoksia
 20312 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia
 21674 kvartsi-iskoksia

Aikaisemmat tutkimukset: Miettinen, T., inventointi 1973
 Siiriäinen, A., tarkastus 1978
 Vikkula, A., kaivaus 1982

Kohde sijaitsee Kiteenjärven koillisrannalla Humalajoen suulla olevan Postoskavaaran koillispuolella.

Topografia: Kohde sijaitsee rannan tuntumassa itäänpäin avautuvalla terassilla, joka on suojainen pääosin lännen suuntaan. Ympäristöä hallitsee korkea mäki, joka suureksi osaksi, etenkin kaakkois- ja etelärinteiltään on peltomaana. Laajalla pellolla on havaittavissa useita mahdollisia rantaterasseja.

Kasvillisuus: Alue on peltomaata, alempana rannalla kasvaa tiheä lepikko.

Maaperä: Maaperä hiesua ja hietaa, joka on muokattu peltomaaksi.

Tutkimukset: Alueen tutkimukset rajoittuivat kohteen kunnan tarkastukseen maaperän ollessa hyvin peitteistä. Pelto oli kesannolla ja kasvoi lisäksi paikka paikoin lepikkoa. Avointa maaperää ei ollut näkyvissä.

Yleisluonnehdinta: Kohteen ympäristö ei vaikuta otolliselta varhaismetallikautisen asutuksen löytymiselle.

Kitee [11] Niinikumpu Hiekanpää II

Pk 4213 12 x = 6881 66 y = 4495 76 z = 85

Löydöt: 19249 kiviesine, saviastian paloja, kvartsiesineitä
 28222:1-2 saviastian paloja, kvartsi-iskos

Aikaisemmat tutkimukset: Miettinen, T., inventointi 1973
 Huurre, M., tarkastus 1975

Kohde sijaitsee Papinniemenkankaalla Hiekanpääselän pohjoisrannalla n. 14.1 km Kiteen kirkosta suuntaan SW.

Topografia: Asuinpaikka sijaitsee hiekkapohjaisella mäntykankaalla. Paikalle on kehittynyt ainakin kaksi selvästi havaittavaa rantaterassia. Alempi terassi sijaitsee niin lähellä nykyistä vedenpintaa, että sen muotoutumiseen ovat vaikuttaneet keväiset jäämassat. Ylemmälle terassille on rakennettu kesämökki. Mäntykangasta on paikoin tasoitettu pihamaaksi. Suurimmaksi osaksi alkuperäinen maanpinta lienee kuitenkin säilynyt.

Kasvillisuus: Alue on kuivaa mäntykangasta; aluskasvillisuus on niukkaa.

Maaperä: Maaperä on koko alueella hienoa hiekkaa.

Tutkimukset: Yläterassilta, aivan kesämökin luoteisnurkalta poimittiin muutamia paloja varhaista asbestikeramiikkaa. Alemmalla terassilla ei havaittu jälkiä esihistoriallisesta asutuksesta, vaikka alue sen löytymiselle saattaisikin olla otollinen.

Yleisluonnehdinta: Yläterassin kesämökki on rakennettu hiljattain, ja on ilmeistä, että mökin rakentaminen on tuhonnut kohdetta jonkin verran. Mökin omistajilla (Kerttu Hämäläinen, Eevantie 1 B 11, 82500 Kitee) ei omien sanojensa mukaan ollut tietoa muinaisjäännöksestä.

Kitee [12] Niinikumpu Hiekanpää III

Pk 4213 12 x = 6881 36 y = 4495 13 z = 84

Löydöt: 19250:1-2 saviastian paloja, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia
27818:1-4 palanutta luuta

Aikaisemmat tutkimukset: T. Miettinen, inventointi 1973
M. Huurre, tarkastus 1975
P. Pesonen, tarkastus 1993

Kohde sijaitsee Papinniemenkankaalla Hiekanpääselän pohjoisrannalla n. 14.8 km Kiteen kirkosta suuntaan SE ja n. 600 m Niinikumpu Iiosta suuntaan SWW.

Topografia: Asuinpaikan ympäristö on hiekkapohjaista mäntykangasta. Alemmalle terassille on rakennettu kesämökkejä. Niiden pohjoispuolella kohoaa selvä rantatörmä. Em. ala- ja yläterassin välillä, tien päästä n. 150 m suuntaan NEE on näkyvissä kaksi rantaterassia, josta ylemmälle oli rakennettu kesämökki. Alemmalla terassilla ei havaittu esihistorialliseen asutukseen viittaavia merkkejä.

Kasvillisuus: Mäntymetsää, aluskasvillisuus vähäistä.

Maaperä: Maaperä on hienoa hiekkaa.

Merkit kiinteistä muinaisjäännöksistä: Kesällä 1993 löysivät P. Pesonen ja K. Peltonen kesämökkien luoteispuoleiselta rantaterassilta 9 asuinpainannetta.

Tutkimukset: Poimimme kesämökin pohjoisseinämän puolelta yhden palan varhaista asbestikeramiikkaa. Kesämökin rakentaminen on jonkin verran tuhonnut asuinpaikkaa, mutta suurin osa siitä on säilynyt ehjänä. Saviastianpalojen löytöpaikka sijaitsee n. 150 m järven rantaan johtavan kesämökitien haarautumasta suuntaan NEE. Pesonen ja Peltonen poimivat keramiikkaa ja kvartsi-iskoksia juuri tien haarautumiskohdasta.

Yleisluonnehdinta: Asuinpaikka ulottuu ainakin 300 m:n levyisenä nauhana Hiekanpääselän NW -päästä kohti itäkoillista. Ylemmällä terassilla on asuinpainanteita, jotka on liitettävissä varhaisen asbestikeramiikan aikaan. Tätä jonkin verran alemmalla olevalta terassilta löydettiin myös varhaista asbestikeramiikkaa. Alemmalta terassilta ei tehty esihistorialliseen asutukseen viittaavia havaintoja.

Kitee [16] Niinikumpu Hiekanpää IV

Pk 4213 12 **x = 6881 80** **y = 4496 15** **z = 80.6**

Löydöt: 20011 saviastian paloja, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia

Aikaisemmat tutkimukset: Huurre, M., tarkastus 1977

 Lavento, M., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Papinniemenkankaalla Hiekanpääselän pohjoisrannalla n. 13.7 km Kiteen kirkosta suuntaan SE ja n. 300 m Niinikumpu IIOSTA suuntaan ENE.

Topografia: Kohteella sijaitsi n. 20 vuotta sitten rakennettu kesämökki, jonka pihapiiristä etsittiin jälkiä asuinpaikasta. Kesämökin kohdalla on selvä rantaterassi. Mökin luokse on ajettu jonkin verran täytemaata myöhemmin.

Kasvillisuus: Alue on mäntykangasta, jonka aluskasvillisuus on Hiekanpäänlahden muihin kohteisiin nähden rehevää (Hiekanpää I-III).

Maaperä: maaperä on hienoa hiekkaa, jonka joukossa jonkin verran savea.

Yleisluonnehdinta: Kohteen ympäristö oli pääosin kasvillisuuden peittämää, joten pintahavaintojen tekeminen oli näin ollen vaikeaa. Kesämökin rakentaminen on aikanaan jonkin verran tuhonnut asuinpaikkaa. Suureksi osaksi se lienee kuitenkin säilynyt.

Kitee [13] Leinovaara Lopola

Pk 4214 07 x = 6890 56 y = 4483 60 z = 82.5

Löydöt: 19251 saviastian paloja, pii-iskos, kvartsi-iskoksia
 27552:1-7 saviastian paloja
 28225:1-6 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia
Aiemmat tutkimukset: Miettinen, T., inventointi 1973
 Lavento, M., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Oriveden Enanlahteen laskevan Hiiskosken itärannalla, Lopolan talon pihamaalla ja pellolla.

Topografia: Lopolan talon pihamaa ja pellot muodostavat eräänlaisen "laakson", jota reunustavat harjurinteet. Asuinpaikka avautuu länteen.

Kasvillisuus: Alempi rinne oli tarkastushetkellä saraheinän peitossa, ylempänä alkoi perunapello. Talon pihamaa oli kovaksi painunutta hiekkamaata.

Maaperä: Maalaji pelloilla on peltomultaa, ylempänä pelloilla hiesun määrä kasvaa. Lähellä järven rantaa maaperä muuttuu liejuiseksi ja mutaiseksi. Peltoalueen pohjoispuolella sijaitsee hiekkaharju.

Tutkimukset: Paikalla suoritettiin pintapoimintaa pellolla. N. 10 m talosta luoteeseen löydettiin muutamia keramiikanpaloja. Alarinteeltä saunarakennuksen lähistöltä poimittiin kaksi kvartsi-iskosta. Löydöt keskittyivät selvästi tietyille suppeille alueille. Saunan lähistöltä ei tehty mitään kulttuurikerrokseen viittaavia havaintoja. Keramiikkojen löytöpaikka, pelto, oli kynnetty ja havaintohetkellä perunalla.

Yleisluonnehdinta: Kohde soveltuu hyvin asuinpaikaksi Lopolan talon pihapiirin ja siitä muutamia kymmeniä metrejä alaspäin sijaitsevan pellon osalta. Lähellä nykyistä vedenpintaa maasto on avointa eikä maaperä ole kovin otollinen asuinpaikalle.

Kitee [18] Muljula Sarvisuo

Pk 4214 10 x = 6897 44 y = 4482 50 z = 80-82

Löydöt: 21905:1-22 saviastian paloja, liuske-esineen kappaleita, hiomalaan kappale, piitä, asbestia, kvartsikaavin, kvartsi-iskoksia
23875:1-17 saviastian paloja, kvartsiytimiä, piikärjen teelmä, pii-iskos, palanutta luuta, kvartsi-iskoksia
26558:1-6 saviastian paloja, pii-iskoksia, palanutta luuta, kvartsi-iskoksia
27819 saviastian paloja

Aikaisemmat tutkimukset: M. Huurre, tarkastus 1983
P. Kankkunen, tarkastus 1991
M. Lavento, tarkastus 1991
M. Lavento, vaaitus 1992
P. Pesonen, inventointi 1993

Kohde sijaitsee Kitee-Rääkkylä maantien koillispuolella 82.5 korkeuskäyrällä 16 km Kiteen kirkosta suuntaan NWW.

Topografia: Kitee-Rääkkylä maantie on rakennettu rantaterassin päälle ja reunalle. Rantaterassin lounaispuolella aukeaa laaja, tasainen peltoaukea. Asuinpaikkaterassi jatkuu useiden satojen metrien pituisena, nykyisen tien suuntaisena. Asuinpaikka kuuluu pitkään luodekaakko -suuntaiseen kapeaan (50-200 m levyiseen) soraharjuun. Harjun laelle on kaivettu muutamien metrien laajuisia hiekkakuoppia kotitarve-hiekanottoa varten. Asuinpaikka-alue käsittää maantien reunan ja se jatkuu loivasti kohoavan harjanteen laelle saakka. Harjanteen kaakkoispuolella kohoaa jyrkästi Ukonmäki-niminen soramäki, jonka reunassa olevassa hiekkakuopassa oli suureksi osaksi sortunut liesi.

Kasvillisuus: Alue on kuivaa nykyisin lähes pelkästään matalaa, tiheähköä mäntytaimikkoa kasvavaa maastoa.

Maaperä: Maaperä on kuivaa sora- ja hiekkakangasta.

Tutkimukset: Kesäkuun alussa 1993 ilmoitti Luhtapohjan talon isäntä Pörrönmökin kaivauksilla työskenteleville Museoviraston arkeologeille Sarvisuon asuinpaikka-alueella olevasta hiekkakuopasta, jossa soranoton yhteydessä oli paljastunut jälkiä mahdollisesti kivikautisesta liedestä. Kohde tarkastettiin, ja Ukonmäen länsipuolella olevan hiekkakuopan NW-reunalla havaittiin yli puoliksi sortunut kivistä ja palaneesta maasta muodostunut liesi. Koska liesi olisi tuhoutunut muutaman vuoden kuluessa joko itsestään tai hyvinkin nopeasti hiekanoton jatkuessa, päätettiin paikalla suorittaa pelastuskaivaus.

Lieden pelastuskaivaus: Lieden jäljellä oleva osa kaivettiin tasokaivauksena. Kaivettujen tasojen paksuus vaihteli liedessä havaittavissa olleiden kivikerrosten paksuuden mukaan. Kohde dokumentoitiin piirtämällä siitä neljä tasokarttaa ja yksi profiilikartta (s. 89-93). Tasoista ja profiileista otettiin myös valokuvat (s. 111-112).

Lieden ja asuinpaikan liittyminen toisiinsa: Liedestä saatiin useita ¹⁴C-näytteitä, joista yksi lähetettiin ajoitettavaksi STK:N radiohiililaboratorioon (ks. myöhemmin). Itse liedestä eikä myöskään sen välittömästä läheisyydestä tehty asuinpaikkaan tai asutukseen liittyviä havaintoja.

Kaksi lieden kaivauksen yhteydessä löydettyä palanutta kiilleliuskekappaletta saattaisivat olla lieden rakentajien jälkeensä jättämiä. Noin 25 m:n päässä liedestä länteen, harjanteen korkeimmalta kohdalta löytyi pienen (2 x 2 m kokoisen) hiekkakuopan reunoilta varhaista asbestikeramiikkaa. Mikäli liesi ja asuinpaikka ovat yhdistettävissä, on todennäköistä, että se liittyy juuri varhaisen asbestikeramiikan aikaan.

¹⁴C-ajoitus: Tutkitusta liedestä saatiin radiohiiliajoitus Su-2478, jonka antama ikä 5440 ± 40 vastaa hyvin asuinpaikan oletettua ikää. Näyte otettiin liedestä 40 cm syvyydestä maan pinnalta lukien ja sen korkeus merenpinnasta oli 85.6 m. Näytteen kalibroitu ikä on 1σ todennäköisyydellä 4340-4250 cal. BC ja 2σ :n todennäköisyydellä 4350-4230 cal. BC.

Yleisluonnehdinta: Kohde oli kaivaushetkellä jo yli puoleksi tuhoutunut hiekanoton seurauksena. Mitään suoraan lieteen itseensä liittyviä esinelöytöjä ei tehty. Liesi sijaitti verrattain jyrkässä rinteessä ja oli osittain peittynyt. Kuitenkin sitä voidaan pitää sijainneena alkuperäisessä, *in situ*, asemassaan. Sarvisuon asuinpaikan alemmilta rinteiltä on poimittu runsaasti varhaista asbestikeramiikkaa sekä tyypillistä kampakeramiikkaa. Löydöt on aikaisemmin poimittu nimenomaan maantieleikkauksesta ojanpientareelta, Kitee-Rääkkylä -tien pohjoispuolelta.

Mikkelin mlk [11] Väänälä Konnunlahti*njt. 1000 00 2321***Pk 3142 07 x = 6835 40 y = 3526 82 z = 84-85****Löydöt:** 27296 saviastian pala, pii-siskos, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta**Aikaisemmat tutkimukset:** Jussila, T., inventointi 1992

Sepänmaa, T., tarkastus 1992

Jussila, T., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Suur-Saimaan Konnunlahteen pistävän niemekkeen eteläosassa n. 13.8 km Mikkelin asemalta kaakkoon, n. 1.6 km Mikkelistä Anttolaan kulkevan maantien pohjoispuolella.

Topografia: Asuinpaikka sijaitsee metsäisellä tasanteella Konnunniemen itäpuolella olevan pienen niemen eteläosassa.

Kasvillisuus: Alue on pääosin rehevää ja tiheää kuusi- ja mäntymetsää.

Maaperä: Maaperä asuinpaikalla on kovaa moreenia tai soraa, ja asuinpaikan takana (pohjoispuolella) kohoaa kallio.

Tutkimukset: Kohde todettiin hyvin metsäiseksi, ja avointa maastoa oli vain hyvin vähän näkyvissä. Vierailu rajoittui itse paikalla käyntiin ja ympäristön topografian toteamiseen. Kohteelta ei löydetty esihistoriallista aineistoa.

Yleisluonnehdinta: Asuinpaikaksi alue on hyvin tiheän puuston peitossa eikä vastaa perinteistä kuvaa rannalle avautuvilla hiekkaharjanteilla olevista kivikautisista kohteista. Asuinpaikan määrittäminen vanhemmalle metallikaudelle kuuluvaksi perustuu yhteen pieneen saviastiafragmenttiin, mikä vaikeuttaa kohteen luonteen selvittämistä.

Punkaharju [1] Kulennoinen Kaarniemi

Pk 4122 12 x = 6852 00 y = 4458 35 z = 85.0

Löydöt: 17606:1-16 saviastian paloja, liuskepala, palanutta luuta
17870:1-421 saviastian paloja, kiviesineitä ym.

Aikaisemmat tutkimukset: M. Schauman, kaivaus 1969
P. Pesonen, tarkastus 1993

Kohde sijaitsee Jänneveteen pistävän Jousharjuniemen (Kaarniemen)lounaisrannalla, niemen keskivaiheilla n. 9.8 km Punkaharjun kirkosta lounaaseen. Asuinpaikka rajoittuu pienelle niemekkeelle ja on tätä nykyä taiteilija Soikkelin huvilan alla sekä sen pihapiirissä.

Topografia: Asuinpaikka-alue on sijainnut pohjoisen ja idän suunnilta suojaisalla hiekkaterassilla, jonka koko on n. 30 x 30 m. Jousharjuniemi on korkeaharjainen, jyrkkärantainen harjurinne, joka laskee Soikkelin huvilan kohdalla jyrkästi veteen. Muutamia metrejä vesirajan yläpuolelle on vuoden sisällä rakennettu mm. Soikkelin huvilalle sekä eräille muillekin huviloille johtava tie.

Kasvillisuus: Alue on pääosin mäntykangasta. Rannan tuntumassa ja kesämökin pihamaalla kasvaa myös lehtipuita.

Maaperä: Maaperä on soraa ja hiekkaa.

Tutkimukset: Alueella ei tehty varsinaisia tutkimuksia. Kävin paikalla jo toukokuussa 1993 Tuija Kirkisen kanssa.

Viimeaikainen maankäyttö: Vuosien 1992-93 aikana Soikkelin huvilan tuntumaan on rakennettu piharakennus, jonka rakentaminen on jonkin verran tuhonnut melko jyrkästi kohoavaa rinnettä. Taiteilija Soikkeliä haastateltiin, jotta olisi saatu selville alueen tulevaa maankäyttöä. Soikkeli kertoi tehneensä joitakin havaintoja myös kivikautisesta esineistöstä rakennustyön yhteydessä. Uusia lisärakennuksia ei alueelle ole tulossa. Sen sijaan tien varrella, n. 100 m. Soikkelin huvilasta luoteeseen, oli tekeillä mahdollisen kesämökin rakennuksen ensimmäinen vaihe: maata oli tasoitettu perustan tieltä. Rinnettä oli myös jonkin verran louhittu. Ilmoitimme maankäyttöä koskevista huomioistamme Matti Huurteelle museoviraston arkeologiseen osastoon.

Yleisluonnehdinta: Kohteessa kaivausten ja huvilan rakentamisen jälkeen jäljellä ollut asuinpaikan jäännös lienee lähes täysin tuhoutunut viimeistään myöhemmän maankäytön seurauksena.

Punkaharju [37] Vaara Kärensalmi

Pk 4124 09 x = 6858 84 y = 4483 34 z = 79.3

Löydöt: 24785 saviastian paloja
 27558:1-7 saviastia paloja
 28228:1-8 saviastian paloja, palanutta savea, kvartsi-iskoksia,
 palanutta luuta

Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1989
 Jussila, T., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee koilliseen ja itään viettävän rinteeseen ja niemen eteläosassa n. 17.1 km Punkaharjun kirkosta lounaaseen.

Topografia: Kohde sijaitsee hiekkaharjanteella, jonka päällä kulkee koillis-lounais -suuntainen hiekkatie. Asuinpaikan pääosa sijaitsee harjanteen päällä sen lounaisosassa, nuorempi, mahdollisesti vanhemmalle metallikaudelle ajoittuva osa puolestaan alempana lounaisrinteellä.

Kasvillisuus: Alueen kasvillisuus on pääosin mäntymetsää. Alempana rinteellä puusto muuttuu tiheäksi ja vaikeakulkuiseksi koivu-, leppä- ja haapaviidakoksi. Aluskasvillisuus oli rehevää. Alueella kasvaa runsaasti kuolleenkourasaniaista. Kasvillisuus rehevöityy voimakkaasti alemmalle terassille siirryttäessä. Alempi terssi, joka oli raivattu pelloksi, ja joka vasta myöhemmin oli päässyt viidakoitumaan, kasvoi maitohorsmaa sekä katajaa.

Maaperä: Maaperä asuinpaikan yläosassa on soraa ja hiekkaa, maalaji muuttuu hienorakeisemmaksi rinteeseen alaosaan.

Tutkimukset: Asuinpaikan kohdalta tien reunasta, tien tekemisen yhteydessä muodostuneesta sortuvasta profiilista poimittiin keramiikkaa. Alemmalta terassilta löydettiin kaksi kvarsti-iskosta ja kaksi keramiikanpalaa. Paikalle tehtiin tiensuuntainen linja fosforinäytteiden ottoa varten. Linja kulki n. 5 m päässä ojasta tien kaakkoispuolella. Näytteet otettiin 10 m välein paksun (jopa 20 cm paksuisen) huuhtoutumiskerroksen alapuolelta rikastumiskerroksesta. Linja vaaittiin 2.5 m:n välein (s. 94). S:n 94 kartassa näkyvää fosforikuopitusta jatkettiin linjan suunnassa, ja näytteitä otettiin yhteensä 17. Pisteissä 1-12 anomalia on hyvin voimakas, minkä lisäksi se hahmottuu selvästi vielä pisteissä 13-16 (liitteet 1 ja 2).

Yleisluonnehdinta: Kohteessa on selvästi havaittavissa kaksi asutusvaihetta kahdella eri terassilla. Ylempi terassi edustaa kivikautista asuinpaikkaa, alempi puolestaan todennäköisesti vanhemmalle metallikaudelle ajoittuvaa asuinpaikkaa.

Punkaharju Vaara Kärensalmi E

Pk 4124 09 x = 6858 80 y = 4483 54 z = 78-81

Löydöt: 28229:1-5 hioin, tuluspiitä, pii-iskoksia, kvartsi-iskoksia

Kohde sijaitsee n. 200 m:n päässä Kärensalmen kivi- ja varhaismetallikautisesta asuinpaikasta lounaaseen.

Topografia: Kohde sijaitsee laajalla avaralla kynnetyllä pellolla, pohjoiseen ja koilliseen avautuvalla rinteellä. Rinne on loiva ja laskee kohti rantaa.

Kasvillisuus: Rinteellä ei ollut mitään kasvillisuutta. Pelto oli hiljattain kynnety ja siitä pääosa oli perunalla..

Maalaji: Maalaji kohteessa oli peltomultaa ja hiesua.

Tutkimukset: Pellon alueella suoritettiin pintapoimintaa ja rinteeltä löydettiin historialliseen aikaan ajoittuvia löytöjä. Merkkejä kiinteistä rakennelmista tai kulttuurikerroksesta ei havaittu. Alueelta ei aiemmin ole löydetty esineistöä.

Yleisluonnehdinta: Kohde soveltuu hyvin maatilan paikaksi, vaikka peltoalue ei sinänsä olekaan kovin suojaisa. Kohteen lounaispuolella sijaitsee kesämökki, jonka pihamaata ei kuitenkaan tarkastettu.

Punkaharju [22] Ruhvana Multianiemi

Pk 4124 02 x = 6840 77 y = 4461 90 z = 80-82

Löydöt: 24770 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia, kuonaa, palanutta luuta
Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1989
 Jussila, T., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Utraslahden länsipuolella koilliseen pistävällä niemellä 11.7 km Punkaharjun Punkasalmen kirkosta suuntaan SE.

Topografia: Asuinpaikka sijaitsee hiekkaharjun rinteessä, suhteellisen tasaisella hiekkaterassilla. Paikalla on lisäksi tervahauta. Asuinpaikan veteen päin kallistuva rinne viettää itään. Asuinpaikka on suojainen pohjoisen, lännen ja etelän suuntaan. Kesämökeille johtava tie, tienhaara sekä rantalaiturin viereen kaivettu parkkipaikka ovat rikkoneet asuinpaikan aluetta ainakin jonkin verran.

Kasvillisuus: Terassilla kasvaa mäntymetsää. Aluskasvillisuus on tervahaudan kohdalla heinikkoa.

Maaperä: Maalaji kohteessa on hienoa hiekkaa, kiviä ei juuri ole näkyvissä.

Tutkimukset: Kohteelle tehtiin kolme fosforinäytelinjaa, joista näytteet otettiin 10 m välein. Linjat myös vaaittiin 5 m välein (s. 95 ja liite 1). Fosforianalyysi osoittaa laaja-alaista anomaliaa. Tämä viittaa melko intensiivisesti asuttuun kohteeseen. Maaperä oli kauttaaltaan peitteistä eikä löytöjä kohteelta tehty.

Yleisluonnehdinta: Kohde vaikuttaa maaperänsä ja topografiansa puolesta sopivalta asuinpaikaksi. Fosforianalyysi tukee ajatusta asuinpaikasta. Kiinteisiin muinaisjäännöksiin viittaavia rakenteita ei tervahaudan lisäksi kohteessa tavattu. On epävarmaa missä määrin tervahaudan käyttöön liittynyt ihmistoiminta on vaikuttanut fosforianomalian syntyyn.

Punkaharju [11] Pellossalo Honkaniemi

Pk 4124 02 x = 6844 40 y = 4467 80 z = 80

Löydöt: 24761 kivitaltta, saviastian paloja, pii-siskos, kvartsi-iskoksia,
palanutta luuta
28227 kvartsi-iskoksia

Aikaisemmat tutkimukset: Lehtinen, L., inventointi 1989
Sepänmaa, T., inventointi 1989

Kohde sijaitsee Putikonlahden pohjukassa Utranselän länsirannalla n. 6.2 km Punkaharjun kirkosta etelään.

Topografia: Asuinpaikka sijaitsee Putikosta Akonniemeen johtavan huvilatien varressa. Kohteessa on havaittavissa hyvin selviä terassimuodostumia. Tie kulkee pitkin yhtä rantaterassia. Putikonlahteen avautuvalla hiekkarannalla on useita kesämökkejä, joiden pihamaalla saattaa olla vielä alemmilla terasseilla merkkejä asuinpaikasta. Tällaisia havaintoja ei kuitenkaan tehty. Ranta kohteen luona avautuu luoteeseen, mistä syystä kohde on varjoisa.

Kasvillisuus: Puusto kohteessa on lähes poikkeuksetta mäntymetsää.

Maaperä: Maalaji kohteessa on kivetöntä hienoa hiekkaa (rantahiekkaa).

Tutkimukset: Kohteesta poimittiin pintalöytöinä kvartsi-iskoksia tieltä.

Yleisluonnehdinta: Kokonaisuutena alue on hyvin sopivaa kivikautisten/ varhaismetallikautisten asuinpaikkojen löytymiselle. Ranta kohteen luona on matala mutta ei kovin suojainen.

Punkaharju [18] Punkaniemi Lasimäki

Pk 4124 05 x = 6848 07 y = 4470 50 z = 80

Löydöt: 24766:1-3 saviastian paloja, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia
Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1989.

Kohde sijaitsee Sorvaslahden rannalla pieneen Liittolahteen avautuvan mäenharjanteen luoteisreunalla n. 3.4 km Punkaharjun kirkosta kaakkoon.

Topografia: Topografia kohteen ympäristössä on jyrkkää. Asuinpaikka sijaitsee n. 50 x 15 m:n kokoisella länteen avautuvalla terassilla. Paikka on hyvin avoin ja tuulinen ja suojainen ainoastaan koillisen ja idän suuntaan. Terassin alapuolella on jyrkkä törmä järveen. Terassin eteläpuolella on tasaisesti syvenevä n. 10 x 10 m laajuinen "potero", joka voi soveltua tilapäiseen oleskeluun paikalla.

Kasvillisuus: Kasvillisuus kohteella on tiheää kanervikkoa. Puusto on männikköä.

Maaperä: Maalaji kohteella on soraa.

Tutkimukset: Kohteella ei ollut avointa aluetta näkyvissä, joten pintapoimintaa ei siellä voinut tehdä.

Yleisluonnehdinta: Kohde sijaitsee varsin "ylhäällä" veden pinnasta, eikä todennäköisesti ole ollut aivan veden rajassa.

Punkaharju Puulaniemi Muurainniemi

Pk 4124 05 x = 6848 07 y = 4470 15 z = 79

Löydöt: 28230 kvartsi-iskos

Kohde sijaitsee Sorvaslahden rannalla pieneen Liittolahteen avautuvan mäennyppylän lounaispuolella n. 3.4 km Punkaharjun kirkosta kaakkoon.

Topografia: Kohde sijaitsee matalalla mäennyppylällä, joka lännen ja etelän suunnalta on suotai peltoalueen saartama. Kohteen ollessa käytössä se todennäköisesti on ollut saari. Kohteella oleva mahdollinen asuinpaikka avautuu etelään ja eteläkaakkoon.

Kasvillisuus: Kohde on tällä hetkellä kesämökin kasvimaata, jossa kasvoi tarkastushetkellä perunaa.

Maaperä: Maalaji kohteella on hiekkaista peltomultaa.

Tutkimukset: Kohteella tehtiin pintapoimintaa, mutta löydettiin ainoastaan yksi kvartsi-iskos.

Yleisluonnehdinta: Sijainniltaan ja topografialtaan kohde soveltuu asuinpaikaksi; pintapoimintalöytöjä tehtiin kohteesta kuitenkin niin niukasti että kohteen luokittelu asuinpaikaksi ei ole vielä perusteltua.

Puumala [9] Huhtimaa Pistohiekka b

Pk 3143 06 x = 6829 06 y = 3553 03 z = 80.5

Löydöt: 25050 saviastian paloja, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia
28233 kvartsi-iskoksia

Aikaisemmat tutkimukset: Lehtinen, L., inventointi 1989
Sepänmaa, T., inventointi 1989
Jussila, T., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Lietveden Pistohiekanselän pohjoisrannalla 10.5 km Puumalan kirkosta koilliseen.

Topografia: Kohde sijaitsee loivasti pohjoiseen ja koilliseen kohoavalla mäntykankaalla Mikkelistä Puumalaan johtavalta maantieltä n. 150 m pohjoiseen. Kohteen halki kulkee kapeahko hiekkatie. Tien rakentaminen on rikkonut asuinpaikkaterassia sen verran että tien itäpuolella kulkevalla ojanpenkereellä on havaittavissa merkkejä asuinpaikasta. Asuinpaikkaterassi sijaitsee tien molemmin puolin kuitenkin siten, että pääosin asuinpaikka sijoittuu tien länsipuolelle. Tien itäpuolella maasto on aukkohakattua ja metsäaurattua.

Kasvillisuus: Puusto kohteella on tien itäpuolella harvaa männikköä, jossa on vain vähän aluskasvillisuutta; tien länsipuolella metsä on kaadettua ja aurattu.

Maaperä: Maaperä on hienoa hiekkaa ja soraa.

Tutkimukset: Tien länsipuolella kulkevassa ojassa havaittiin tarkastuksen yhteydessä osittain tuhoutunut liesikiveys, joka kaivettiin pois ajoitusnäytteen saamiseksi. Liesi kaivettiin 10 cm kerroksina, ja kerrokset dokumentoitiin valokuvaamalla (s. 114) ja piirtämällä (s. 97-101). Liesi oli kooltaan hyvin pieni, n. 50 x 50 cm. Se koostui pienehköistä, osittain palaneista kivistä sekä punertavasta maasta, hiiltä kohteesta saatiin talteen hyvin niukasti. Hiili ei riitä normaaliin ¹⁴C-ajoitukseen, vaan näytteen ajoittamiseksi tarvittaisiin hiukkaskiihdytinajoitus.

Fosforianalyysi: Kohteelta otettiin fosforinäytteitä useista linjoista (ks. yleiskarttaluonnos s. 97 ja liitteet 1 ja 2). Fosforianalyysi tehtiin pelkästään tien ja kallioalueen välisellä tuhoutumattomalla asuinpaikkaterassilla. Fosforianalyysin mukaan asuinpaikalla on selvä anomalia pisteiden 17-20 kohdalla sekä pienempi anomalia pisteissä 5-7. Mahdollista kuitenkin on, että sen ydinalue on sijainnut tien itäpuolella, metsäauratulla alueella. Muinaisranta hahmottuu fosforianalyysin avulla myös varsin selvästi (ks. linjat 2 ja 3).

Yleisluonnehdinta: Paikka on mitä soveliaain vanhemman metallikauden asuinpaikaksi. Se on suojaisa pohjoisen ja koillisen suuntaan, ja tarjoaa sopivan laajuisen terassin kallion suojassa. Pistohiekanlahden pohjukka on yli 2 km:n matkalta sopiva kivi- ja varhaismetallikautisten asuinpaikkojen sijoittumiselle.

Puumala [16] Liimattala Kotkatlahti a

Pk 3143 09 x = 6820 43 y = 3562 10 z = 80

Löydöt: 25053 saviastian paloja, pii-iskoksia, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta, idolin katkelma
 27559:1-3 saviastian paloja
 28231:1-2 saviastian paloja, kvartsi-iskos

Aikaisemmat tutkimukset: Lehtinen, L., inventointi 1989
 Sepänmaa, T., inventointi 1989
 Jussila, T., inventointi 1990
 Jussila, T., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Kotkatsaaren pohjoisosassa, Kotkatlahden pohjoisrannalla n. 200 m Puumalasta Niinisaareen kulkevan tien länsipuolella n. 4.2 km Puumalan kirkosta etelään.

Topografia: Asuinpaikka sijaitsee pohjoista kohti kohoavan harjun etelärinteellä ainakin kahdella terassilla. Asuinpaikan läpi kulkee mökkitie, joka on osittain tuhonnut asuinpaikkaterassia. Tieleikkauksesta poimittiin saviastian paloja ja keramiikkaa.

Kasvillisuus: Harjun rinteet kasvavat nuorta männikköä.

Maaperä: Maaperä kohteella on pienirakeista soraa.

Tutkimukset: Kohteella tehtiin pintapoimintaa, rannankorkeuden ja terassien vaaitusta sekä otettiin kolmelta toisistaan kohtisuoraan kulkevalta linjalta fosforinäytteitä 10 m välein (s. 102). Fosforianalyysi ei osoita ainakaan voimakkaita anomaliaita lukuunottamatta pistettä 18, jonka ympäriltä myös keramiikkaa on aiemmin poimittu. Linjojen 1 ja 3 osoittamalla terassilla ei sen mukaan olisi vanhemman metallikauden asuinpaikkaa (liite 1).

Yleisluonnehdinta: Asuinpaikka sijaitsee matalahkolla hiekkarannalla. Alue on suojainen luoteen, pohjoisen ja koillisen suuntaan. Kohteella on selvästi havaittavissa kaksi rantaterassia sekä niillä kivikautinen sekä myös mahdollisesti vanhemmalle metallikaudelle ajoittuva asuinpaikka.

Puumala [17] Liimattala Kotkatlahti b

Pk 3143 09 x = 6820 20 y = 3561 80 z = 83

Löydöt: 25054:1-2 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia
28232 kvartsi-iskos

Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1989
Jussila, T., inventointi 1990

Kohde sijaitsee Kotkatsaaren pohjoisosassa Kotkatlahden länsirannalla n. 200 m Puumalasta Niinisaareen kulkevan tien länsipuolella n. 4.6 km Puumalan kirkosta etelään, n. 500 m päässä Kotkatlahti a:n asuinpaikasta.

Topografia: Kohteen ympäristö on loivasti itäänpäin laskeutuvaa mäntykangasta; rinteiden alaosassa on leveä, hyvin tasainen terassi, jossa kuitenkin ei näy ihmisoleskelun jälkiä. Laajemmin katsottuna kohde sijaitsee kankaalla, jota eteläosassaan rajoittaa kallionyppylä.

Kasvillisuus: Kasvillisuus ylempänä rinteellä on tiheää nuorta mäntytaimikkoa. Rinteiden alaosassa olevalla terassilla vaillitsee niityille luonteenomainen rehevä aluskasvillisuus. Ylempänä maaperä on kuivaa jäkäläkangasta, alempana puolestaan maaperä on kosteampaa.

Maaperä: Yläterassilla maaperä on soraista ja hiekkaista kangasmaata, alemmalla terassilla raekoko pienenee ja alue on kosteampi. Tien lähellä maaperä muuttuu soraemmaksi.

Tutkimukset: Kohteella suoritettiin vaaitusta sekä otettiin vaaitulta linjalta fosforinäytteitä 10 m välein (s. 103). Fosforianalyysi osoittaa voimakkaan anomalian ylempillä terasseilla, lähemmäksi tietä siirryttäessä (ks. liite 2)(pisteet 5 ja 6). Myös keskimmaisella terassilla fosforiarvot ovat selvästi kohonneita (liitteet 1 ja 2).

Yleisluonnehdinta: Kohdetta ei pystytty varmasti paikantamaan pintapoiminnan eikä topografisen tarkastelun avulla. Kohde on asuinpaikaksi sopiva, vaikka maaperä fosforianomalian kodalla onkin raekooltaan melko karkeaa. Vanhemman metallikauden rantaterassi ei ole ehkä niin suojainen kuin ½ km:n päässä sijaitsevan Kotkatlahti a:n terassi. Fosforianalyysin perusteella asuinpaikkaa on asuttu intensiivisesti.

Pyhäselkä [1] Savilahti Rinkumäki

Pk 4214 12 x = 6919 79 y = 4495 03 z = 83.5

Löydöt: 14970 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia
 15125 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia
 15339 saviastian paloja, siimanpaino, saviriipus, piiesineitä, pii-iskoksia, palanutta luuta ym.
 21084 saviastian paloja
 25194 saviastian paloja
 28234:1-2 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia

Aikaisemmat tutkimukset: Björkman, T., tarkastus 1959

Björkman, T., kaivaus 1960

Meinander, C.F., kaivaus 1961

Lahtiperä, P., inventointi 1967

Hurre, M., tarkastus 1975

Kohde sijaitsee n. 10 km Pyhäselän kirkosta etelään Pienen Onkamojärven pohjoispuolella.

Topografia: Kohde sijaitsee pellon laidassa loivasti pohjoista kohti nousevalla mäenrinteellä. Nykyisin mäenrinteen juurella on niitty.

Kasvillisuus: Puusto itse asuinpaikan ja vanhojen kaivausalueiden kohdalla on tiheää mänty- ja kuusimetsää. Aluskasvillisuus on melko rehevää.

Maaperä: Maalaji kohteella on peltomultaa; ylempänä rinteellä hiekan ja soran osuus lisääntyy.

Tutkimukset: Kohteella suoritettiin pintapoinmitta C.F. Meinanderin kaivausalueiden alapuolella, pellon edessä olevan hiekkasaarekkeen päällä.

Yleisluonnehdinta: Kohde on sijainnut Pieneen Onkamojärveen pistävällä metsäisellä niemekkeellä, joka on suojainen luoteen, pohjoisen ja koillisen suuntaan. Rinne avautuu eteläänpäin. Pintapoinmitta viittaa siihen, että asuinpaikan alaraja olisi jonkin verran Meinanderin ilmoittamaa korkeutta alempana.

Pyhäselkä [2] Niva Nivansalo Porolahti

Pk 4223 10 x = 6921 12 y = 4495 08 z = 81.0

Löydöt: 17289:1-2 kivikirves, taltta
27565:1-3 saviastian paloja, rautakuonaa
28235:1-4 saviastian paloja, rautakuonaa

Aikaisemmat tutkimukset: Lahtiperä, P., inventointi 1967
Huurre, M., tarkastus 1975
Lavento, M., vaaitus 1992

Asuinpaikka sijaitsee Porolahden rannalla n. 9 km Hammaslahden kirkosta eteläluoteeseen.

Topografia: Kohde sijaitsee kapeassa suojaisessa järveen saakka ulottuvassa laaksossa. Laakson leveys on n 100 m, paikoin vähemmän. "Laakso" kohoo järven rannan tuntumassa loivasti, mutta nousu jyrkkenee ylemmäksi mentäessä. Varhaismetallikauteen viittaavat havainnot on tehty asuinrakennuksen ja navetan alapuolelta.

Kasvillisuus: Kasvillisuus "laakson" molemmin puolin on mäntymetsää, jossa kuitenkin siellä täällä kasvaa myös koivuja.

Maaperä: Maaperä on pääosin hiesua, jonka joukossa on runsaahkosti humusta (peltomultaa).

Löydöt: Varhaismetallikautiset löydöt on tehty navettarakennuksen ja järven rannan väliseltä pellolta. Löydöt koostuvat keramiikasta, rautakuonasta ja palaneesta luusta. Asuinrakennuksen tasalla on toinen selvä terassi, josta kuitenkin toistaiseksi ei ole tehty löytöjä. Tätä terassia ylempänä pellolla sijaitsee kivikirveen löytöpaikka.

Myöhempi maankäyttö: Aivan rannan tuntumaan on kaivettu kuluneen vuoden aikana lohilammikko, jonka koko on n. 15 x 6 m. Varhaismetallikautinen terassi sijaitsee kokonaisuudessaan tällä hetkellä viljellyn pellon ja niityn alla.

Tutkimukset: Kohteelta vaaittiin kohtisuoraan rantaa vastaan kaksi linjaa, joista otettiin fosforinäytteet 5 m välein. Asuinpaikka-alue rajoittuu pintapomintalöytöjen perusteella Porolahden talon pihamaan navettarakennuksen ja järven rannan väliin. Fosforianalyysi ei osoita vanhemmalle metallikaudelle kuuluvalla terassilla minkäänlaista anomaliaa (liite 1). Tämä saattaa viitata siihen, että raudanvalmistus paikalla ei liittyisikään varsinaiseen asuinpaikkaan.

Yleisluonnehdinta: Kohde on hyvin suojainen miltei joka suuntaan. Kohde soveltuu topografiansa perusteella hyvin asuinpaikaksi. Kuitenkaan fosforianalyysi ei tue millään tavalla tätä olettamusta. Ympäristöltään se eroaa kuitenkin jonkin verran kivikautisista miljöistä, jotka sijaitsevat hiekkaisemmillä ja metsäisemmillä rinteillä. Rinne laskee loivasti itään ja lounaaseen.

Ristiina [2] Himalansaari Heiniemi

Pk 3141 08 **x = 6812 86** **y = 3525 14** **z = 105**

Löydöt: 19022:1-3 kvartsiesine, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta
27371 saviastian paloja

Aikaisemmat tutkimukset: Perkko, M., inventointi 1972
Sepänmaa, T., inventointi 1992

Asuinpaikka sijaitsee Ristiinasta Himalansaareen johtavan maantien pohjoispuolella, tien vieressä, Yöveden eteläpuolella Haavinginlahden pohjukassa, n. 10.2 km Ristiinan kirkosta itään.

Topografia: Kohde sijaitsee hyvin jyrkkärinteisen, pyöreähköön, harjumuodostumaan liittyvän mäen laella. Asuinpaikaksi kohteen sijainti on hyvin erikoinen. Mäen laki, josta löydöt on tehty kohoa yli 30 m Saimaan nykyisen pinnan yläpuolelle.

Kasvillisuus: Mäenrinteellä kasvaa mäntymetsää

Maaperä: Maaperä kohteessa on melko hienoa hiekkaa.

Löydöt: Mikko Perkko löysi kohteelta kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta. Sepänmaan inventointilöytöihin sisältyy vanhemman metallikauden keramiikkaa, joka antaa sen ajoituskriteerin.

Myöhempi maankäyttö: Mäen laella, missä itse kohde sijaitsee, on maan pintakerros rikkoutunut todennäköisesti siellä vierailleiden lukuisten maisemanihailijoiden vuoksi. Myös mäen laelle johtavan polun vuoksi rinne on vähäisessä määrin sortunut.

Tutkimukset: Kohteella ei ole tehty inventointien lisäksi varsinaisia tutkimuksia. Paikalta ei löydetty lisää esineistöä tai viitteitä kiinteästä muinaisjäännöksestä.

Yleisluonnehdinta: Kohteen luonne poikkeaa täysin muista alueen vanhemman metallikauden asuinpaikoista. Erikoisuutensa vuoksi se on ehdottomasti suojelun arvoinen. Kohde ei välttämättä ole asuinpaikka vaan sen funktio saattaa olla aivan toinen.

Ristiina [22] Laasola Pulmionlampi

Pk 3141 06 **x = 6823 12** **y = 3519 08** **z = 80**

Löydöt: 27382:1-8 saviastian paloja, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1992
Jussila, T., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Suurlahdentien varrella n. 4.7 km Ristiinan kirkosta suuntaan ENE.

Topografia: Alue on kokonaisuudessaan tasaista, loivasti pohjoisen ja koillisen suuntaan Louhiveteen laskeutuvaa hiekkakangasta. Kohteessa on selvästi havaittavissa eri-ikäisiä rantaterasseja. Ristiinasta Suurlahteen kulkeva maantie sivuaa asuinpaikan yläosaa, mistä tien viereisistä ojista on poimittu varhaismetallikautisia saviastianpaloja. Alimman rantaterassin korkeus on vain muutamia kymmeniä senttimetrejä nykyisen vedenpinnan yläpuolella.

Kasvillisuus: Kasvillisuus alueella koostuu nuorehkosta mäntymetsiköstä, jota on muutamia vuosia sitten harvennettu. Lähellä vedenpintaa aluskasvillisuutena on saraa.

Maaperä: Maalaji kohteessa on pienirakeista soraa ja hiekkaa. Raekooltaan maalaji on varsin homogeenista.

Tutkimukset: Koska kohdetta kaavailtiin myös arkeologian laitoksen opetuskaivauspaikaksi alueella suoritettiin laajahko fosforikartoitus päämääränä selvittää asutuksen jakautumista eri rantaterassien kesken. Näytteet otettiin 10 m välein, minkä lisäksi näytelinjat vaaittiin (s. 104). Fosforipitoisuudet ovat kaikissa näytepisteissä varsin alhaiset, eikä niistä missään ole nähtävissä anomaliaa.

Yleisluonnehdinta: Pulmionniemen tasainen glasifluviaalista deltaa muistuttava laaja tasanne soveltuu hyvin asuinpaikka-alueeksi. On mahdollista, että asuinpaikka on sijainnut tien kohdalla tai sen eteläpuolella; fosforiarvot ovat hieman suurempia tien viereisissä kuopissa kuin alemmilla terasseilla.

Ristiina [32] Huttula Hietaniemenkangas

Pk 3141 09 **x = 6821 86** **y = 3528 28** **z = 85**

Löydöt: 27389:1-15 liuskenuolenkärki, piinuolenkärki, saviastian paloja, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia, pii-iskoksia, palanutta savea
 27833:1-9 saviastianpaloja, piiesine, pii-iskoksia, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta
 28236:1-5 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1992
 Jussila, T., vaaitus 1992
 Pesonen, P., inventointi 1993

Kohde sijaitsee Louhiveden pohjoisrannalla n. 14.7 km Ristiinan kirkosta itään.

Topografia: Kohde on yli 1 km:n matkalta avoimeksi hakattu ja metsäaurattu alue. Sen topografia muodostaa itävänpäin avautuvan kaarevan suojaisan lahden, jossa on havaittavissa ainakin kaksi selvää rantaterassia. Aurasjäljet on vedetty 2.5 - 3 m:n välein, ja ne ulottuvat paikoin jopa 40 cm:n syvyyten saakka.

Kasvillisuus: metsä on alueelta kokonaan hakattu eikä aluskasvillisuus vielä ole ehtinyt aurauksen jälkeen päästä leviämään.

Maaperä: Maalaji kohteessa on hiekkaa.

Tutkimukset: Teimme kohteella pintapöimintää, mikä olikin helppoa aurauksjälkien vuoksi. Ylempää rinteeltä löydettiin kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta, alemmalla rinteeltä emme löytäneet merkkejä vanhemmalle metallikaudelle ulottuvasta asutuksesta.

Yleisluonnehdinta: Kohde on topografiansa ja siihen liittyvän rannan- siirtymishistoriansa takia mielenkiintoinen esimerkki paikasta, jolla asutus on siirtynyt hyvin lyhyellä matkalla alemmalle terassille.

Ristiina [26] Laasola Kitulansuo d

Pk 3141 06 **x = 6822 28** **y = 3519 78** **z = 80**

Löydöt: 27383:1-6 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1992

Schulz, E.-L., kaivaus 1993

Kohde sijaitsee 5.2 km Ristiinan kirkosta itään, Ristiinasta Suurlahdelle johtavan tien varressa, tien eteläpuolella, Roinilan talosta n. 300 m lounaaseen.

Topografia: Kohteen ympäristö muodostuu pitkästä kallioalueesta, tasaisesta hiekkaterassista ja näitä ympäröivistä soista. Kallion laella sijaitsevat lapinrauniot (3 kpl.). Asuinpaikka sijaitsee tasaisen etelään ja kaakkoon avautuvan hiekkaterassin reunalla sekä eteläisimmän lapinraunion alapuolella kallion juuressa.

Kasvillisuus: Puusto alueella on männikköä; kallion juuressa kasvaa jonkin verran lehtipuita. Myös suolla lehtipuut ovat vallitsevina.

Maaperä: Maaperä kohteessa on kivetöntä soraa ja hiekkaa.

Tutkimukset: Kohteella ei tehty varsinaisia tutkimuksia, sillä inventointia edeltävänä päivänä siellä oli päättynyt museoviraston organisoima E.-L. Schulzin johtama kaivaus.

Yleisluonnehdinta: Alue on suojainen pohjoisen suuntaan ja maaperä on sopiva asuinpaikalle. Rantatörmä on varsin jyrkkä eikä selviä terasseja ole havaittavissa. Ympäristö on vaihtelevaa, ja nykyinen suoalue on ollut veden peittämää vanhemman metallikauden aikana, jolloin asuinpaikka varsinaisesti oli käytössä

Ristiina [28] Roinilampi

Pk 3141 09 **x = 6822 11** **y = 3520 16** **z = 80**

Löydöt: 27385:1-4 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1992

Kohde sijaitsee Ristiinasta Suurlahteen johtavan maantien varressa, 5.7 km Ristiinan kirkosta itään, n. 60-160 m Roinilan talosta kaakkoon.

Topografia: Kohde liittyy pitkään, luode-kaakko -suuntaiseen sora- ja hiekkaharjuun, ja sijaitsee harjasta luoteeseen pistävällä muutaman kymmenen metrin levyisellä terassilla.

Kasvillisuus: Puusto rinteellä on männikköä; alempana puusto muuttuu lehtipuuvaltaisemmaksi.

Maaperä: Maalaji kohteessa on kivetöntä soraa ja hiekkaa.

Tutkimukset: Kohde paikallistettiin ja tieleikkausta tutkittiin pintalöytöjen havaitsemiseksi.

Yleisluonnehdinta: T. Sepänmaan mukaan kohteeseen kuuluu kaksi löytökeskittymää, toinen n. 80 m Roinilan talosta kaakkoon, toinen puolestaan n. 160 m Roiniaan talosta kaakkoon.

Ristiina [43] Hartikkala Ala-Pentti b

Pk 3141 08 **x = 6819 48** **y = 3521 72** **z = 80**

Löydöt: 27391 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia

Aikaisemmat tutkimukset: Sepänmaa, T., inventointi 1992

Kohde sijaitsee Ala-Penttin lammen ja Vesterinlahden välisellä sora- ja hiekkaharjun osalla n. 7.8 km Ristiinan kirkosta itään.

Topografia: Asuinpaikka sijaitsee harjun lounaiskärjessä olevalla pienellä terassilla. Loiva rinne kohoaa pohjoiseen ja koilliseen mentäessä. Asuinpaikka avautuu etelään ja lounaaseen.

Kasvillisuus: Paikalla kasvaa mäntymetsää, joka rannan läheisyydessä muuttuu lehtipuuvaltaisemmaksi.

Maaperä: Maaperä kohteella kivetöntä soraa ja hiekkaa.

Yleisluonnehdinta: Kohde on topografisten tekijöidensä vuoksi pienialainen, minkä vuoksi tuntuu mahdolliselta, että sitä on käytetty lähinnä tilapäiseen oleskeluun.

Ruokolahti [12] Utula Alatalo

Pk 3134 10 **x = 6803 32** **y = 3577 43** **z = 78.4**

Löydöt: 15476 saviastian pala
 20177:1-3 kvartsikaavin, -ydin ja -iskoksia
 28237 kvartsi-iskoksia

Aikaisemmat tutkimukset: Keskitalo, O., inventointi ja koekaivaus 1971
 Miettinen, T., inventointi 1977

Kohde sijaitsee Lintusaarenselän pohjoisrannalla etelään avautuvalla suojaisella hiekkarannalla. **Topografia:** Alue on hyvin loivasti Saimaaseen viettävää kangasta. Selviää rantamuodostumia nykyistä rantavallia lukuunottamatta ei ole havaittavissa. Mahdollisen asuinpaikan alue on nykyisin huvilan piha-alueetta (s. 115).

Kasvillisuus: Piha-alue on nykyisin nurmettunutta. Avointa hiekkarantaa on näkyvissä ainoastaan järven rannassa. Alue on kokonaisuutena mäntykangasta.

Maaperä: Maaperä kohteessa on hienoa, kivetöntä hiekkaa. Paikalla on matala, loiva hiekkaranta, jota nykyisetkin rantavoimat edelleen muovaavat.

Tutkimukset: Kohteessa tehtiin inventointia siellä missä maata oli paljastunut ruohikosta. Huvilan piha-alueen poikki vedettiin kaksi fosforinäytelinjaa. Fosforianalyysi osoitti, että kohteella on saattanut olla asuinpaikka. Fosforiarvot jäivät huvilan kohdalla pieniksi, mutta kasvoivat kuitenkin jonkin verran rannasta pois päin mentäessä, ja samalla Saimaan vedenpinnan tasosta ylemmälle korkeudelle siirryttäessä. Fosforianalyysi antaa siis vain hyvin epämääräistä tukea ajatukselle asuinpaikasta (s. 105; liitteet 1 ja 2).

Yleisluonnehdinta: Paikka on nykyoloissa hiekkamaata, joka kuitenkin on ainakin huvilan kohdalla on melko kosteaa. Itse kesämökin lähiympäristön ja nurmikkopihan ulkopuolella alue muuttuu mäntykankaaksi. Alavuutensa ja kosteutensa vuoksi paikka ei vaikuta erityisen sopivalta asuinpaikaksi.

Rääkkylä [19] Täitimänniemi Huotinniemi

Pk 4214 10 x = 6897 35 y = 4494 85 z = 78.7 - 80

Löydöt: 27578:1-4 saviastian paloja
 28239:1-4 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia, kivilaji-iskos

Aikaisemmat tutkimukset: Lavento, M., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Ruokkeenniemen luoteispuolella Siikasaarenselän ja Paljakanlahden välissä olevalla Iso-Sirnihtan saarella n. 9.5 km Kesälahden kirkosta länteen.

Topografia: kohde sijaitsee loivan matalan mäen lounaaseen ja länteen avautuvalla rinteellä. Mäki liittyy Jaamankankaaseen eräänlaisen kannaksen välityksellä, jota pitkin myös tie Huotinniemen taloon kulkee. Asuinpaikka on suojainen idän ja koillisen suuntiin. Asuinpaikan alue on perunamaana. Selviä rantaterasseja ei ole havaittavissa.

Kasvillisuus: Kasvillisuus mäen laella on mäntymetsää; Huotinniemen talon pihapiirissä on muutamia koivuja ja lehtikuusia; muutoin kasvillisuus on osin nurmettunutta peltoa.

Maaperä: Maalaji mäen laella on soraa ja karkeahkoa hiekkaa. Alempana, itse asuinpaikan kohdalla maalaji on hiekansekaista peltomultaa.

Tutkimukset: Paikalla tehtiin kohteen löytäjän Petro Pesosen kanssa pintapöimintää jo aiemmin ennen varsinaista vaaitusta ja fosforinäytteiden ottoa. Fosforinäytteet otettiin kahdelta linjalta 5 m välein (s. 106). Linjat vaaittiin 2.5 m välein. Hyvin voimakas 'fosforipiikki' tavattiin pisteessä 17 (liitteet 1 ja 2). Keramiikkalöydöt on kuitenkin poimittu alemmilta terasseilta pellolta.

Yleisluonnehdinta: Kohde on vanhemman metallikauden asuinpaikaksi erityisen mielenkiintoinen siitä syystä, ettei siihen topografisista syistä (rannankorkeuden alhaisuuden vuoksi) voi liittyä vanhempaa asutusta. Näin ollen se edustaa eräänlaista 'puhdasta' vanhemman metallikauden kohdetta. Kovin intensiivistä asumista paikalla ei ole ainakaan fosforianalyysin perusteella havaittavissa.

Rääkkylä [8] Täitimänniemi Mehonlahti 2

Pk 4214 10 x = 6698 52 y = 4494 42 z = 82.5

Löydöt: KM 23873:1-10 saviastian paloja, piikaavin, pii-siskos kvartsi-iskoksia
 25294:1-19 saviastian paloja, pii-siskos, kvartsiesine, kvartsiydin, pii-iskoksia
 25922:1-3 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia
 27836 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta
 28240:1-17 kivitaltta, saviastian reunapaloja, piiesine, pii-siskos, palanutta luuta, palanutta savea

Aikaisemmat tutkimukset: Huurre, M., tarkastus 1986
 Kankkunen, P. inventointi 1987
 Lavento, M., vaaitus 1992
 Pesonen, P., tarkastus 1993

Kohde sijaitsee pitkän itä-länsi -suuntaisen soraharjun, Jaamankankaan liepeillä, harjun etelärinteellä n. 1 km Pörrönmäen kivikautisesta asuinpaikasta länteen.

Topografia: Mehonlahti 2 -asuinpaikka sijaitsee Mehonlahteen kulkevan hiekkatien ja peltoaukean länsiosassa tien molemmin puolin. Asuinpaikkaan kuuluu useita osia. Tien yläpuolella (pohjois- ja luoteispuolella) ovat kivikaudelle ajoittuvat asuinpaikat. Tien eteläpuolella, peltoaukean keskiosissa ovat puolestaan vanhemmalle metallikaudelle ajoittuvat asuinpaikan osat. Asuinpaikkojen väli on n. 100 m. Ranta on etenkin vanhemman metallikauden asuinpaikan kohdalla ollut hyvin matala hiekkaranta. Topografia on kivikautisen rannan kohdalla jyrkempää.

Kasvillisuus: Puusto alueen yläosassa, soraharjun puolella on männikköä, alempi asutuskeskittymä puolestaan sijaitsee pellolla, joka oli vastikään kynnetyt.

Maaperä: Maaperä kivikautisen asuinpaikan kohdalla on vähäkivistä soraa ja hiekkaa; alemman asuinpaikan kohdalla maaperä muuttuu peltomullaksi.

Tutkimukset: Kohteessa tehtiin pintapöimintää, joka tuotti löytöjä etenkin asuinpaikka-alueen kivikautisesta osasta. Tien pohjoispuolelta, tien läheisyydestä löydettiin vihreäkivinen taltta. Alemman asuinpaikan kohdalta poimittiin jonkin verran keramiikkaa.

Fosforianalyysi: Kohteesta otettiin fosforinäytteitä kahdesta linjasta, jotka kulkivat kohtisuoraan korkeuskäyriä vatsaan. Linjan väli oli 20 m. Näytteet linjoilta otettiin 10 m välein, linjat vaaittiin 5 m välein (liite 1).

Yleisluonnehdinta: Kohteessa on erotettavissa rantaterasseja, jotka kuitenkin ovat ainakin osittain tuhoutuneet pellonraivauksen ja kynnön vuoksi. Kohteeseen kuuluu lisäksi kaksi toisistaan selvästi eroavaa asuinpaikkakeskittymää, joista ylempi edustaa kivikautista, alempi vanhemmalle metallikaudelle ajoittuvaa asuinpaikkaa. Kivikautisia terasseja saattaa olla kaksikin.

Rääkkylä [13] Jaama Läävälahdensuo

Pk 4214 11 x = 6901 19 y = 4492 12 z = 80-86

Löydöt: 23880
 25223
 27574:1-5 saviastian paloja

Aikaisemmat tutkimukset: Kankkunen, P, inventointi 1987
 Lavento, M., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Läävälahdensuon ja Jaamankankaan välissä olevassa "syvennyksessä" n. 16.5 km Rääkkylän kirkosta kaakkoon.

Topografia: Kohde sijaitsee etelään päin aukeavalla sora- ja hiekkaterassilla Jaamankankaan eteläreunalla. Asuinpaikkaa halkoo kohteen länsi- ja lounaispuolella oleville pelloille johtava metsätie. Löydöt on poimittu pääosin tieltä sekä sen rikkomasta maannosprofiilista.

Kasvillisuus: Kasvillisuus sekä harjulla että harjun liepeillä asuinpaikan kohdalla on männikköä, joka kuitenkin on joitakin vuosia sitten hakattu lähes puuttomaksi. Asuinpaikan alapuolella pellon reunoilla puusto on tiheää koivu-leppä-haapa -viidakkoa.

Maaperä: Asuinpaikan alue on hiljattain metsäaurattu mistä syystä maaperästä saa helposti selkeän kuvan. Maalaji kivistä asuinpaikan kohdalla on soraa, joka muuttuu alempana rinteellä hiekaksi, ja pellon kohdalla siltiksi ja peltomullaksi.

Tutkimukset: Alueelta yritettiin pintapoiminnan ja maannosprofiilien tarkastelun avulla löytää vanhemmalle metallikaudelle ajoittuvaa asuinpaikkaa rinteiden alaosista. Tieleikkauksessa havaittiin selviä merkkejä kulttuurikerroksesta, mutta esinelöytöjä ei tehty.

Yleisluonnehdinta: Kivikautinen asuinpaikka oli jo paikallistettu aikaisempien tutkimusten yhteydessä. Kohde soveltuisi topografiansa puolesta myös vanhemman metallikauden asuinpaikaksi. Varmuutta sen olemassaolosta ei kuitenkaan saatu.

Rääkkylä [5] Täitimänniemi Anninkangas

Pk 4214 10 x = 6898 75 y = 4495 62 z = 80

Löydöt: 21994:1-6 saviastian paloja, kvartsiydin, kvartsi-iskoksia,
 palanutta luuta
 23867
 27570:1-3 saviastian paloja
 28238 saviastian paloja

Aiemmat tutkimukset: Huurre, M., tarkastus 1983
 Kankkunen, P., inventointi 1987
 Lavento, M., tarkastus 1991
 Lavento, vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Kitee-Rääkkylä -maantien pohjoispuolella, luode-kaakko - suuntaisen Jaamankankaan lounais- ja etelärinteellä, n. 1/2 km päässä Pörrönmökin asuinpaikasta.

Topografia: Asuinpaikka sijaitsee suohon pistävällä kumpareella, muutamia vuosia sitten hakatussa metsässä, loivalla kaakkoon ja etelään avautuvalla rinteellä. Asuinpaikan päältä kulkee metsäautotie, jonka rikkomasta maasta useimmat löydöt poimittiin. Rinne asuinpaikan kohdalla kohoaa loivasti ylöspäin, mutta rinne jyrkkenee pohjoiseen mentäessä. Kohteella on vain pienialainen terassialue.

Kasvillisuus: Asuinpaikka-alueella oli metsä kaadettu, minkä jälkeen kohteelle on istutettu männyntaimia.

Maaperä: Maaperä kohteessa soraa ja karkeaa hiekkaa.

Tutkimukset: Kohteen alapuolella suoritettiin inventointia tarkoituksena paikallistaa mahdollista vanhempaan metallikauteen viittaavaa asutusta.

Yleisluonnehdinta: Mikäli kohteessa on vanhemmalle metallikaudelle ajoittuvaa asutusta, se todennäköisesti on jäänyt rahkaturvetta kasvavien suokerrostumien alle.

Rääkkylä [16] Täitimänniemi Mikinsärkkä

Pk 4214 11 x = 6902 57 y = 4490 80 z = 79-83

Löydöt: 26437:1-6 saviastian paloja, kvartsiydin, kvartsi-iskoksia,
 palanutta luuta
 27576 (ks. Jussilan inventointi)
 27780:1-15 saviastian paloja, kvartsisaha, kvartsi-iskoksia,
 kvartsiitti-iskos, palanutta luuta
 27839:1-17 saviastian paloja, palanutta savea, pii-siskos,
 kvartsikaavin, kvartsiydin, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Aiemmat tutkimukset: Lavento, M., tarkastus 1991
 Lavento, M., vaaitus 1992
 Pesonen, P., tarkastus 1993
 Pesonen, P., tarkastus 1993

Kohde sijaitsee Kitee-Rääkkylä -maantien pohjoispuolella, luode-kaakko - suuntaisen Jaamankankaan lounais- ja etelärinteellä, tien vieressä.

Topografia: Kohde sijaitsee melko jyrkästi maantielle laskevalla rinteellä sekä osittain rinteiden päällä. Tie leikkaa asuinpaikkaterassin alaosaan ja on näin ollen tuhonnut sen ainakin osittain. Muu rinne on suureksi osaksi tuhoutunut metsäaurauksen vuoksi.

Kasvillisuus: Asuinpaikka-alueella oli metsä kaadettu, minkä jälkeen kohde oli aurattu. Aukkohakatulle alueelle on istutettu mäntyntaimia.

Maaperä: Maaperä kohteessa soraa ja karkeaa hiekkaa.

Tutkimukset: Kohteen alapuolella suoritettiin inventointi tarkoituksena paikallistaa mahdollinen vanhemman metallikauden asuinpaikka tien etelä- ja kaakkoispuolelta.

Yleisluonnehdinta: Tien eteläpuoleiselta kankaalta, Mikinsärkän taloon johtavan tien itäpuolelta, n. 10-15 m päästä tiestä ja n. 150 m varsinaisesta asuinpaikka-alueesta kaakkoon löydettiin kaksi epämääräistä kuoppaa, jotka saattaisivat olla asuinkuoppia. Kooltaan kuopat olivat pieniä, n. 2 x 3 m halkaisijaltaan. Itävänpäin avautuvan pellon reunasta mäntykankaan puolelta, n. 100 m Kitee-Rääkkylä maantiestä etelään löydettiin yksi kvartsi-iskos, jonka perusteella ei kuitenkaan voida olettaa kohteessa olleen asuinpaikkaa. Löytöpaikan korkeus oli n. 79.5 m mpy.

Rääkkylä [17] Täitimänniemi Rantala

Pk 4214 11 x = 6902 10-30 y = 4490 12-23 z = 79.5 - 82.5

Löydöt: 26438:1-7 saviastian paloja, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta
27557 Jussila
27840:1 kvartsiittiydin

Aiemmat tutkimukset: Lavento, M., tarkastus 1991
Lavento, M., vaaitus 1992
Lavento, M., inventointi 1993
Pesonen, P., tarkastus 1993

Kohde sijaitsee Täitimänniemen ja Kivilammen välisellä kannaksella Kitee-Rääkkylä -maantien molemmin puolin.

Topografia: Asuinpaikalla on kaksi eri-ikäistä asutusvaihetta, joista ylempi sisältää asbestikeramiikkaa ja alempi, tien eteläpuolella sijaitseva, vanhemmalle metallikaudelle ajoittuvaa keramiikkaa. Ylempi asuinpaikka sijaitsee moreeniharjanteella, maantien pohjois- ja koillispuolella. Alempi asuinpaikka puolestaan sijaitsee pellolla maantien ja Täitimänjärven välillä olevalla suppea-alaisella kumpareella, maantien vieressä. Kohteiden etäisyys toisistaan on pienimmillään n. 10-15 m.

Kasvillisuus: Ylempi asuinpaikka sijaitsee osittain hakatulla ja metsäauratulla mäntykankaalla, jonka kasvillisuus on niukkaa. Alemman asuinpaikan kohdalla kasvillisuus on myös niukkaa, sillä kohde on kynnettyä peltomaata.

Maaperä: Maaperä ylemmällä asuinpaikalla on karua, kivikkoista moreenikangasta. Maaperä alemman asuinpaikan kohdalla on puolestaan hiekkaa ja hiekkaista silttiä, joka soveltuu viljeltäväksi. Kiviä on vain vähän.

Tutkimukset: Sekä ylemmältä että alemmalta asuinpaikalta otettiin fosforinäytteitä kahden eri-ikäisen asuinpaikan asutuksen intensiivisyyden vertailemiseksi. Fosforinäytteet otettiin alemmalta asuinpaikalta kahdessa Täitimänjärvestä maantielle suuntautuvassa linjassa. Ylemmältä asuinpaikalta otettiin näytteet yhdestä linjasta. Tulokset osoittivat selviä eroja fosforipitoisuuksissa (liite 1). Korkeammat pitoisuudet tavattiin nimenomaan ylemmän asuinpaikan yhteydestä (pisteet 16-19).

Yleisluonnehdinta: Ylemmältä asuinpaikalta löydettiin asbestikeramiikkaa, jonka sekoite oli hyvin karkeaa. Yhden palan pohja oli tasainen, ja se muodosti selvän sisäänpäin taipuvan kavennuksen ennen levenemistään kyljeksi. Pohjan erikoinen muoto viittaa astian ajoittuvan myöhäiseen kivikauteen. Alemmalta asuinpaikalta tavattu keramiikka puolestaan viittaa Sär 2 - tyyppisiin hyvin hienorakeisen asbestisekoitteen sekä ohuiden, sileiden seinämiensä vuoksi.

Rääkkylä [2] Sintsi Hiekkala

Pk 4214 12 x = 6917 02 y = 4498 30 z = 82

Löydöt: 20021:1-2 saviastian paloja, palanutta luuta

Aikaisemmat tutkimukset: Huurre, M. tarkastus, 1975

Lavento, M., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee Suuren ja Pienen Onkamojärven välisellä kannaksella.

Topografia: Asuinpaikka sijaitsee Itä-länsi -suuntaisella harjulla. Asuinpaikka muodostaa selvän tasaisen rantaterassin, joka on suojainen pohjoisen suuntaan. Tie leikkaa asuinpaikan rannanpuoleisen terassin harjan, ja on näin tuhonnut osan asuinpaikasta.

Kasvillisuus: Puusto ylempänä harjulla on männikköä, alempana metsä muuttuu tiheäksi risukoksi ja vielä alempana hyvin tasaiseksi laajaksi pelloksi.

Maaperä: Maalaji kohteessa on soraa ja hiekkaa.

Tutkimukset: Kohteessa ei tehty varsinaisia tutkimuksia. Pintapoiminta tien viereisestä ojasta ei tuottanut uusia löytöjä.

Yleisluonnehdinta: Kohde soveltuu asuinpaikaksi, mutta on todennäköisesti varsin pienialainen.

Savonlinna ⁶⁹[71] Tolvanniemi Haukilahden pohja *nj. 1000 00 2458*

Pk 4211 08 **x = 6870 02** **y = 4440 40** **z = 79.5**

p = 6870905 *i = 3597941*

Löydöt: 27582:1-2 saviastian pala, kvartsi-iskoksia

Aikaisemmat tutkimukset: Jussila, T., vaaitus 1992

Kohde sijaitsee 7.2 km Savonlinnan kirkosta pohjoiseen Tolvanniemeen johtavan tien varressa, n. 700 m Kangaslammin tien risteyksestä länteen ja n. 50 m Haukilahden pohjukasta etelälounaaseen.

Topografia: Kohde sijaitsee loivasti Louhiveteen laskevalla mäenrinteellä.

Kasvillisuus: Puusto kohteessa on mäntymetsää ja aluskasvillisuus puolukkaa.

Maaperä: Kohteen maalaji on hiekka.

Tutkimukset: Kohteessa koetettiin tehdä pintapöimintää, mutta löytöjä tien rikkomasta kankaasta tai tieleikkauksesta ei tehty.

Fosforianalyysi: Kohteesta otettiin fosforinäytteitä kahdesta toisiaan leikkaavasta linjasta (s. 107). Minkäänlaista anomaliaa ei ole näkyvissä, eikä näin ollen ole lainkaan varmaa, että kyseessä olisi asuinpaikka. Kohteen topografia kuitenkin soveltuisi myös asuinpaikan olemassaololle.

Yleisluonnehdinta: Kohde avautuu luoteeseen. Kuitenkaan ei ole selvää onko keramiikkapala löytynyt alkuperäisestä löytöyhteydestään, sillä löytökorkeus on paikan vaaitsijan, Timo Jussilan, mukaan kovin alhainen.

...

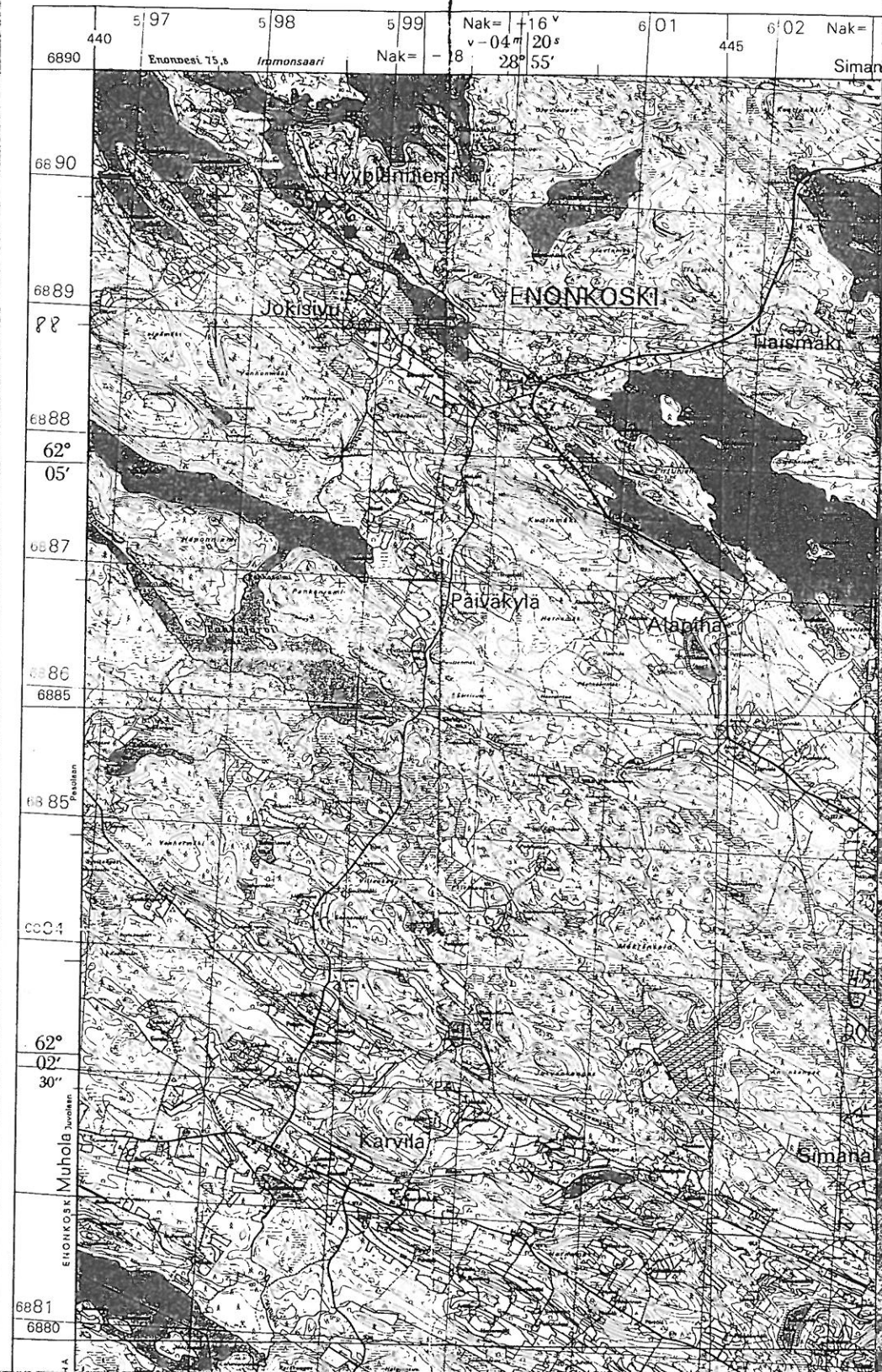
KARTTALIITTEET

ENONKOSKI 6 HANHIJARVI KOIVULA a

M. Lavento 1993

Ote peruskartan piennoksesta 4211 2 SAVONLINNÄ

PERUSKARTAN PIENNÖS 1:50 000

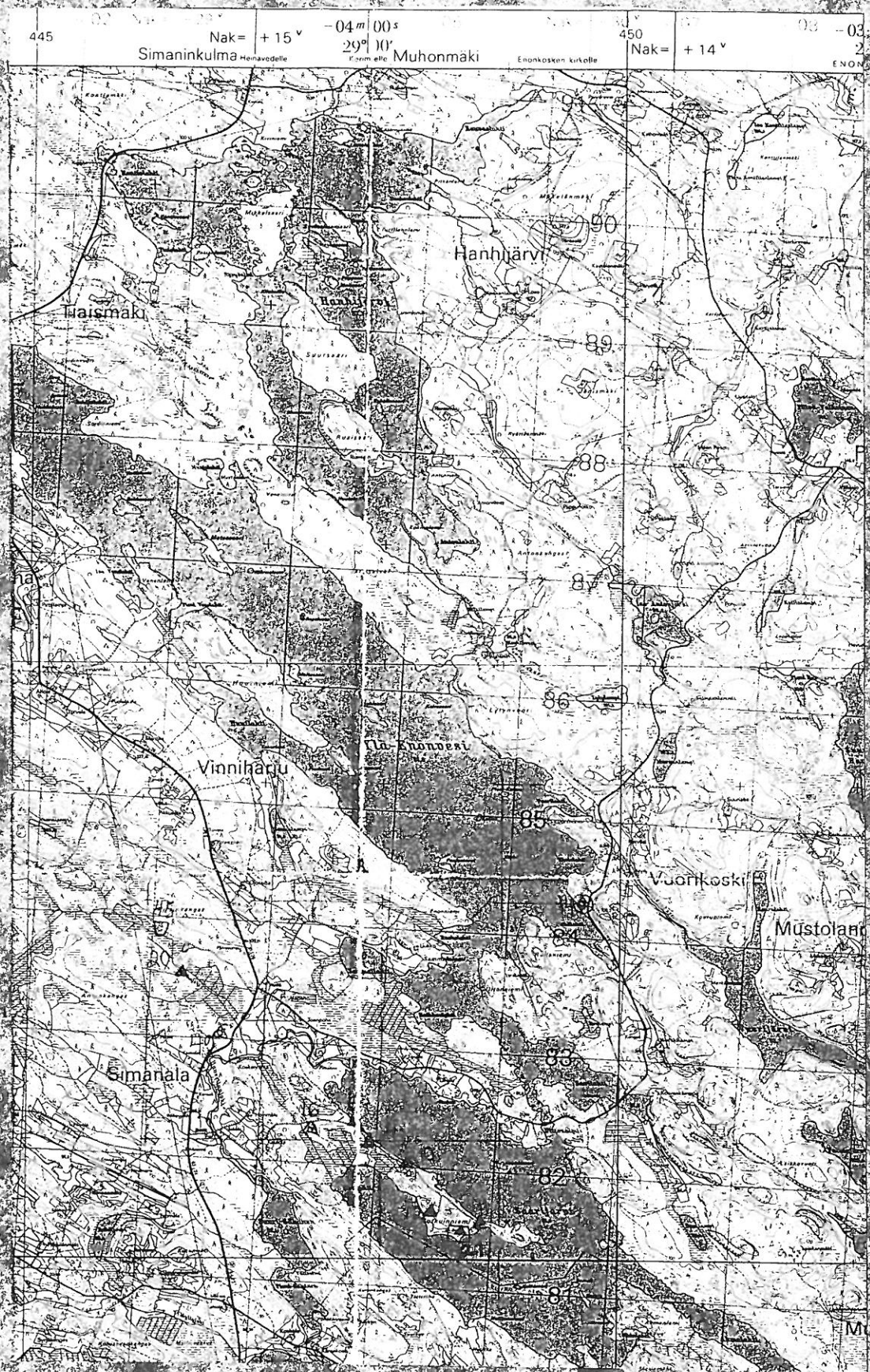

X=6888 75 Y=4447 75 Z=81

ENONKOSKI 21 SIMANALA KOTKUINNIEMI g

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4211 2 SAVONLINNA

X=6880 24

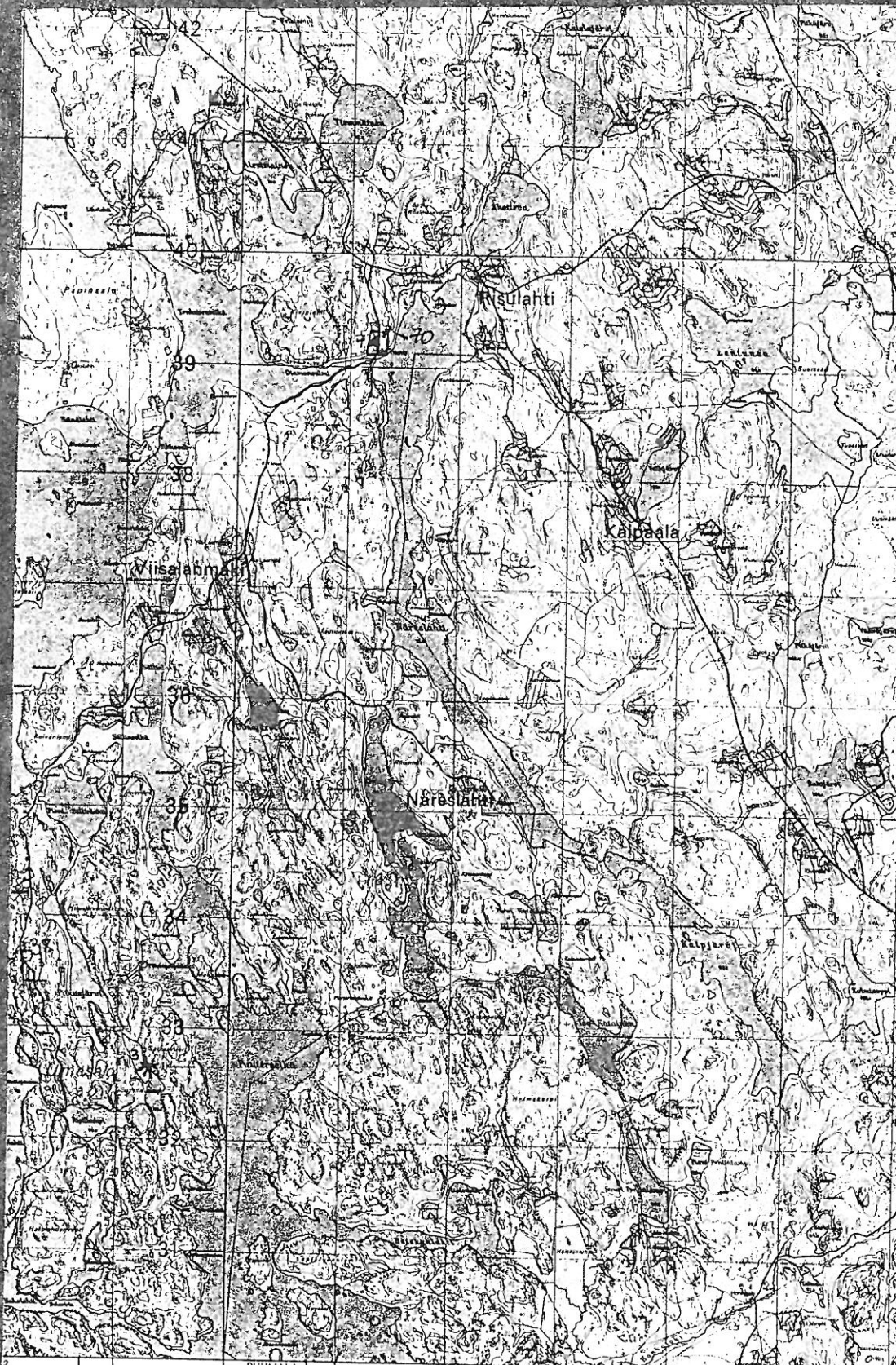
Y=1448 68

Z=84-87

JUVA 7 RISULAHTI OTAMO

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 3144 1 LUONTERI

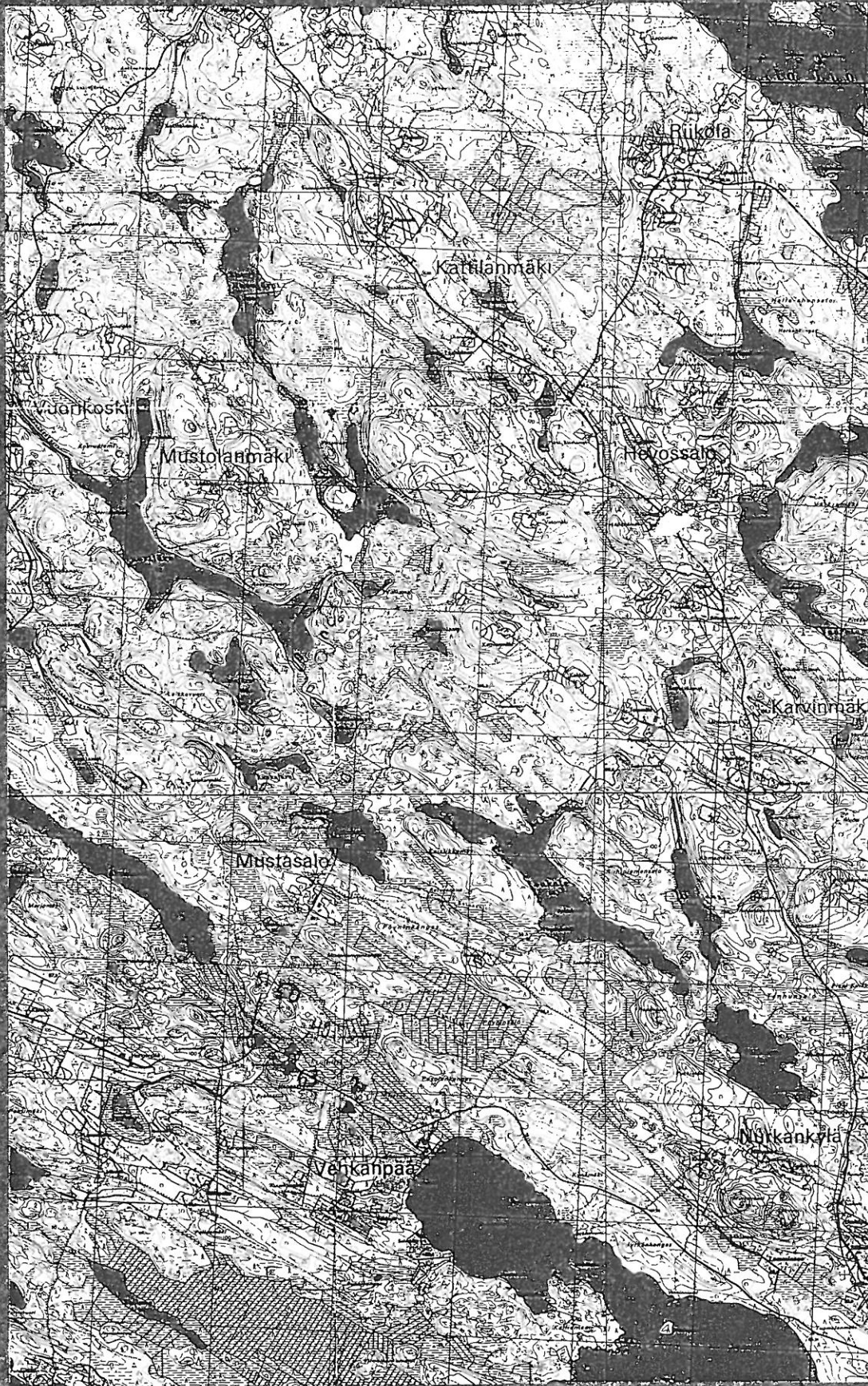
27° 55'	550	PUUMALA	Nak = -14°	28° 00'	Nak = -15°	555
48 -03m 20s 49	550			08m 00s	554	555
						55

X=6839 18 Y=3551 20 Z=85

KERIMAKI 2 KUOKKALA HANGASMAANKANGAS a

M. Lavento 1993

Ote peruskartan piennöksestä 4211 2 SAVONLINNA

X=6877 88

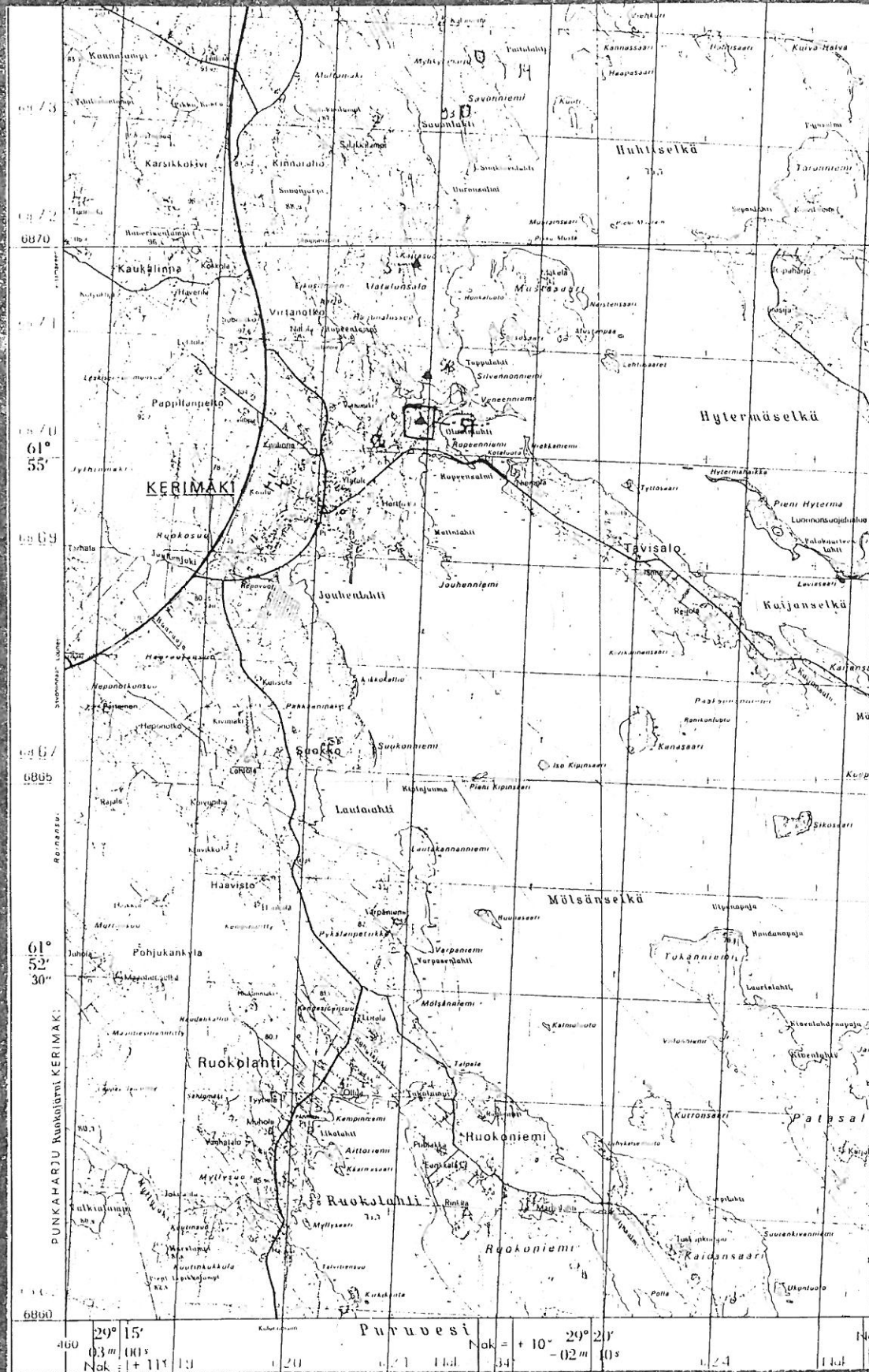
Y=4452 40

Z=82-85

KERIMAKI 57 JOUHENNIEMI KOKKOMAKI

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4213 1 KERIMAKI

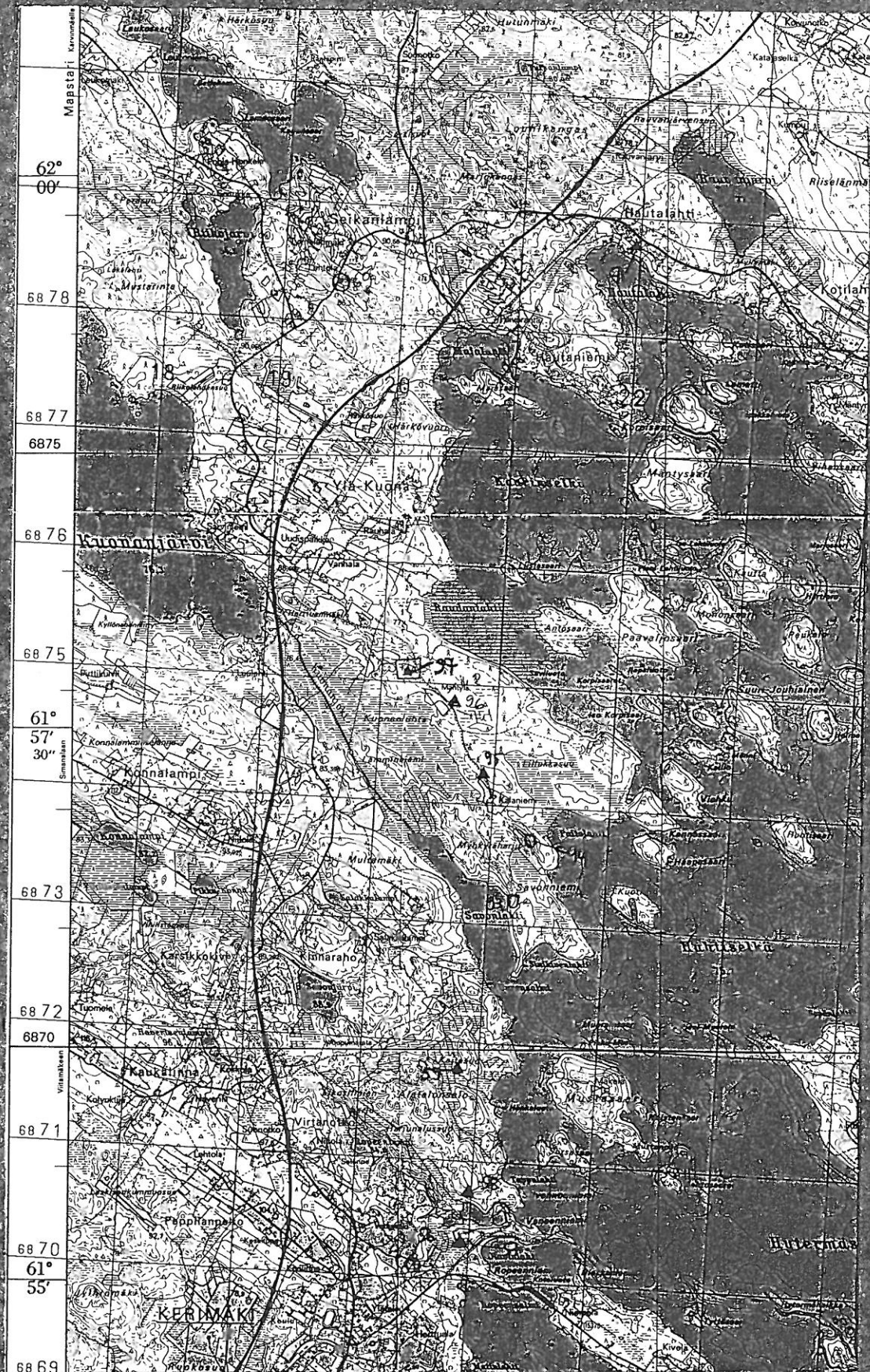

X=6868 37 Y=4463 37 Z=82

KERIMAKI 97 YLAKUONA MANTYLA B

M.L.vento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4213 1 KERIMAKI

X=6873 16

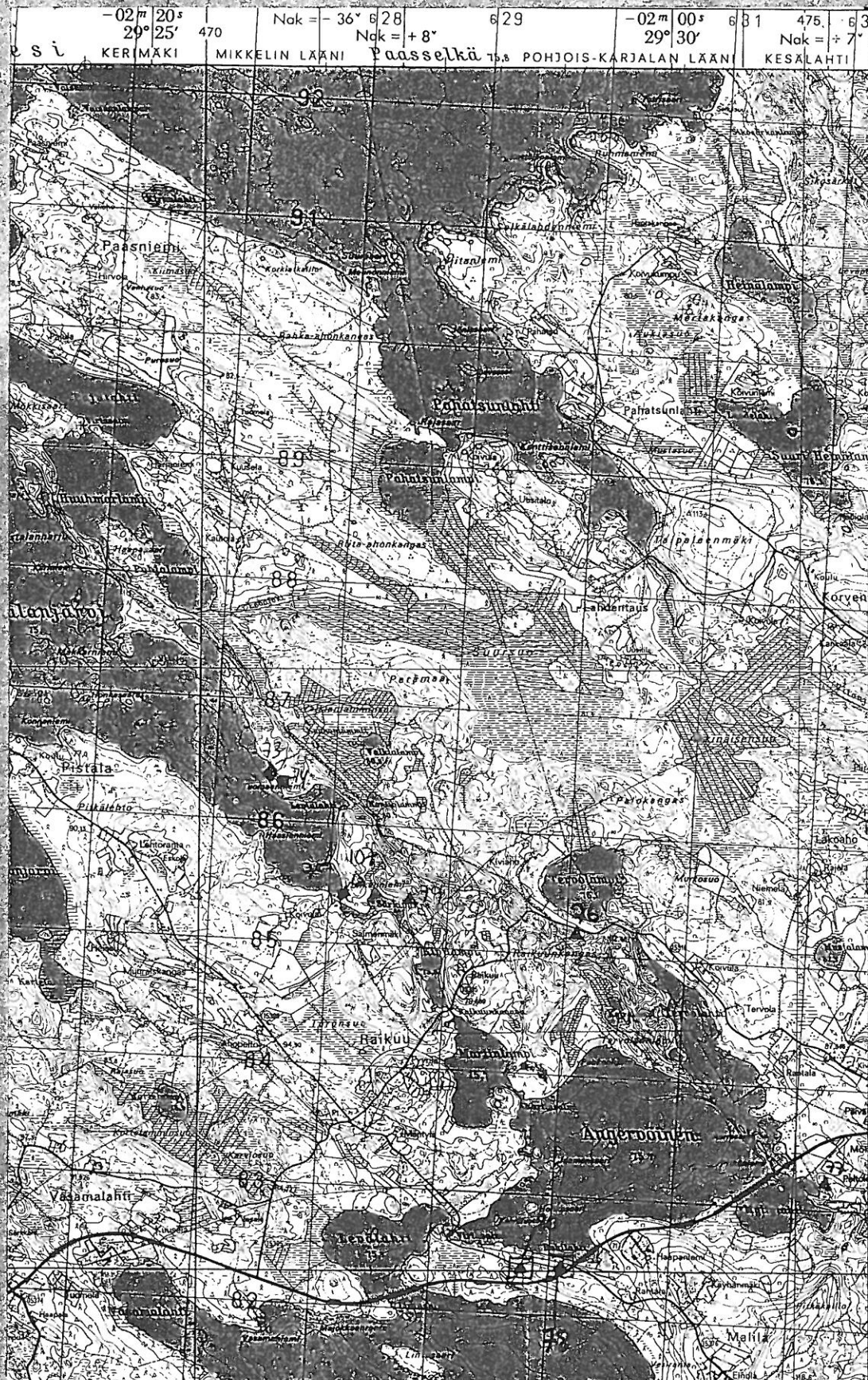
Y=4462 86

Z=85-88

KERIMÄKI 78 PIHLAJANIEMI REKILAHTI 80 PIHLAJANIEMI KAUNISNIEMI

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4213 1 KERIMÄKI

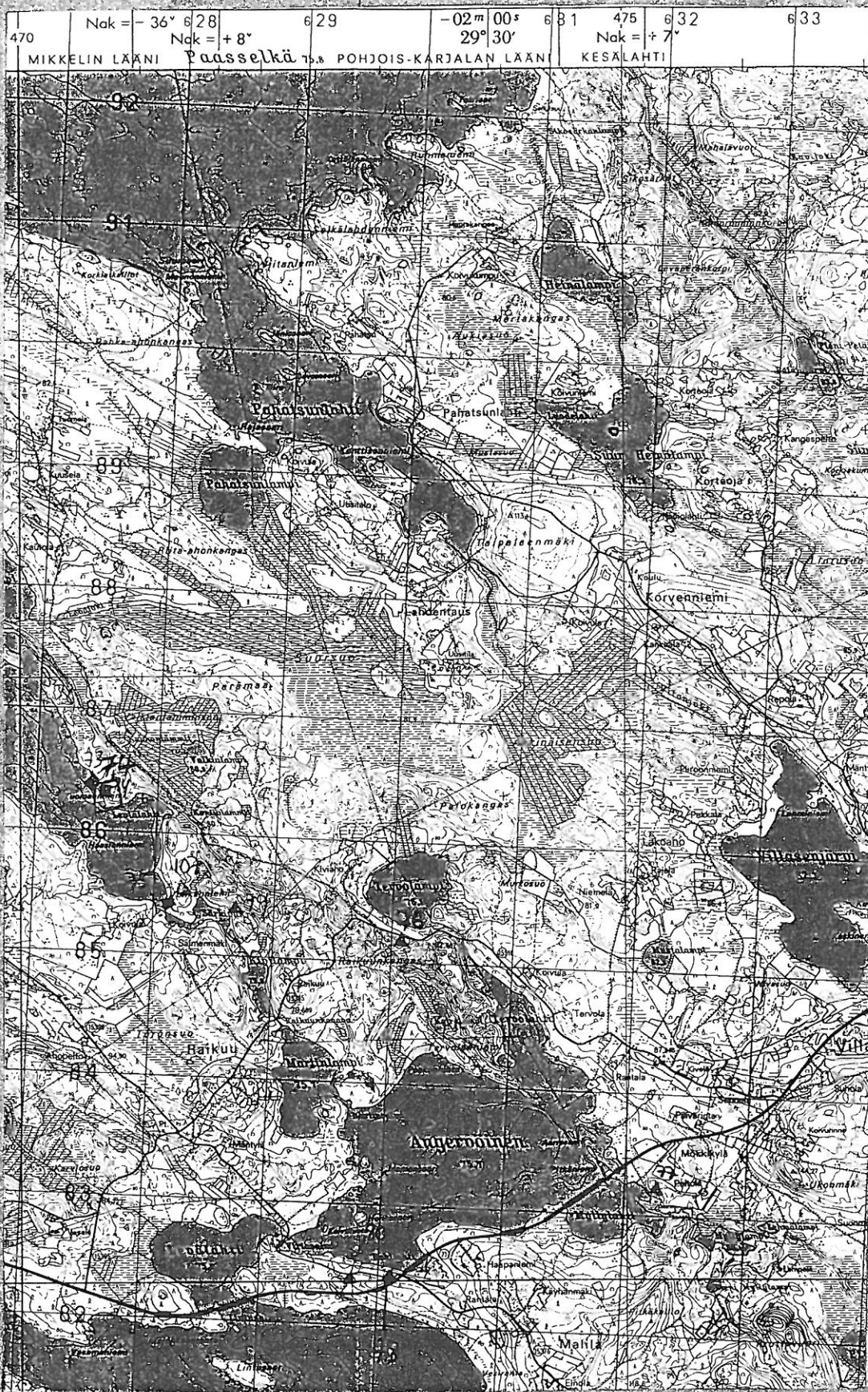

78. X=6880 02	Y=4473 10	Z=80-82
80. X=6880 00	Y=4472 70	Z=80-82

KERIMÄKI 74 RAIKUU TUOMAANNIEMI

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4213 1 KERIMÄKI

X=6884 10

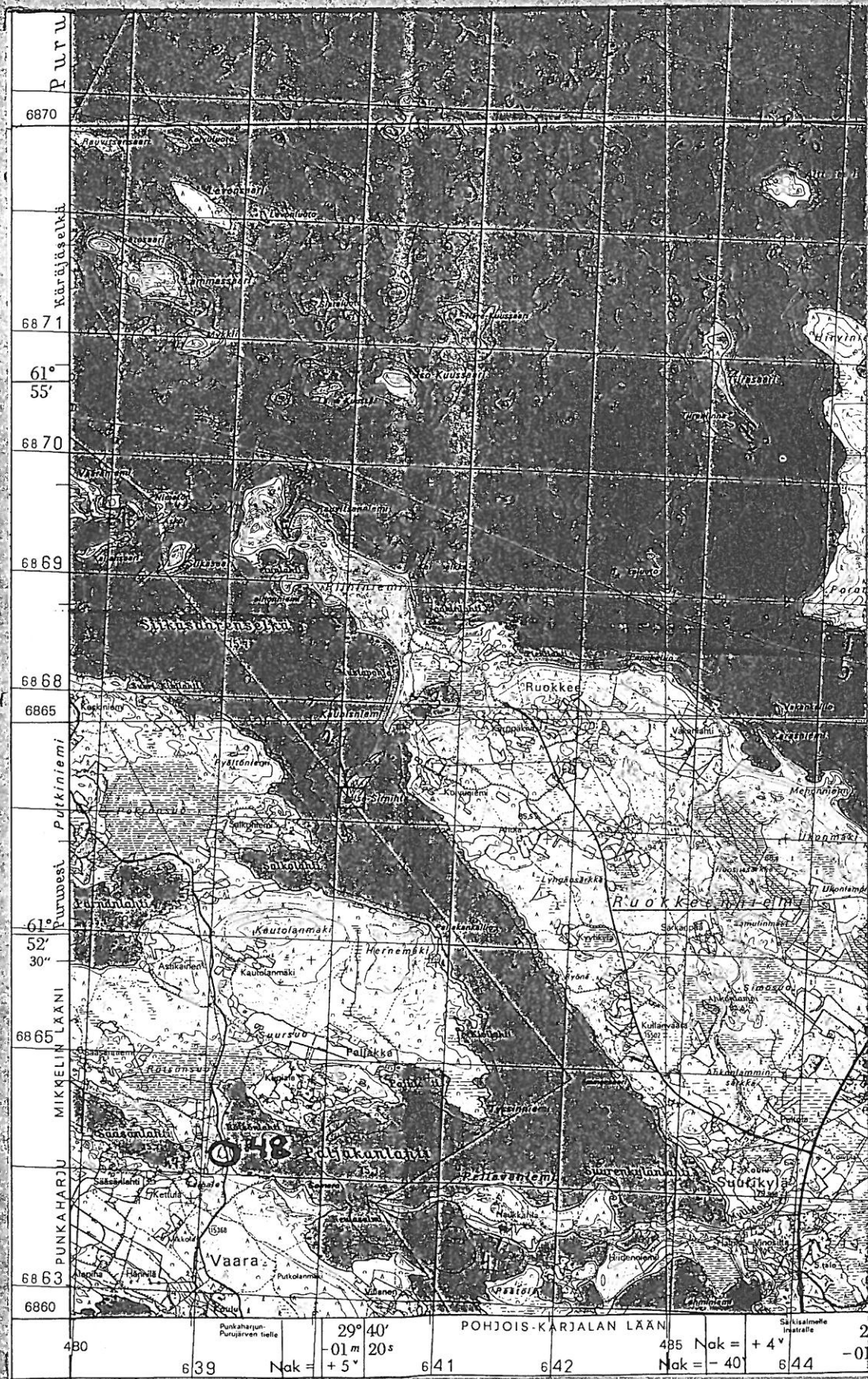
Y=4470 63

Z=80

KESÄLAHTI 2 PURUJÄRVI SIRNIHTA

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4213 2 KESÄLAHTI

X=6864 40

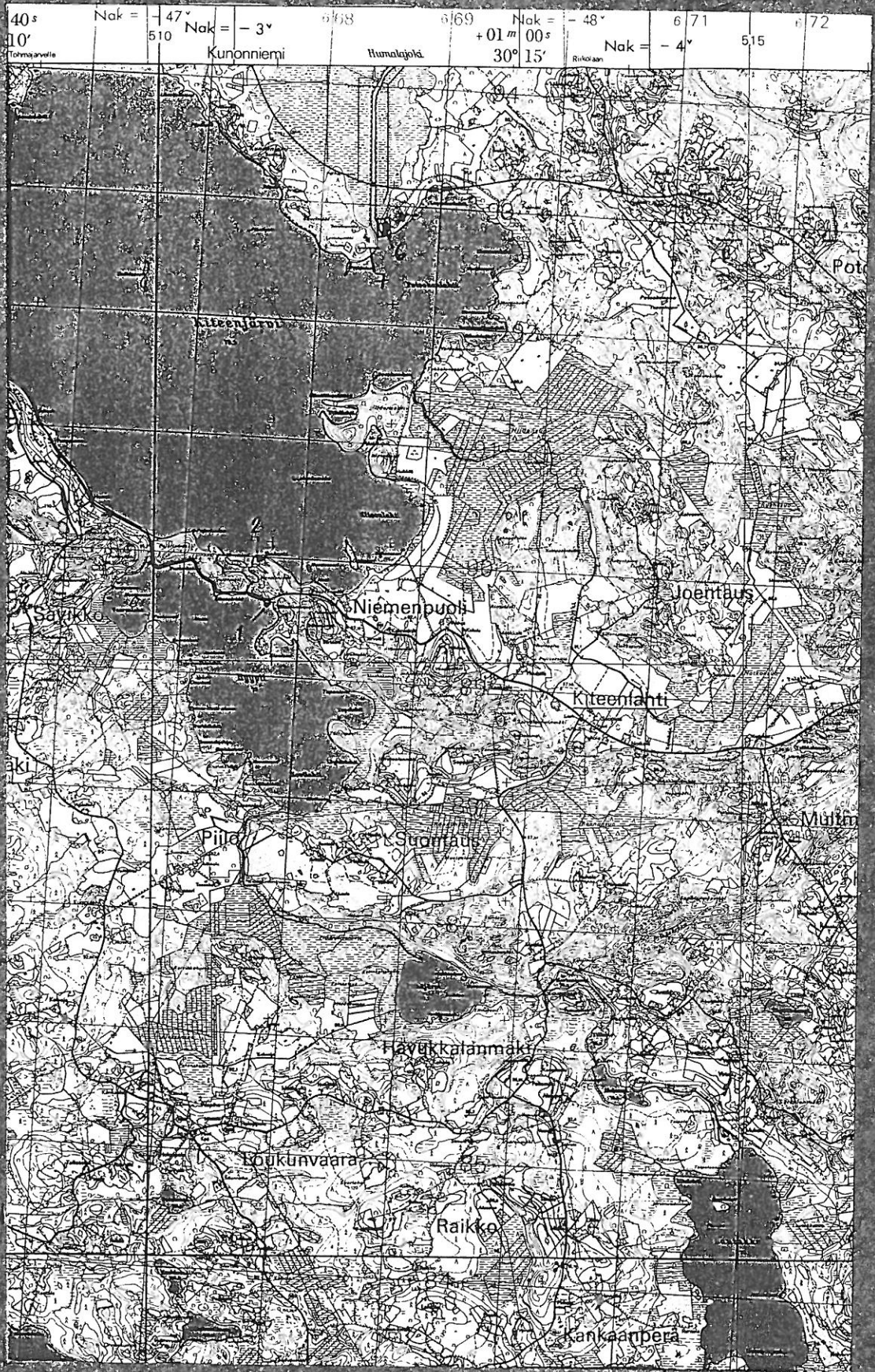
Y=4482 36

Z=80

KITEE 6 POTOSKAVAARA SALMELA

M. Laveno 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4:231 1 + 4:231 2 KITEE

X=6888 55

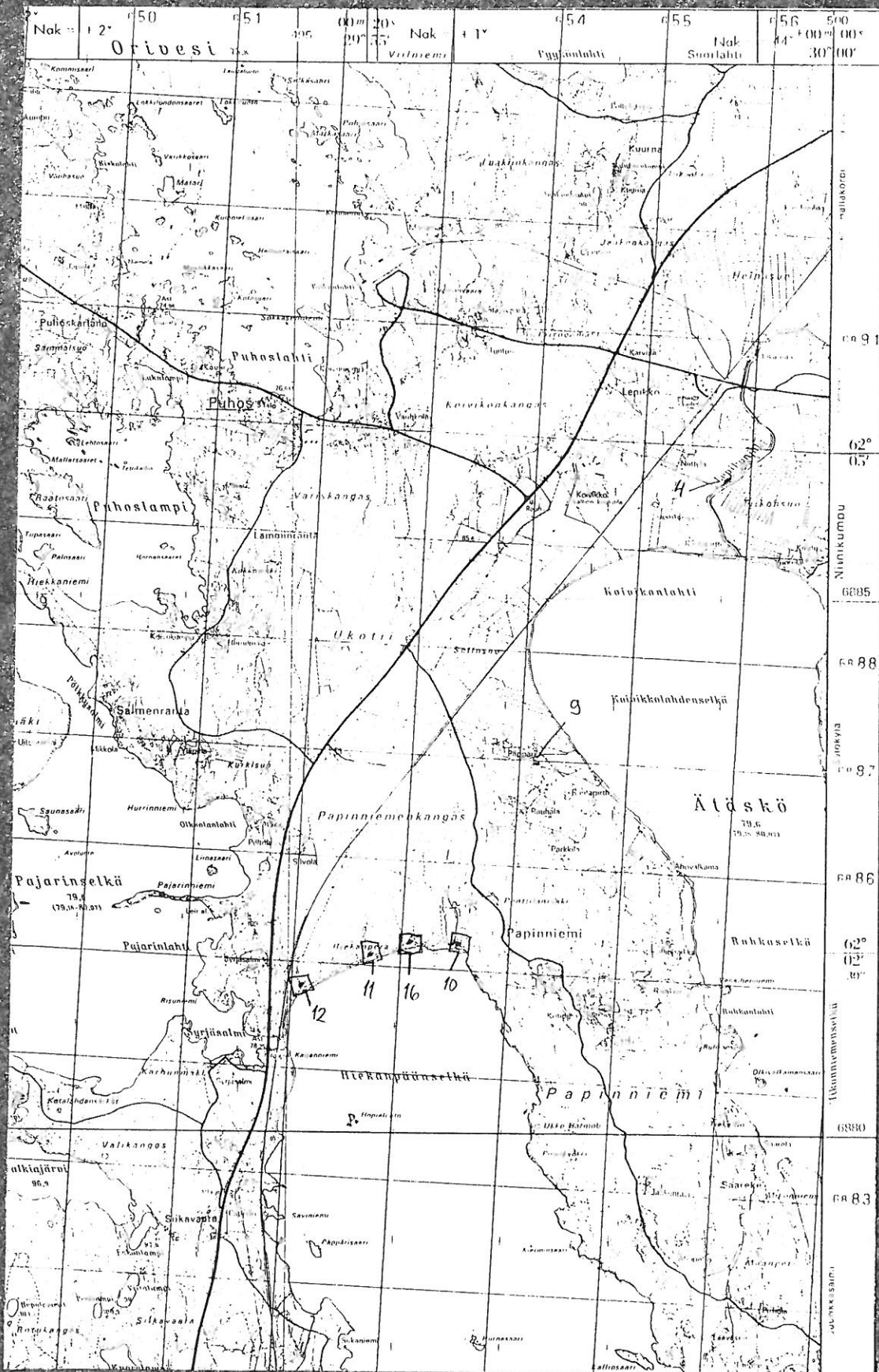
Y=7511 92

Z=81

KITEE 10-12,16 NIINIKUMPU HIEKANPÄÄ I-IV

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4213 2 KESALAHTI

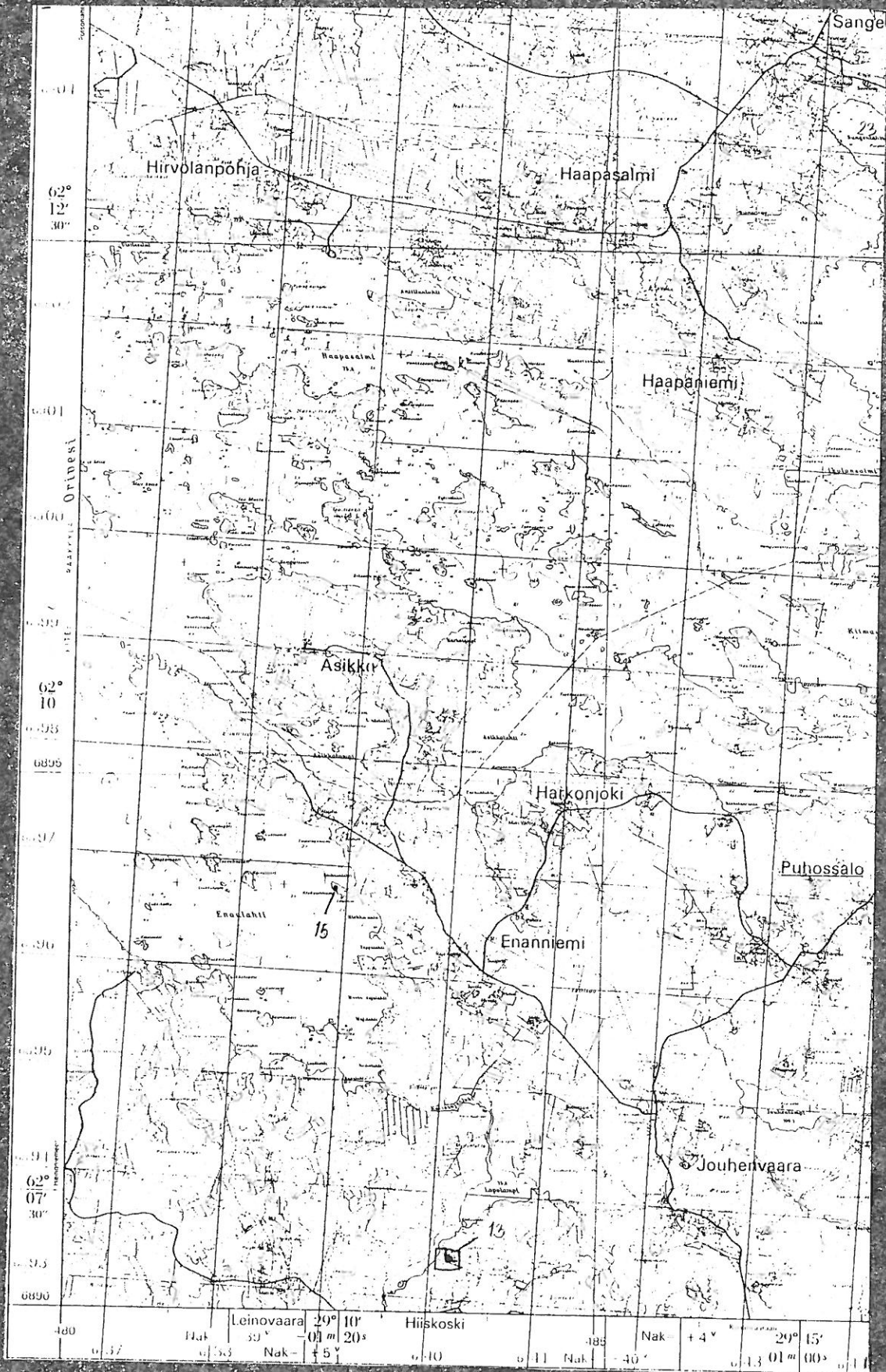

10	X=6881 78	Y=4495 58	Z=85
11	X=6881 66	Y=4495 76	Z=85-90
12	X=6881 36	Y=4495 13	Z=85
16	X=6881 80	Y=4496 15	Z=85

KITEE 13 LEINOVAARA LOPOLA

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4214 2 RAAKKYLA

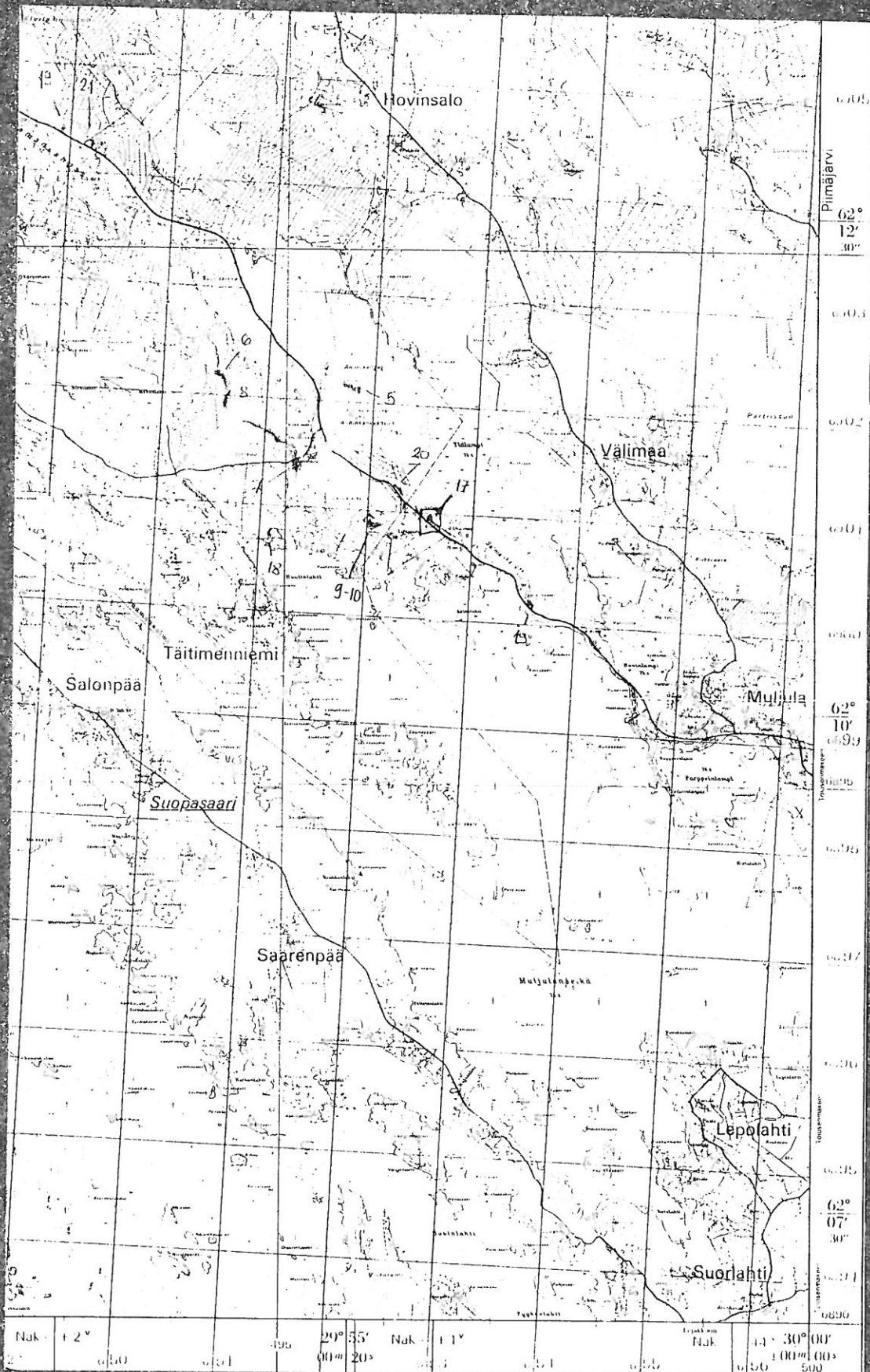

X=6890 56 Y=4483 60 Z=80-85

KITEE 18 MULJULA SARVISUO

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4214 2 RAAKKYLA

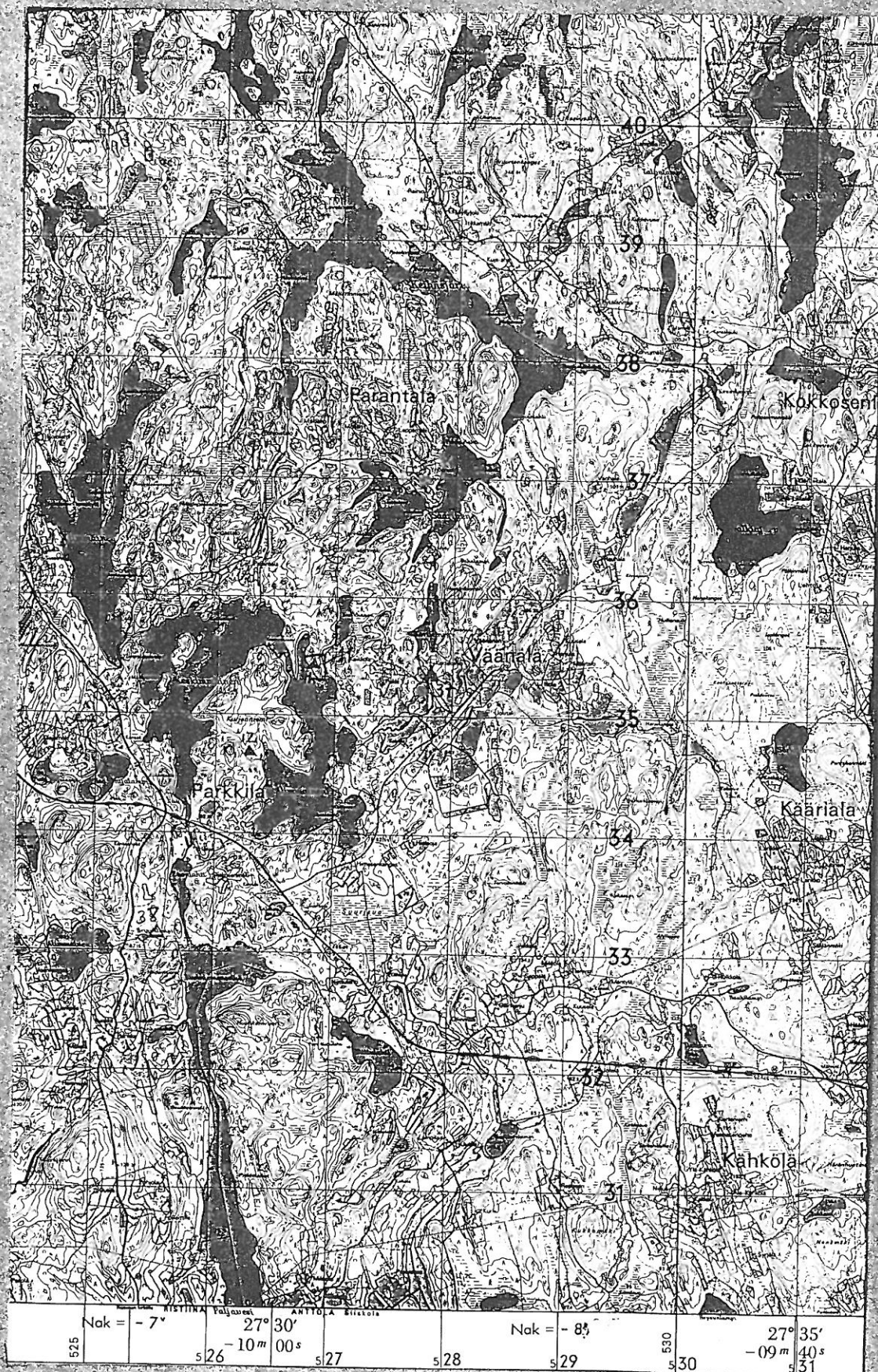

X=6897 53 Y=4496 32 Z=80-82

MIKKELIN MLK 11 VÄÄNÄLÄ KONNUNLAHTI

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 3142 07-12 ANTTOLA

X = 6835 40

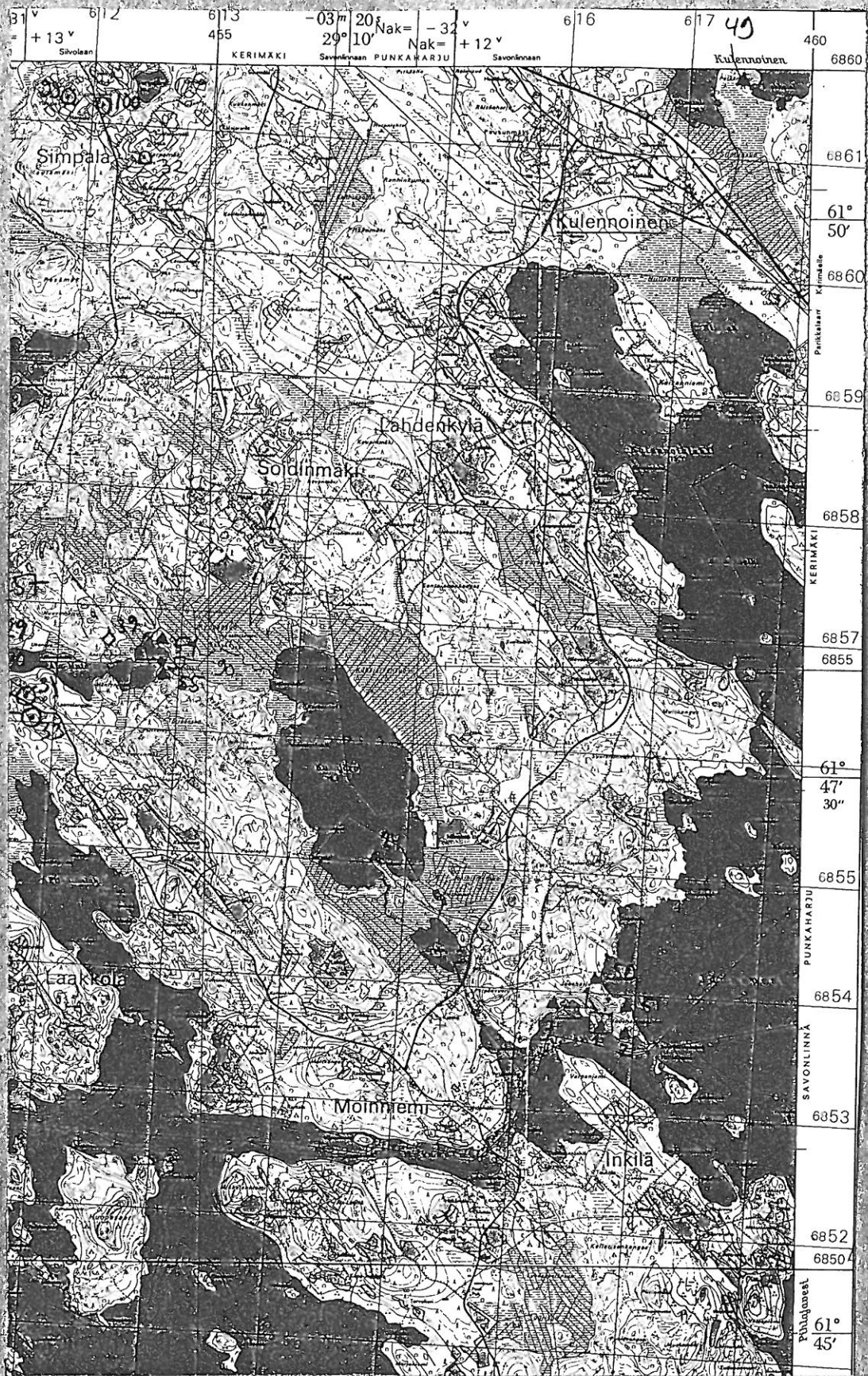
Y = 3526 82

Z = 84-85

PUNKAHARJU 1 KULENNOINEN KAARNIEMI

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4122 2 MOINSALMI

X=6852 00

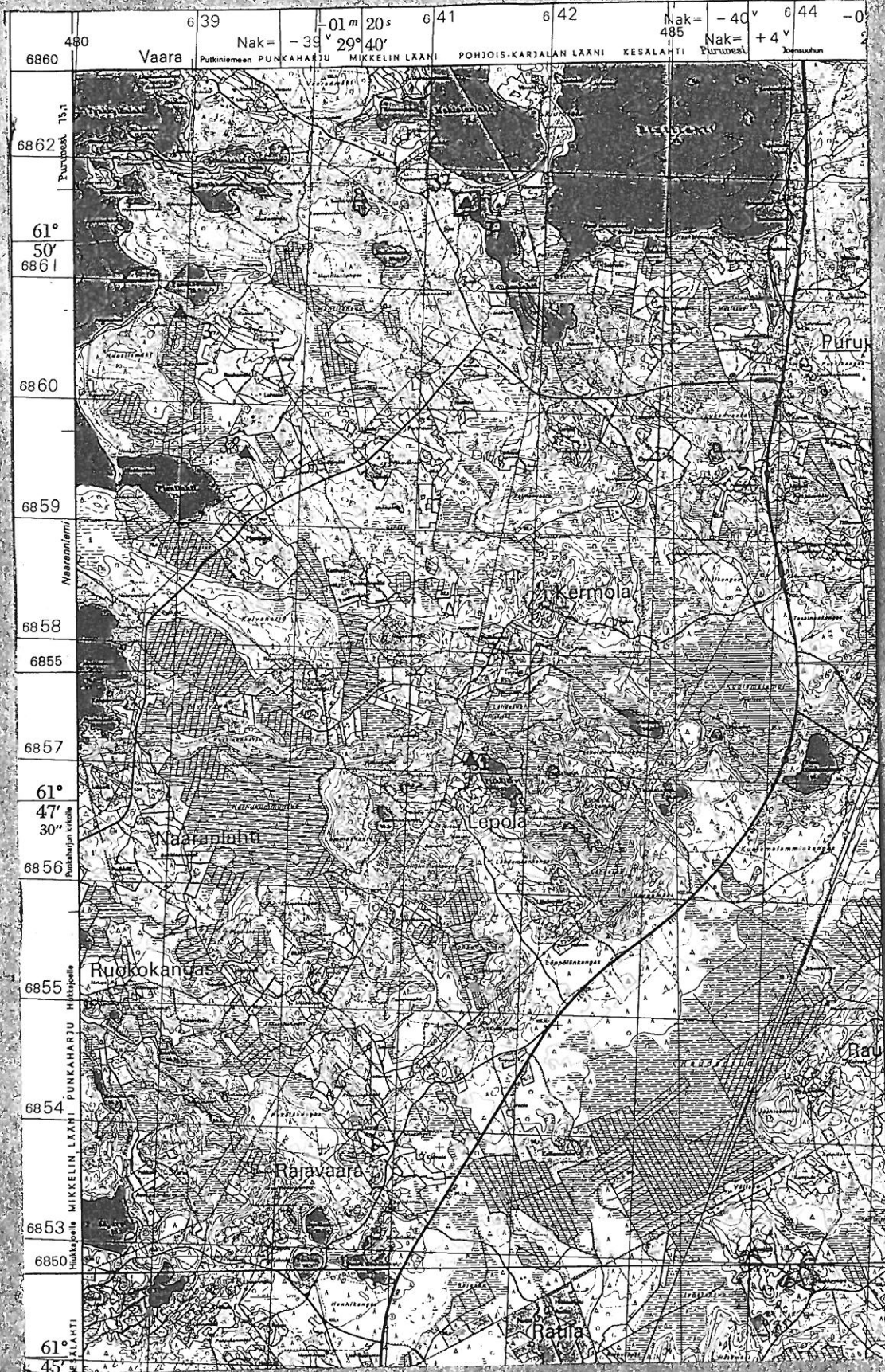
Y=4458 35

Z=85

PUNKAHARJU 37 VAARA KÄRENSALMI e

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4124 2+4142 1 SAARI

X= 6858 84

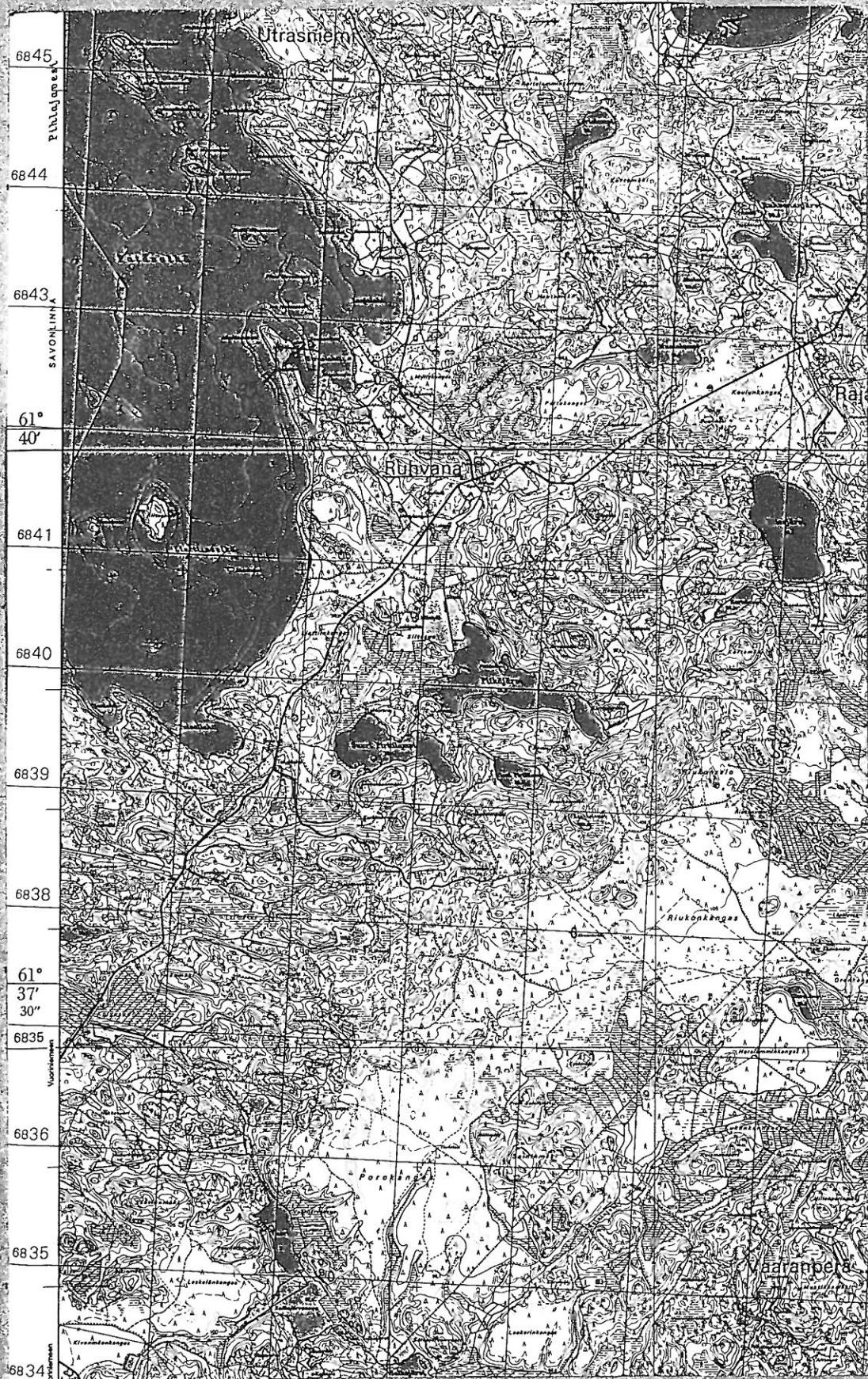
Y= 4483 34

Z= 80-82

PUNKAHARJU 22 RUHVANA MULTANIEMI

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4124 1 PUNKAHARJU

X = 6840 77

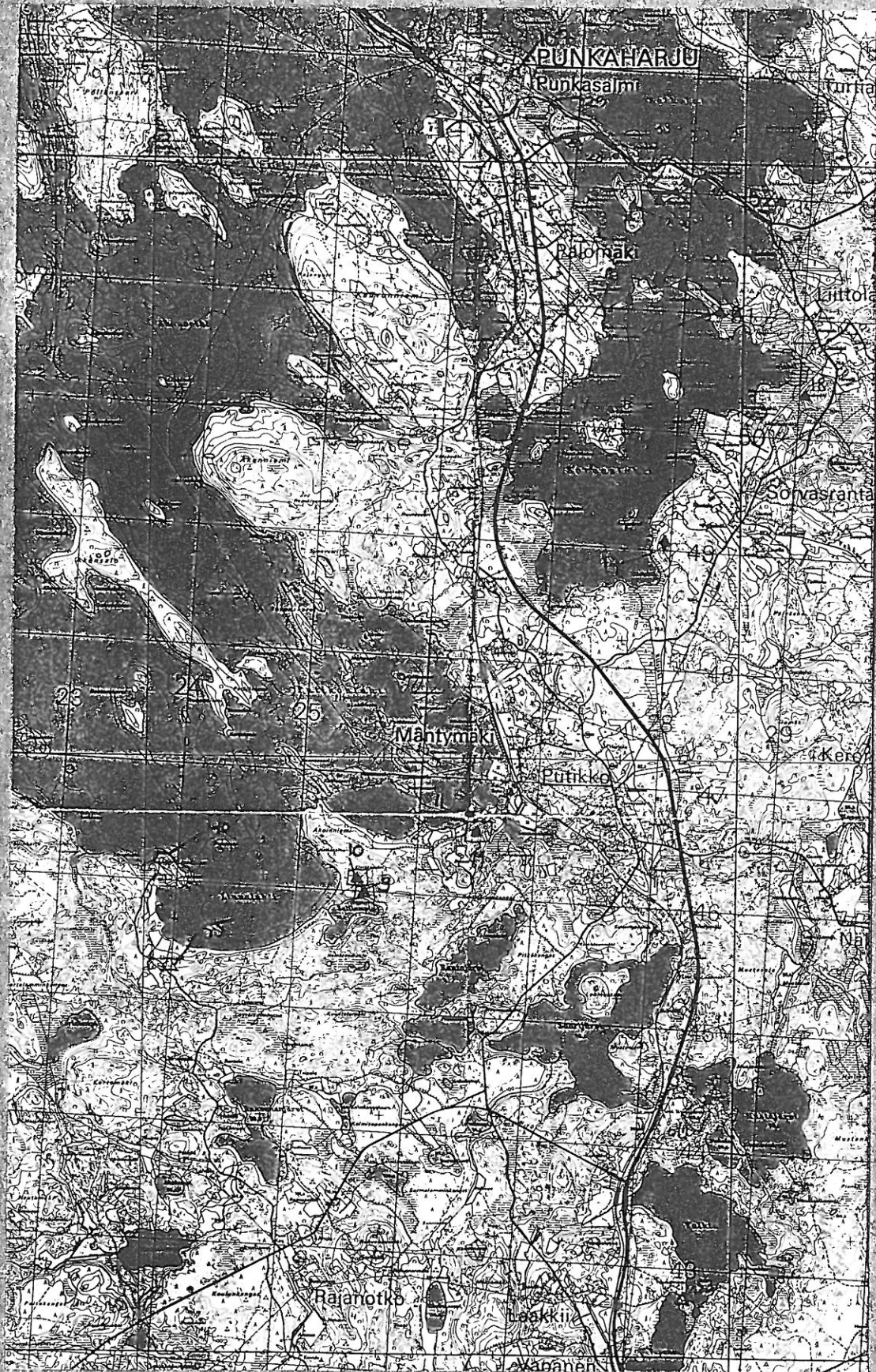
Y = 4461 90

Z = 80 - 82

PUNKAHARJU 9,10 PELLOSSALO SALILAMPI a,b
11 PELLOSSALO HONKANIEMI

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 41241 PUNKAHARJU

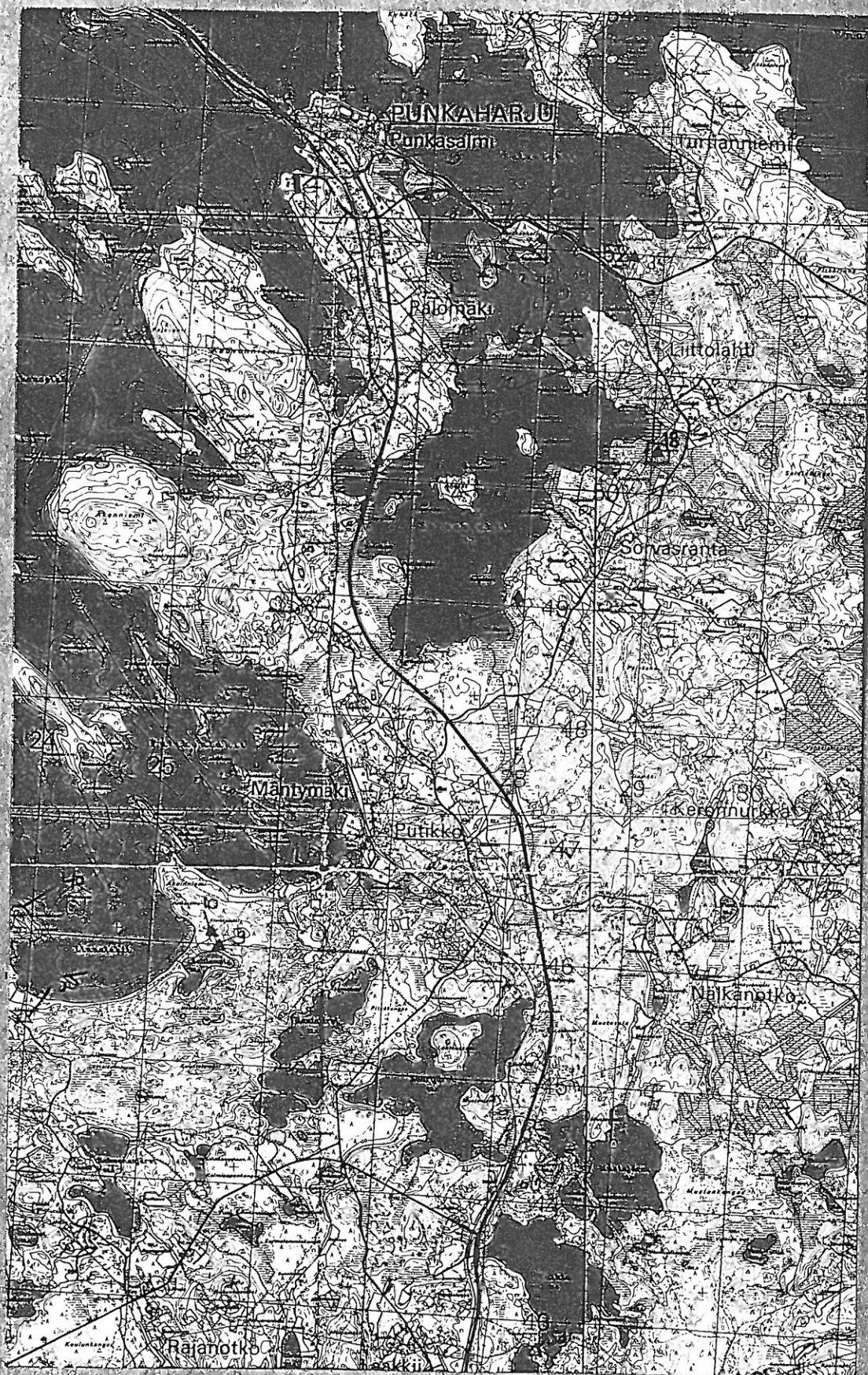

9. X=6843 82	Y=4466 88	Z=82-85
10. X=6843 94	Y=4466 78	Z=82-85
11. X=6844 40	Y=4467 80	Z=80-85

PUNKAHARJU 18 PUNKANIEMI LASIMÄKI

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4124 1 PUNKAHARJU

X= 6848 07

Y= 4470 50

Z= 80

PUNKAHARJU PUNKANIEMI MUURAINIEMI

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4124-1 PUNKAHARJU

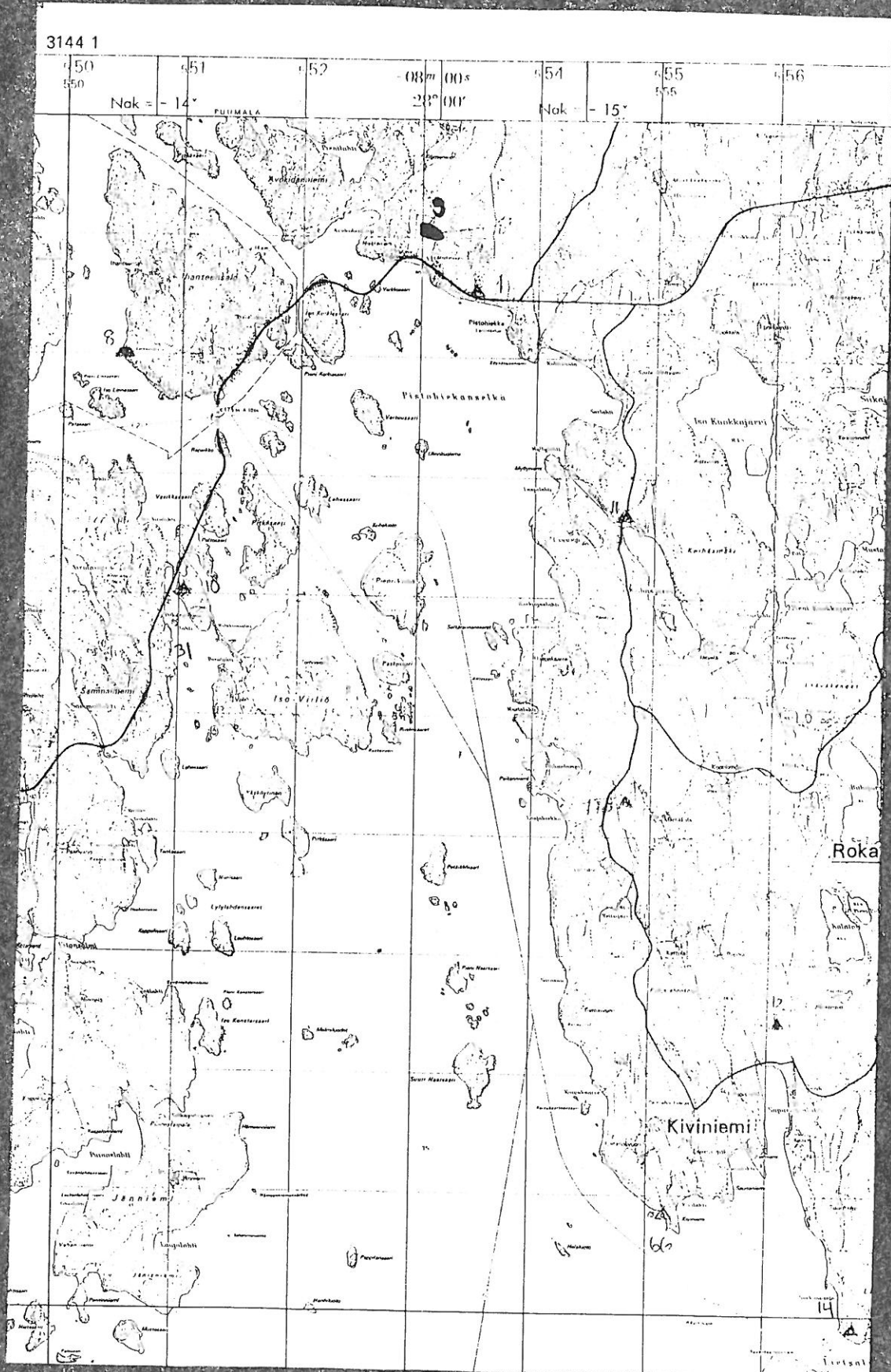

X=6848 07 Y=4470 15 Z=79

PUUMALA 9 HUHTIMAA PISTOHIEKKA b

Mika Lavento 1993

ote peruskartan pienennöksestä 3143 1 ROKANSALO

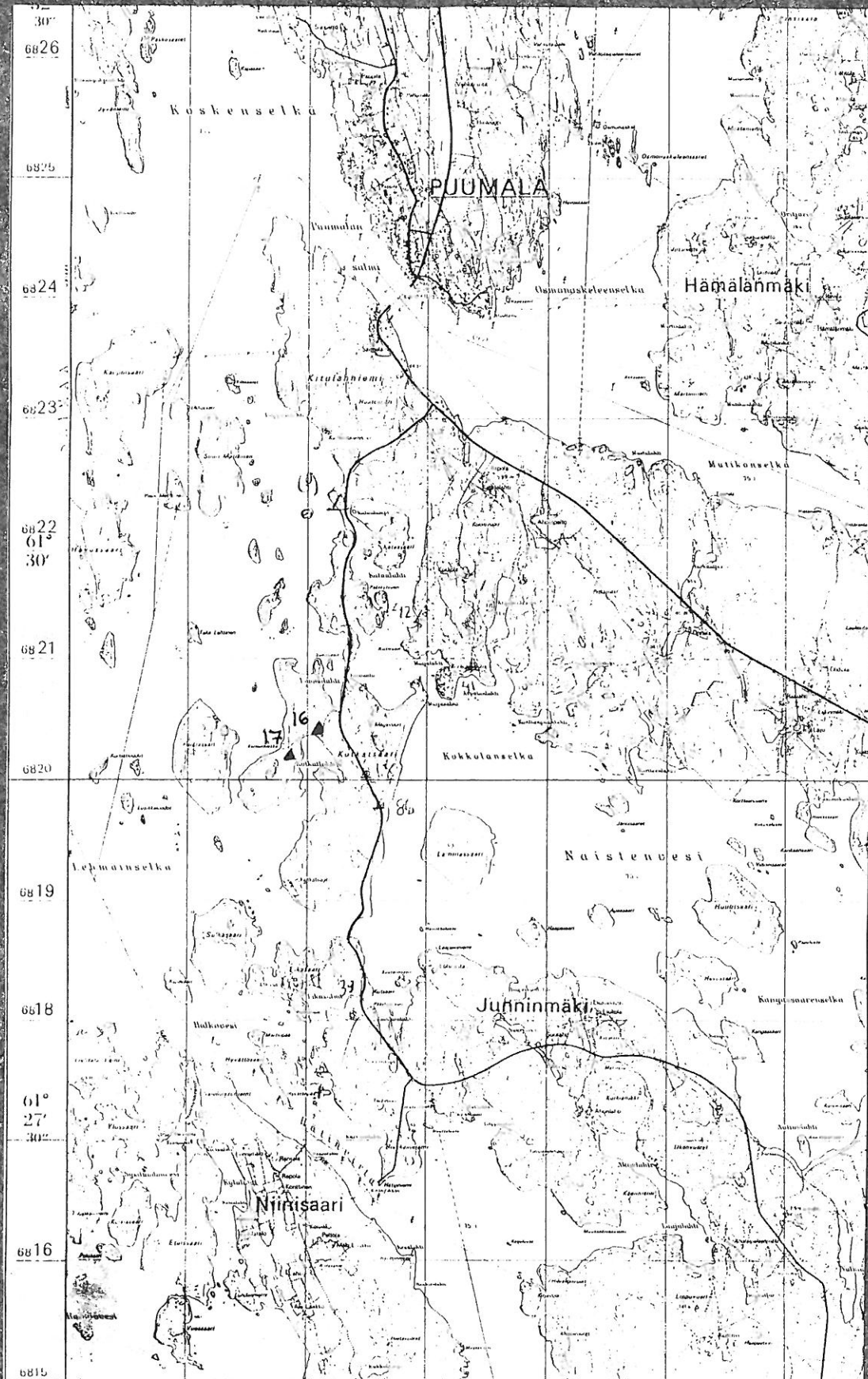

X=6829 06 Y=3553 03 Z=75-80

PUUMALA 16,17 LIMATTALA KOTKATLAHTI A,B

Mika Lavento 1993

ote peruskartan pienennöksestä 3143 2 PUUMALA

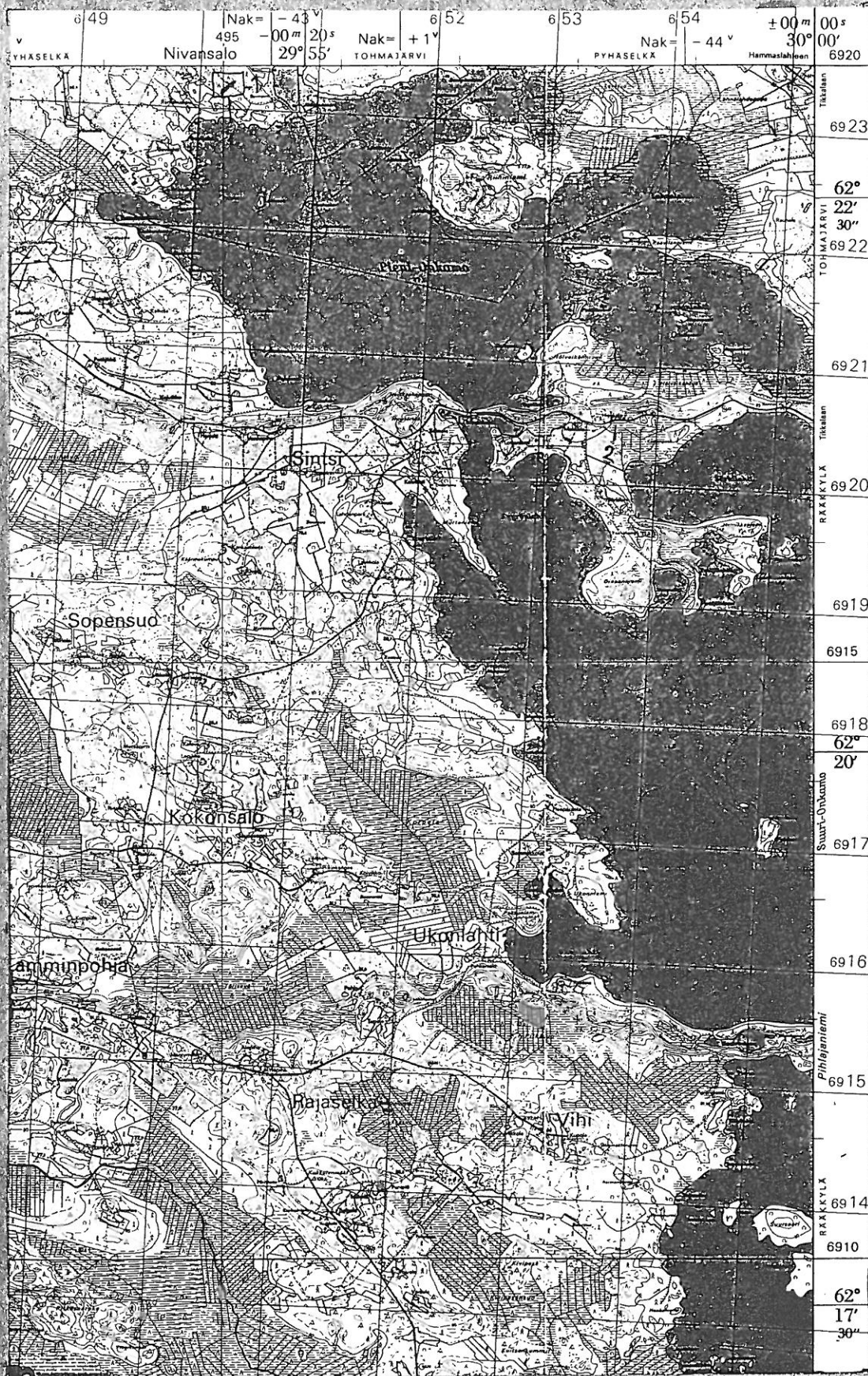

A X=6820 43 Y=3562 10 Z=80
B X=6820 20 Y=3561 80 Z=81-83

PYHÄSELKÄ 1 SAVILAHTI RINKUMÄKI

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4214 2 RÄÄKKYLÄ

X = 6919 79

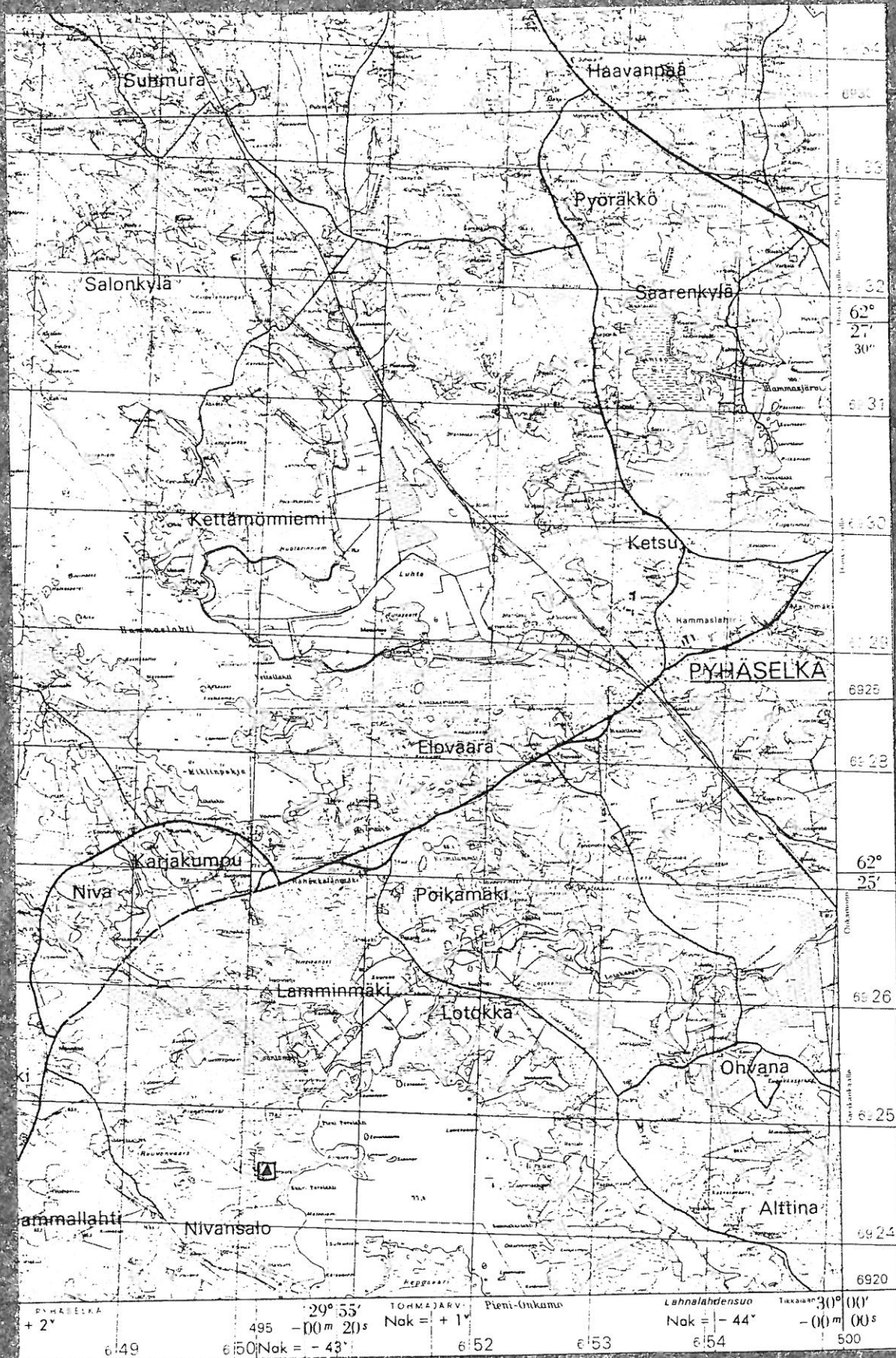
Y = 4495 03

Z = 82 - 85

PYHÄSELKÄ 2 NIVA NIVANSALO POROLAHTI

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4223 2 JOENSUU

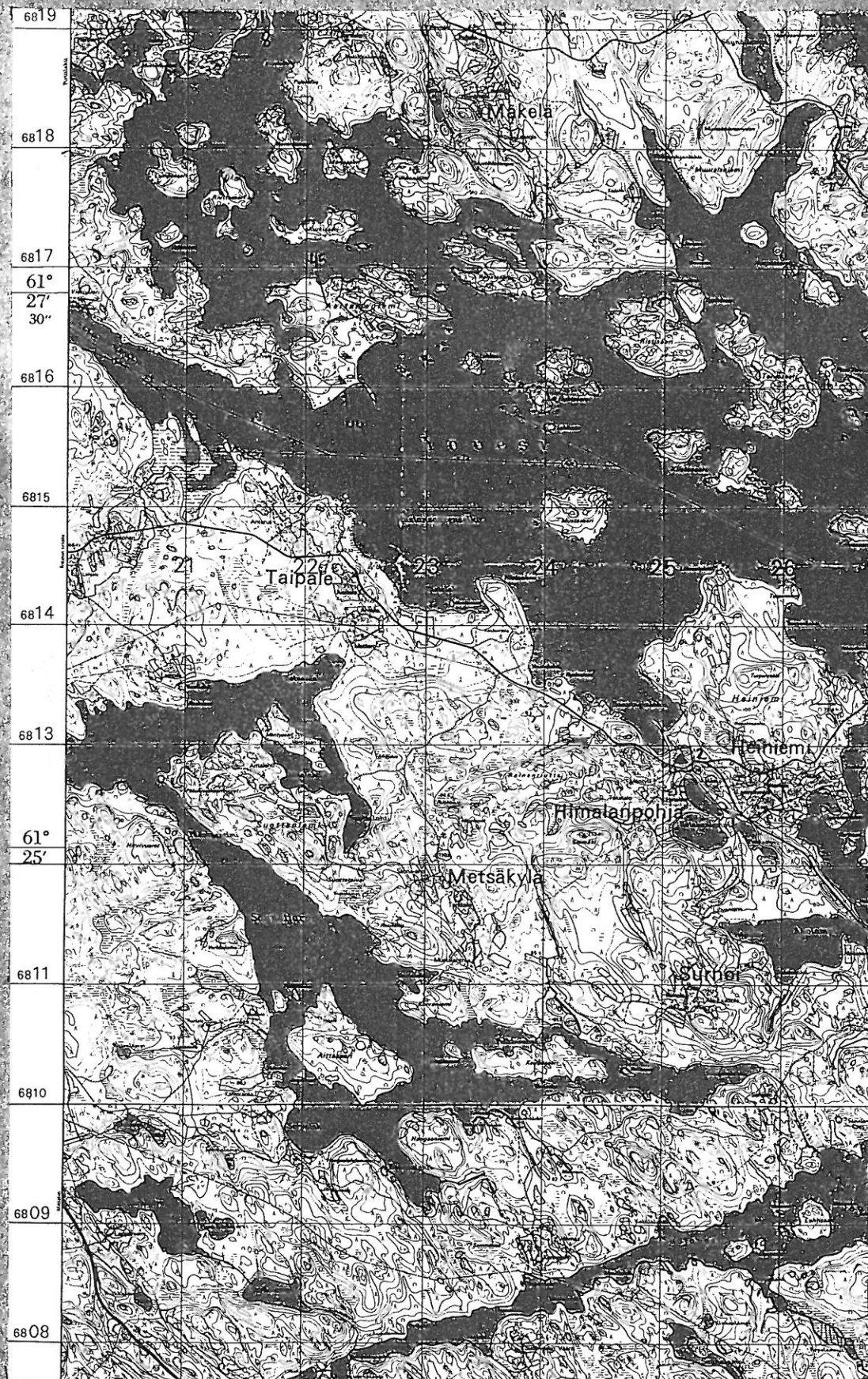

X = 6921 12 Y = 4495 08 Z = 81

RISTIINA 2 HIMALANSAARI HEINIEMI

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 3141 2 SUOMENNIEMI

X = 6812 86

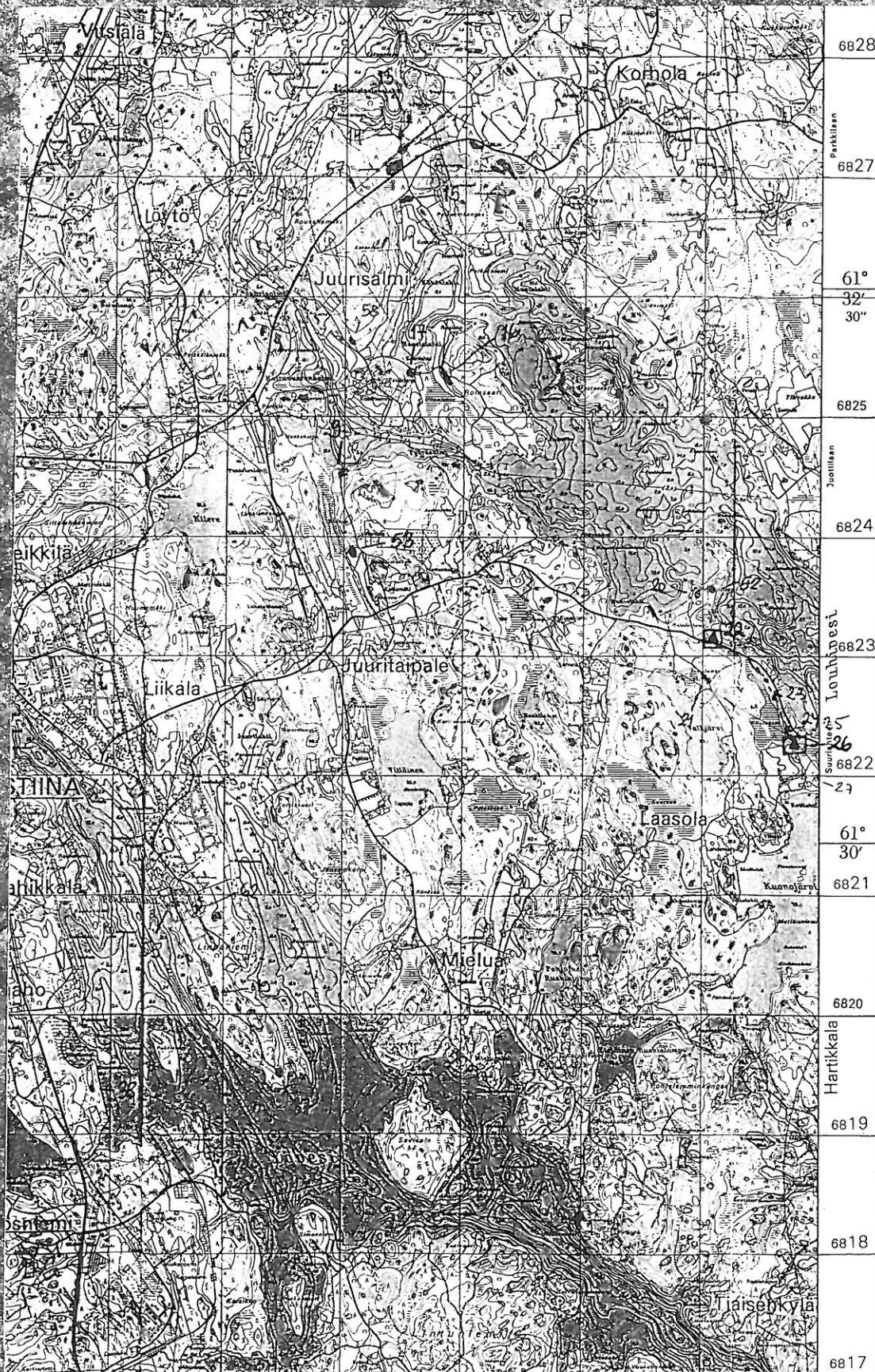
Y = 3525 14

Z = 105

RISTIINA 22 LAASOLA PULMIONLAMPI
26 LAASOLA KITULANSUO d

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 3141 RISTIINA

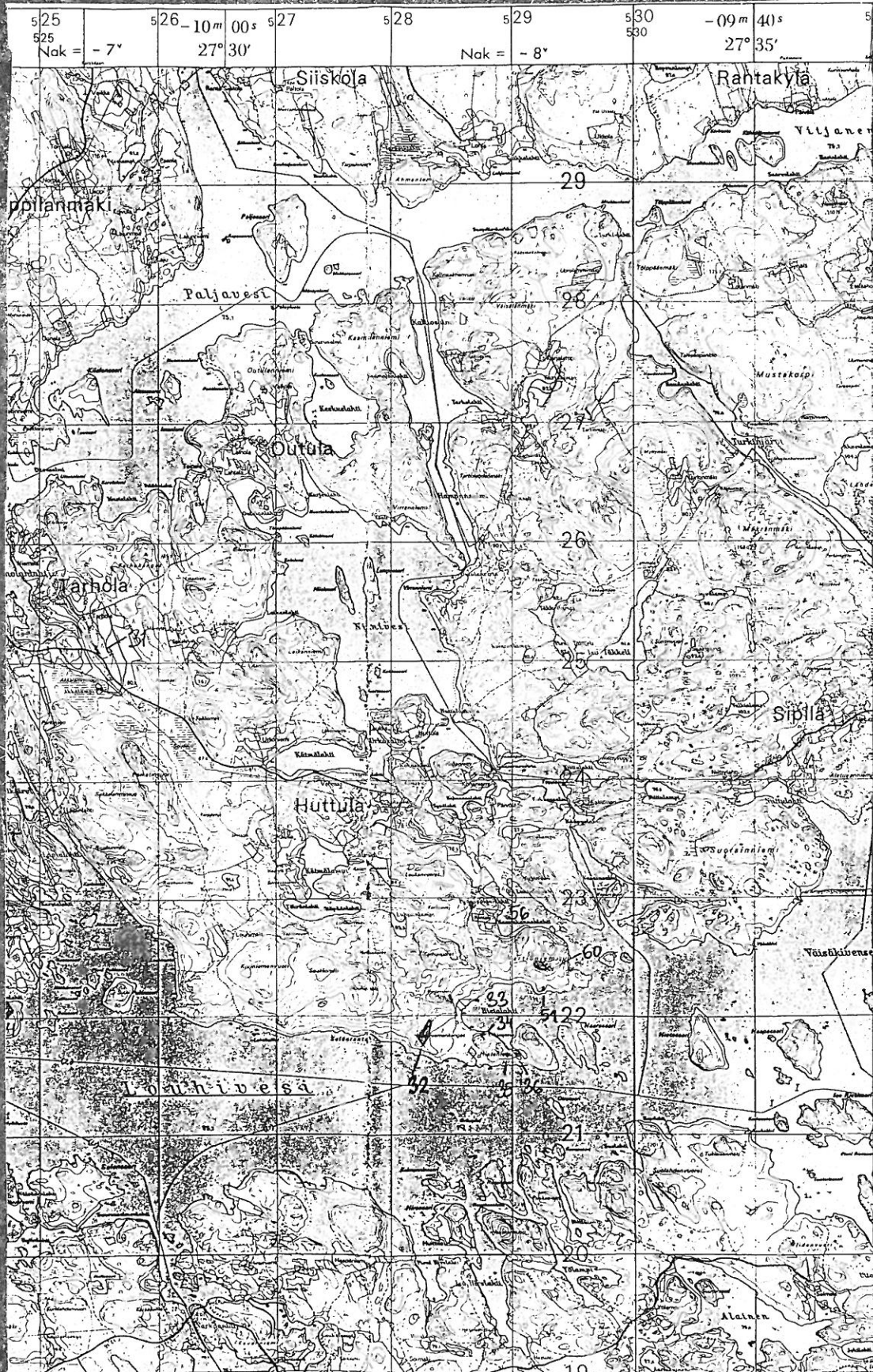
X=6823 12 Y=3519 08 Z=80

X=6822 28 Y=3519 78 Z=80

RISTINA 32 HUTTULA HIETANIEMENKANGAS

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 31412 SUOMENNIEMI

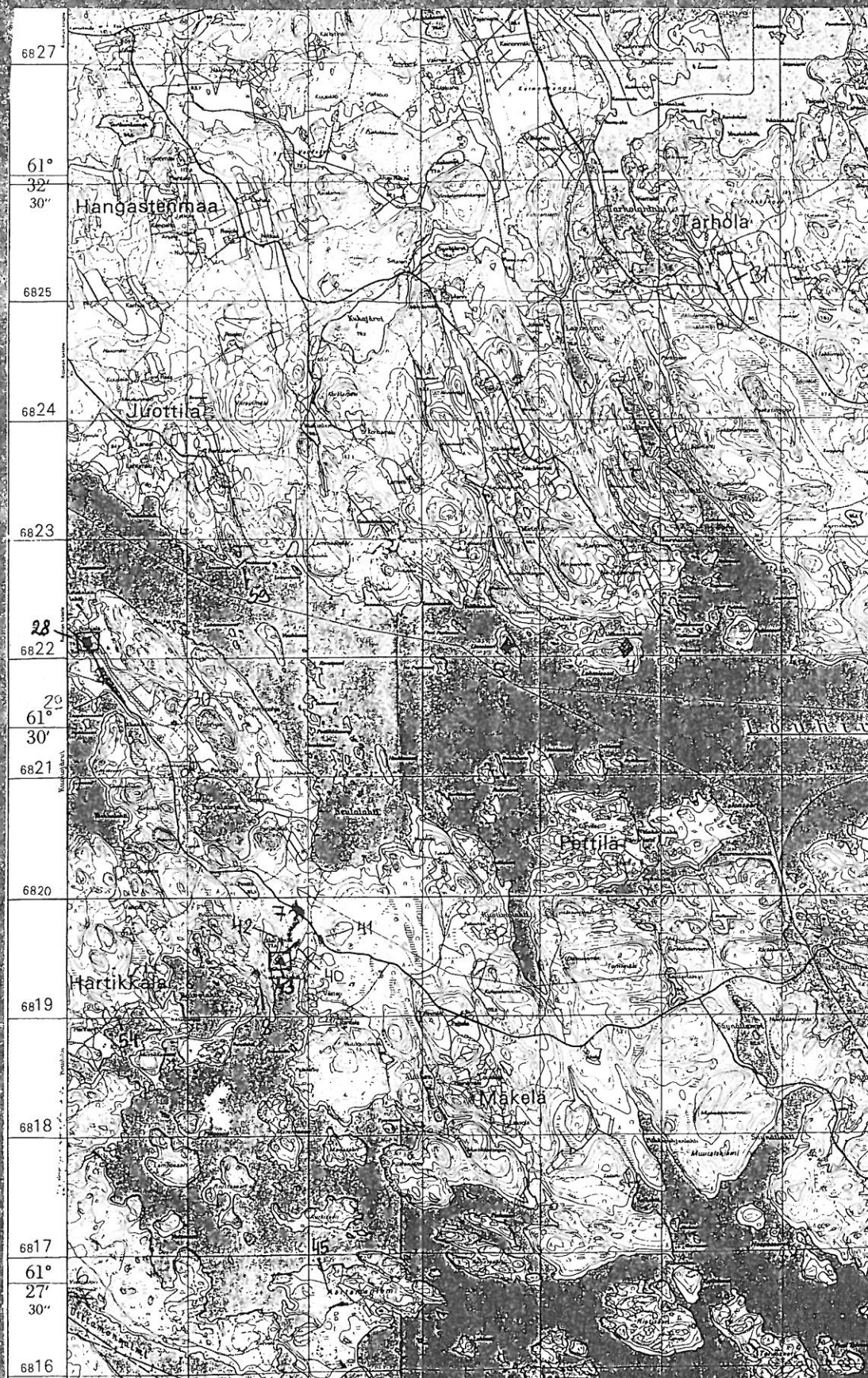

X=6821.86 Y=3528.28 Z=80

RISTIINA 28 LAASOLA ROINILAMPI 43 HARTIKKALA ALA-PENTTI b

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 3141 2 SUOMENNIEMI

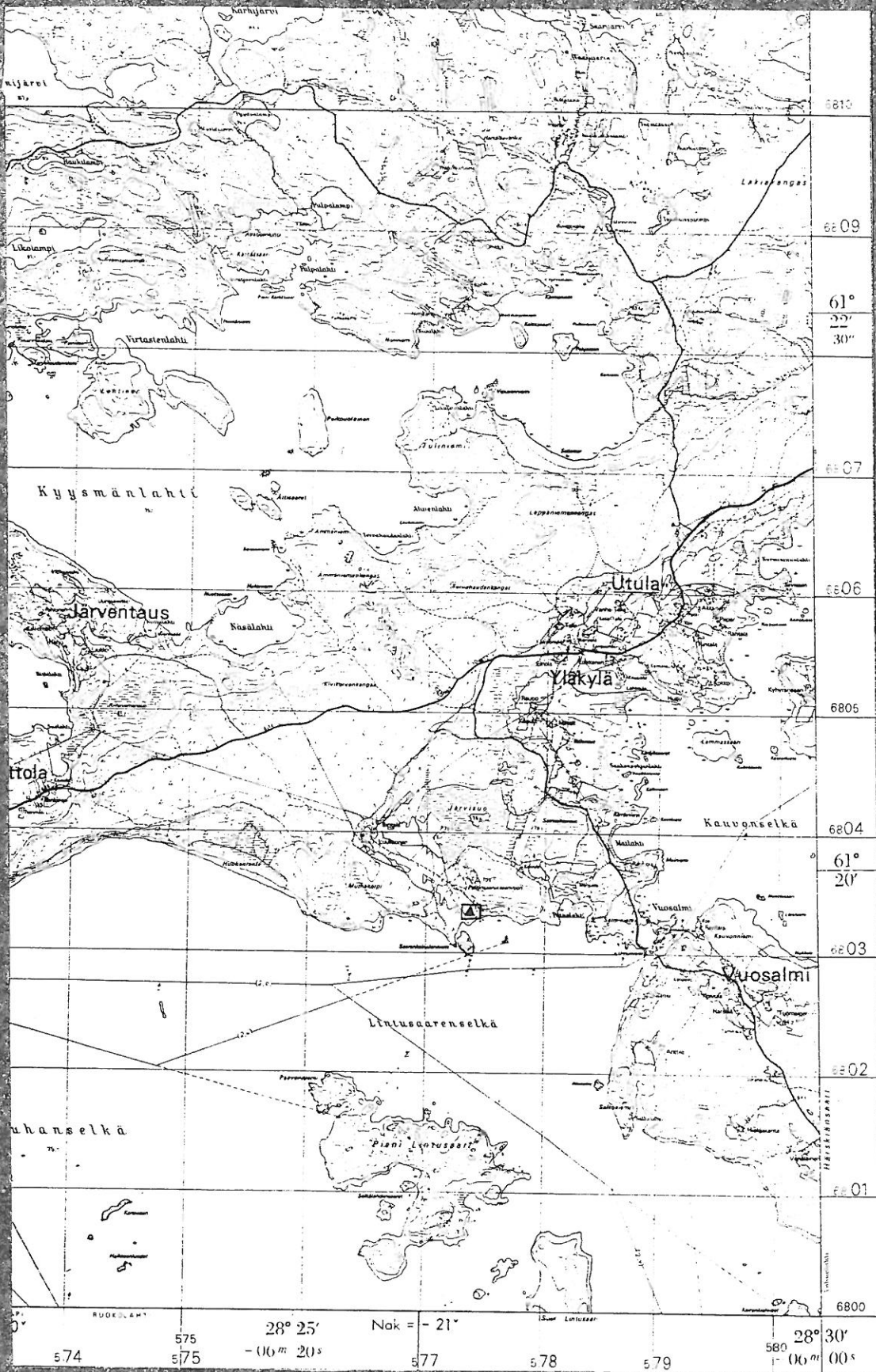

X=6822 11 Y=3520 16 Z=80
X=6819 48 Y=3521 72 Z=80

RUOKOLAHTI 12 UTULA ALATALO

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 3143 2 PUUMALA

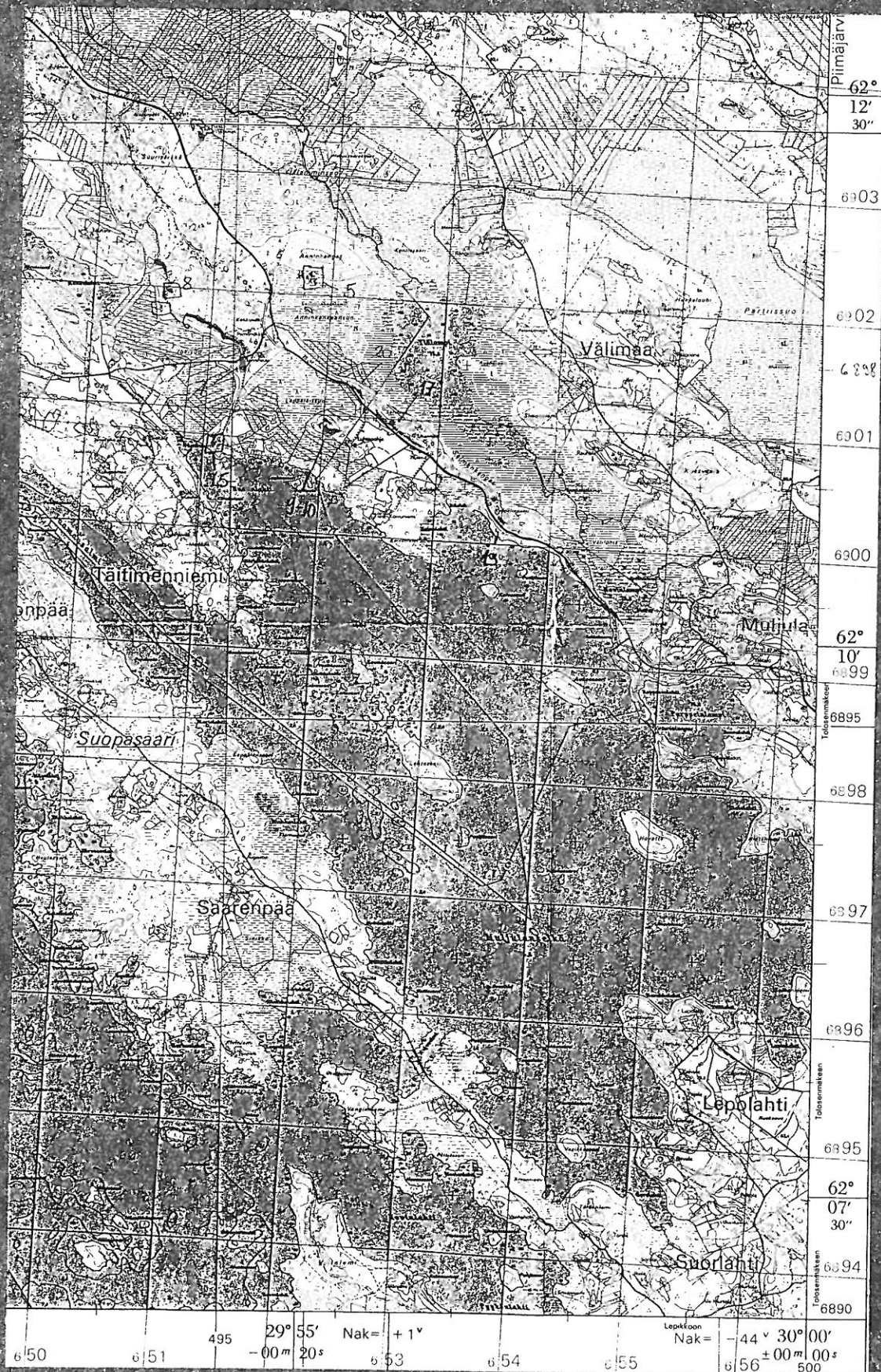

X = 6803 32 Y = 3577 43 Z = 78.4

RAAKKYLA 25 HUOTINNIEMI

M Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4214 2 RAAKKYLA

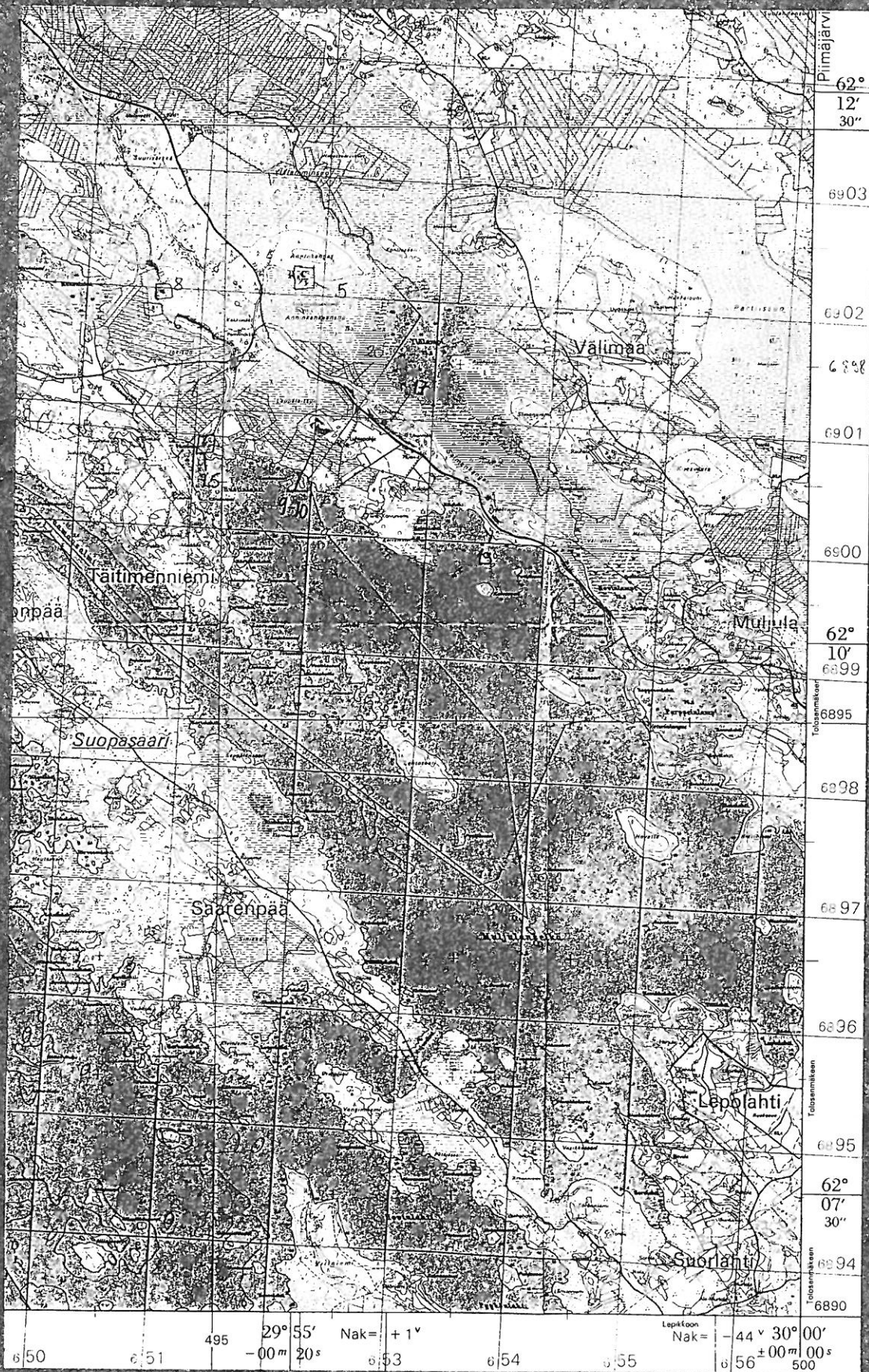

X= 6897 35 Y= 4794 85

RAAKKYLA 5.8 TAITIMANNIEMI MEHONLAHTI 2

M.Lavento 1993

Ote peruskartan pienehoksesta 4214 2 RAAKKYLA

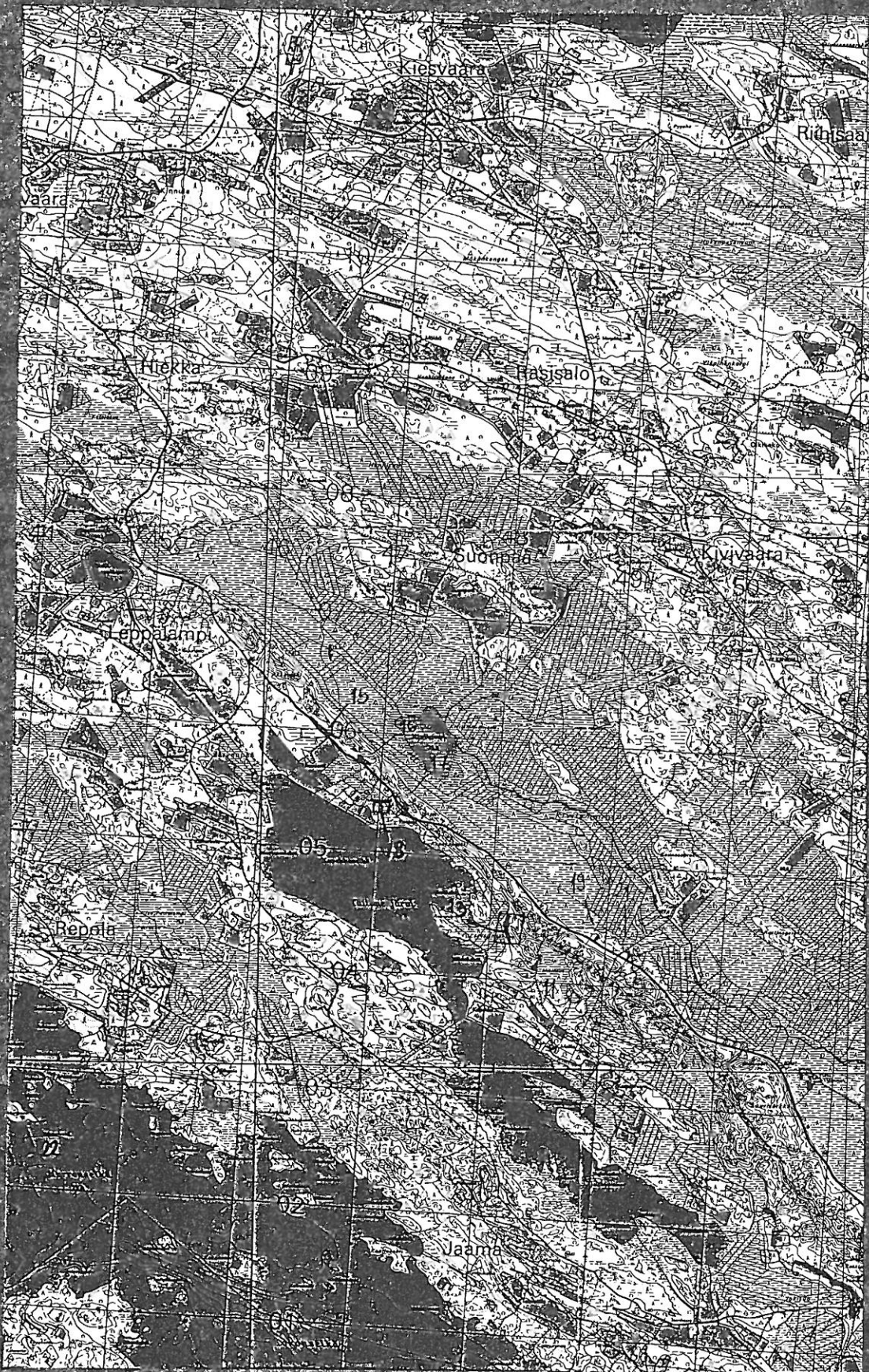

6 X=6898 54 Y=4494 39 Z=80
 8 X=6898 61 Y=4494 45 Z=82

RAAKKYLA 13 JAAMA LAAVALAHDENSUO 18 TAITIMANNIEMI MIKINSARKKA

Mitavoitus 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4214 2 RAAKKYLA

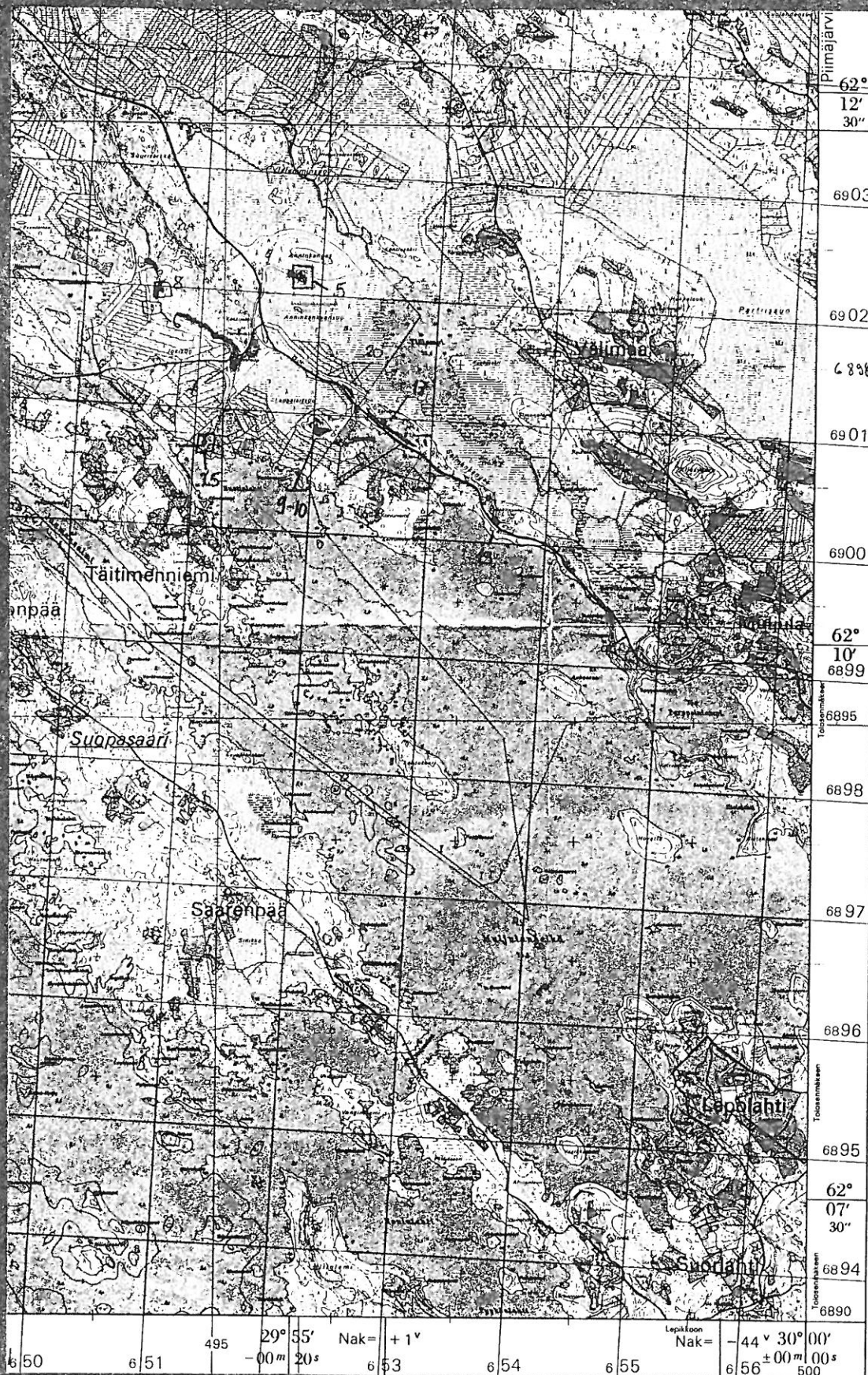

13. X=6901 19	Y=4792 12	Z=82
18. X=6902 35	Y=4791 00	Z=80

RAAKKYLA 5 TAITIMANNIEMI ANNINKANGAS

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4214 2 RAAKKYLA

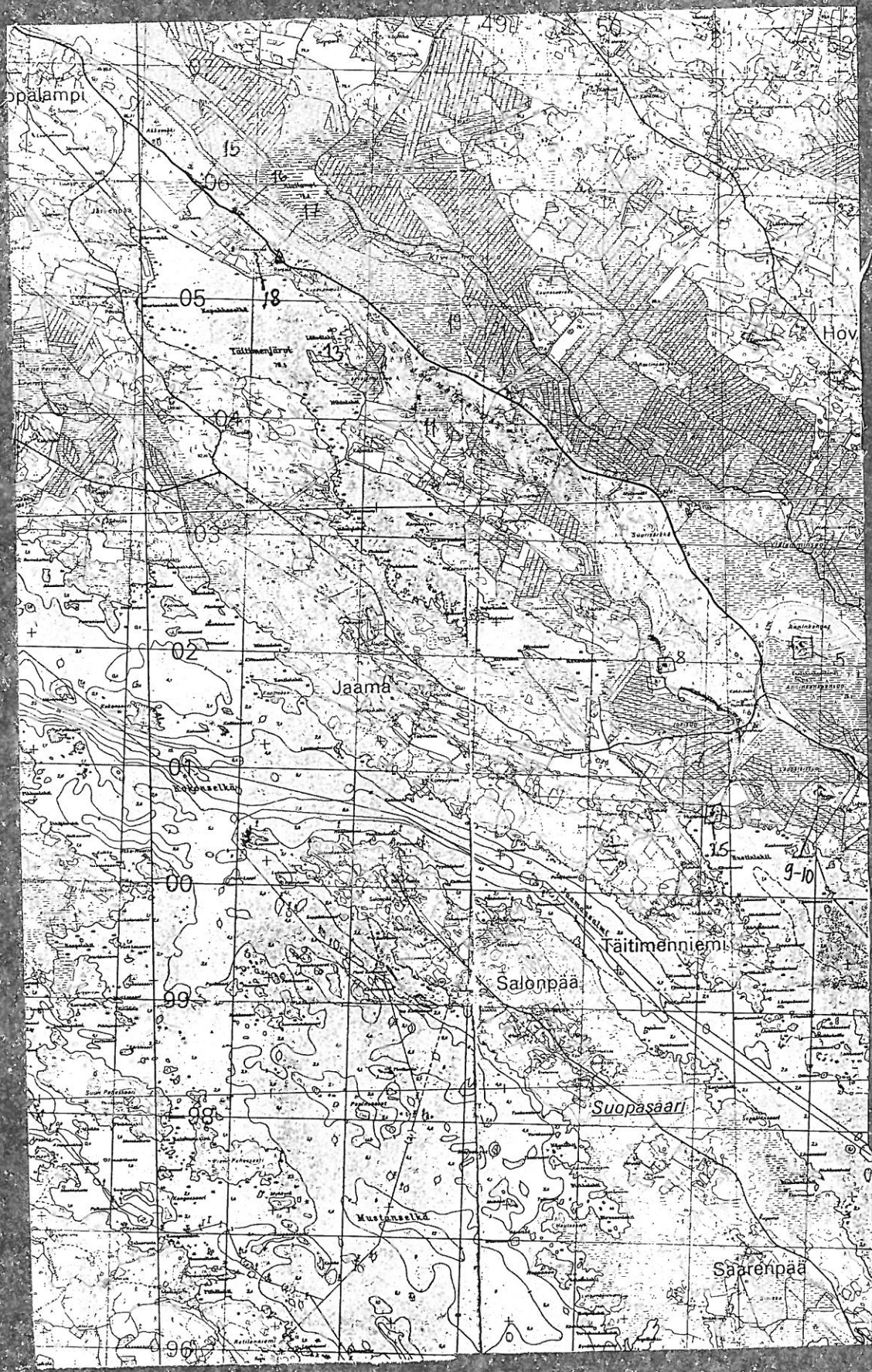

X=6898 75 Y=4495 62 Z=80-82

RÄÄKKYLÄ 24 TÄITIMENNIEMI RANTALA

M. Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4214 2 RÄÄKKYLÄ

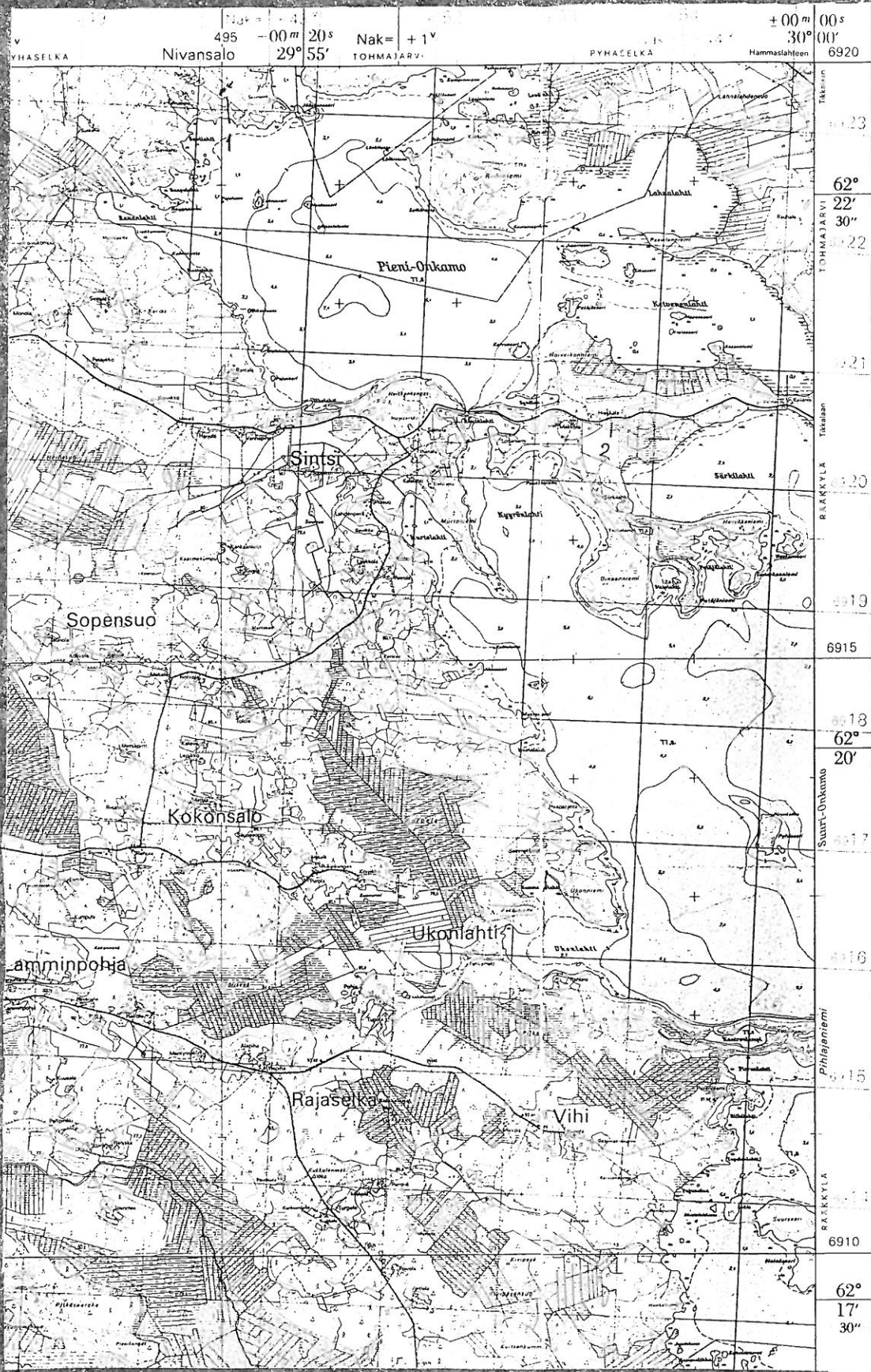

X = 6902 10-30 Y = 4490 12-23 Z = 795-825

RÄÄKKYLÄ 2 SINTSI HIEKKALA

M Lavento 1993

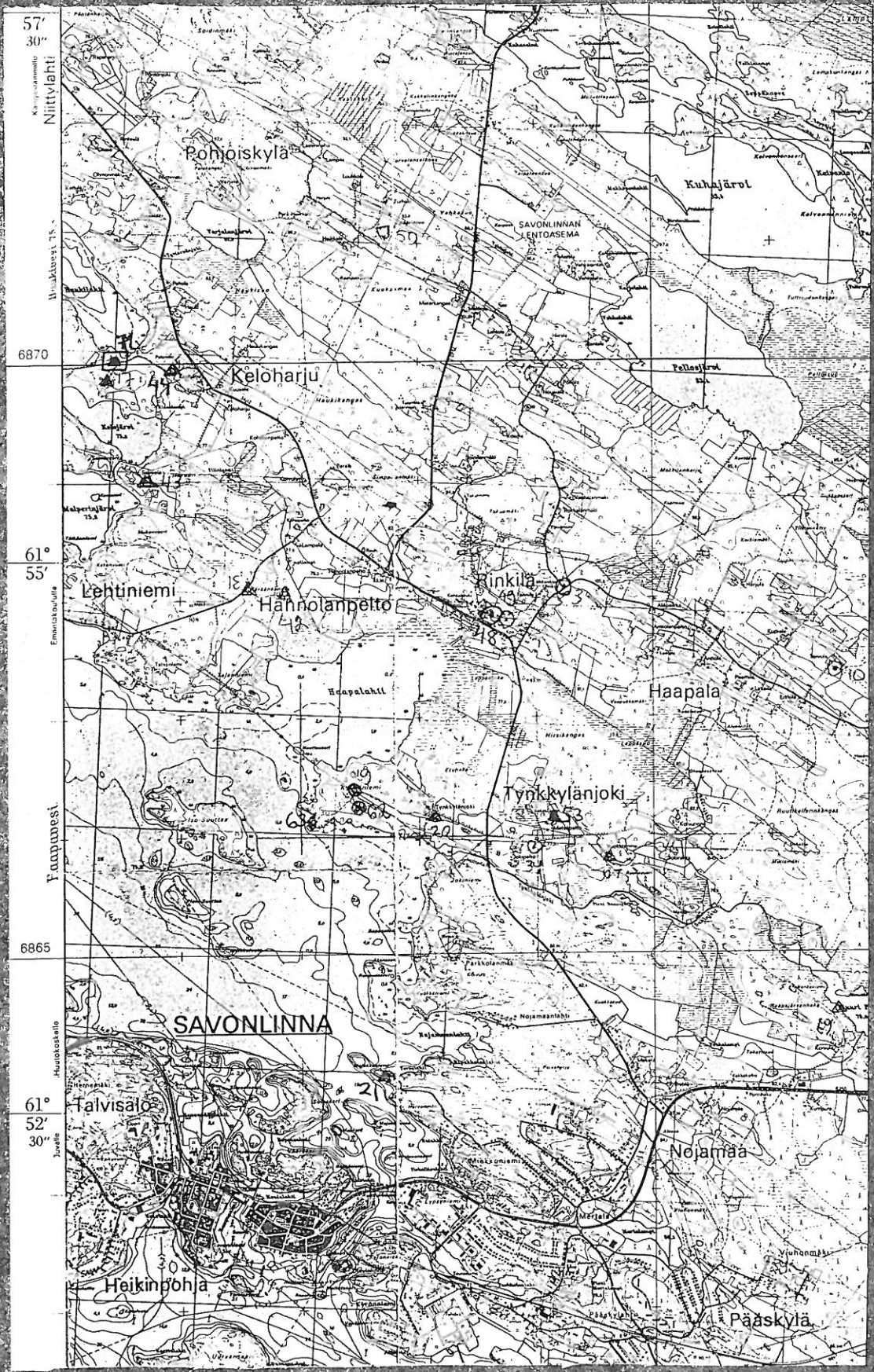
Ote peruskartan pienennöksestä 4214 2 RÄÄKKYLÄ

SAVONLINNA TOLVANNIEMI HAUKILAHDENPOHJA

M Lavento 1993

Ote peruskartan pienennöksestä 4211 2 SAVONLINNA

X = 6870 02 Y = 4440 40 Z = 795

ENONKOSKI HANHIJÄRVI KOIVULA a

Mika Lavento 1993

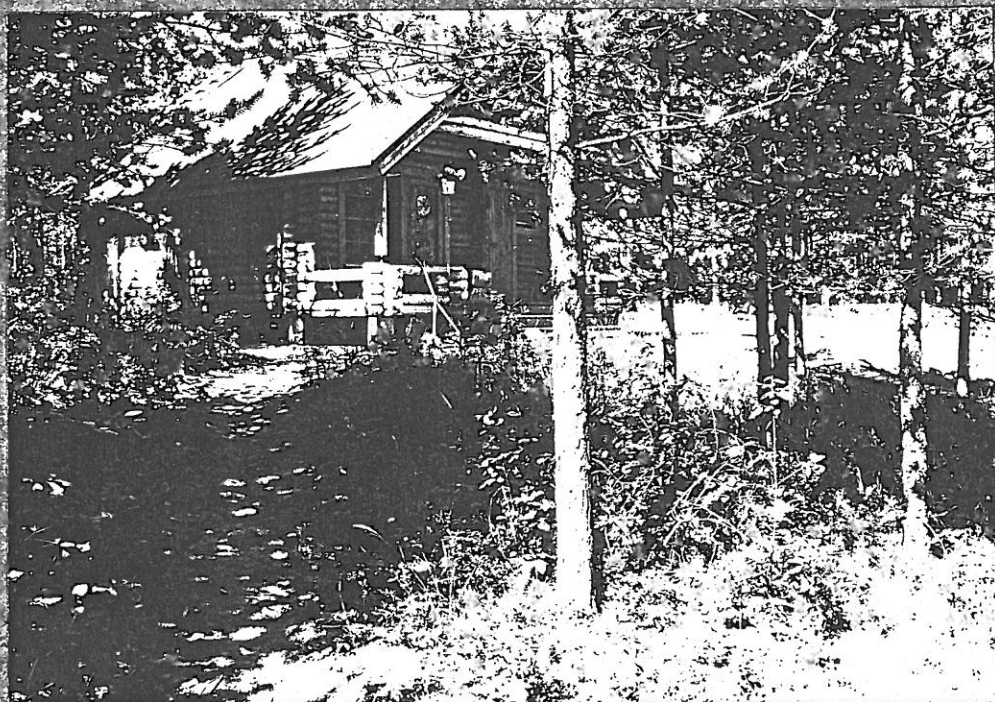

Kuvaussuunta S>N.

ENONKOSKI SIMANALA KOTKUINNIEMI g
Mika Lavento 1993

Kodansija SW>NE

Kovaussta se>NW

KESÄLAHTI RUOKKEENNIEMI SIRNIHTA

Mika Lavento 1993

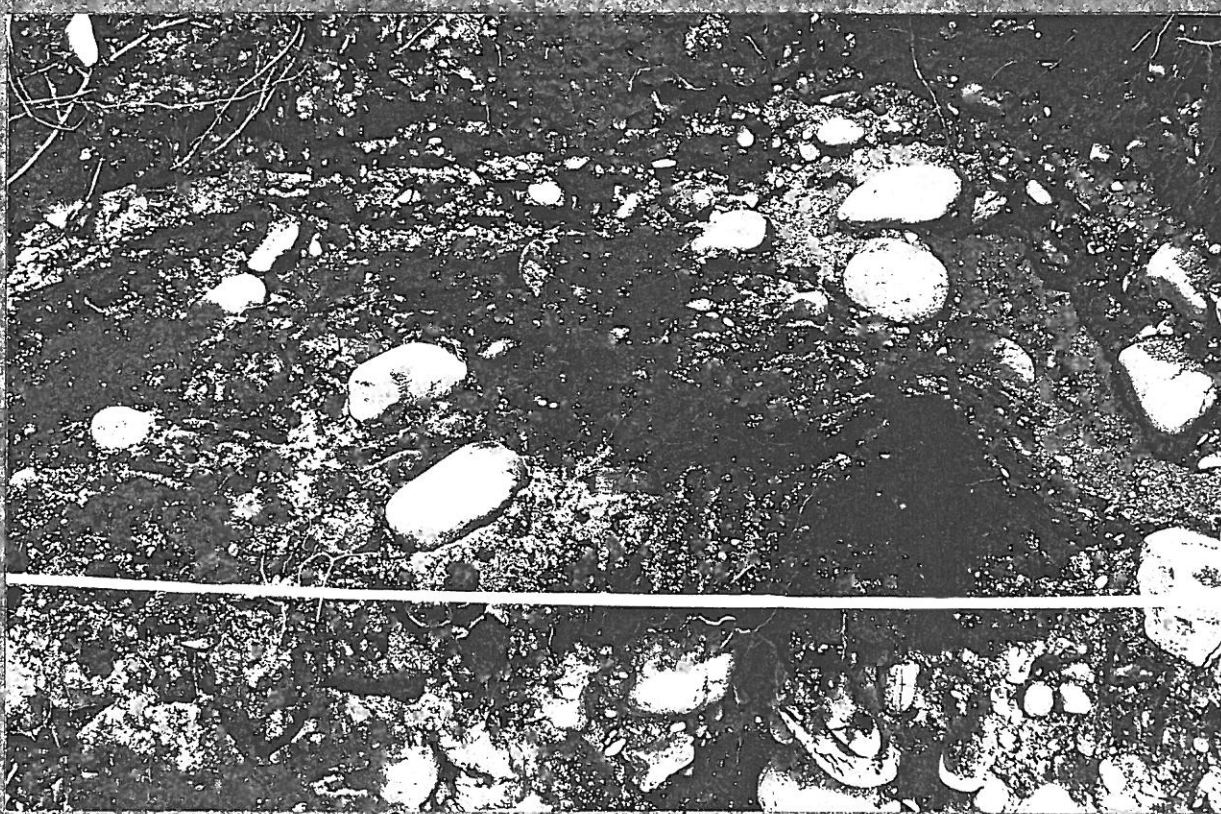
KUVAUSJUONTA S Y N

KITEE MULJULA SARVISUO

Mika Lavento 1993

Liesi kivikerros 2. Kuvaussuunta NWS → SE

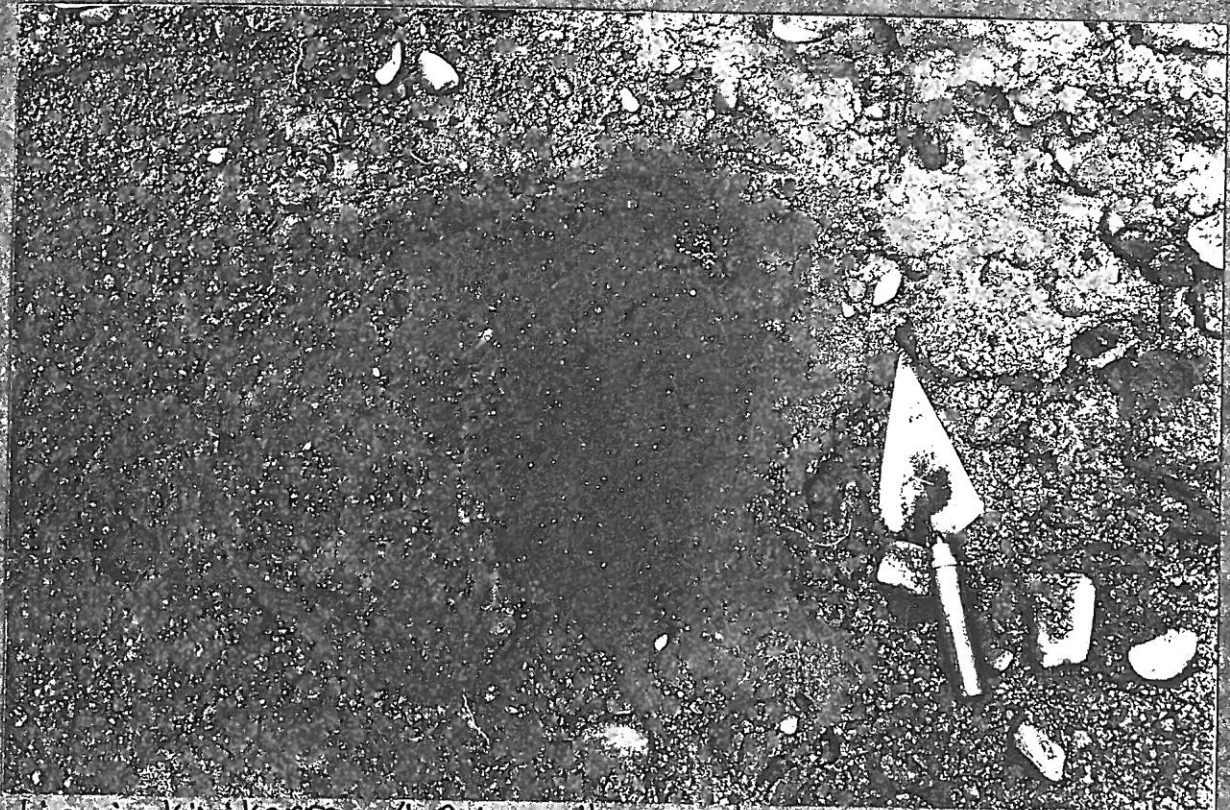

Liesi kivikerros 3. Kuvaussuunta SE → NW.

KITEE MULJULA SARVISUO
MIKA LAVENTO 1993

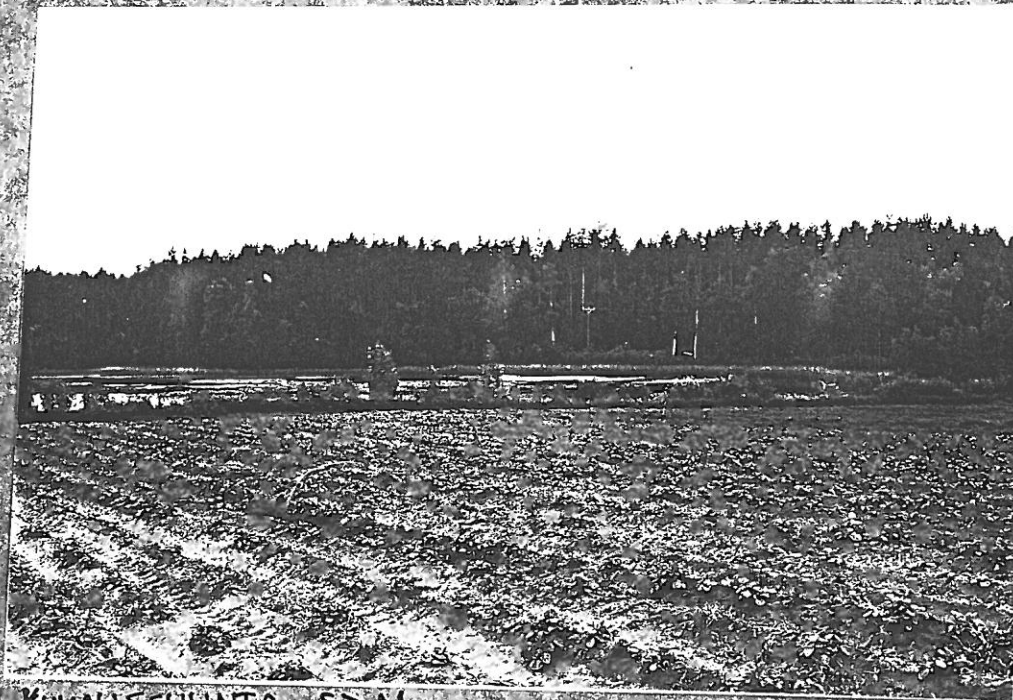

Liesi. Kivikerros 3. Kovaussuunta MW > SE

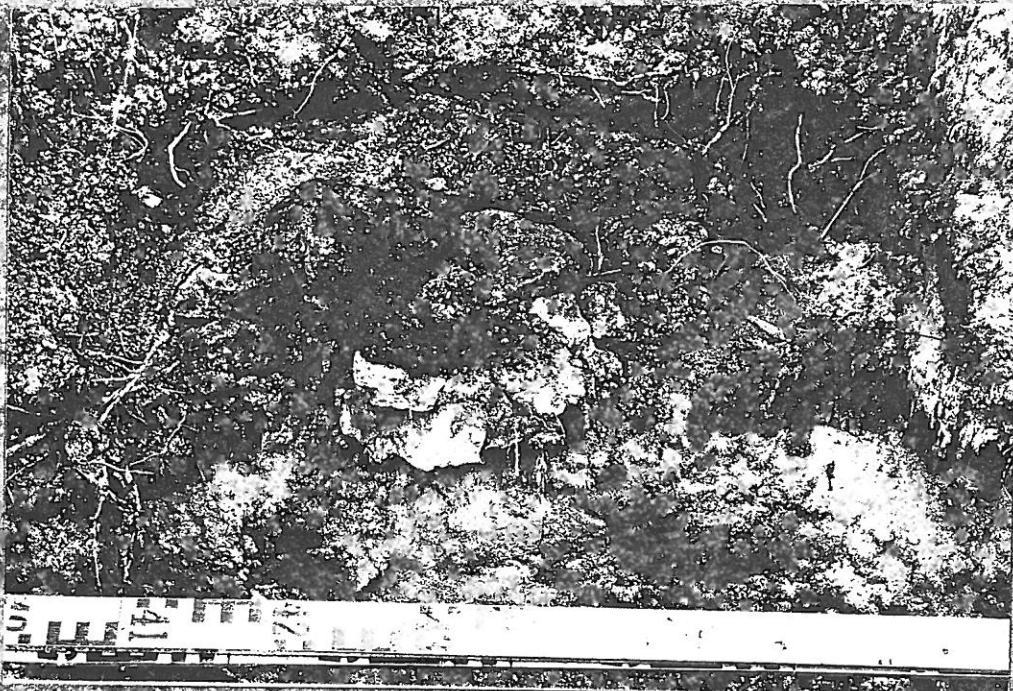
Liesi. Kivikerros 4. Palanutta maata ja hiiltä. Kovaussuunta MW > SE

PUNKAHARJU VAARA KÄRENSALMI
Mika Lavento 1993

KOVAUSSUUNTA S>N.

PUUMALA HUHTIMAA PISTOHIEKKA b
Mika Lavento 1993

Liesi, kerros 2. kuvaussuunta SE > NW

Liesi, profiili. kuvaussuunta SE > NW

RUOKOLAHTI UTULA ALATALO
Mika Lavento 1993

Kuvaussuunta S>N.

LIITE 1
FOSFORIANALYYSIT

LIITE

VANHEMMAN METALLIKAUDEN ASUINPAIKKOJEN
INVENTOINTI ETELÄ-SAIMAALLA 1993

Näytteet on analysoitu sitruunahappouutoksista fotometrisesti Helsingin yliopiston arkeologian laitoksella. Menetelmä on esitetty julkaisussa Jussila, T., Lavento, M. ja Schulz, H.-P. 1989: Maaperän fosforianalyysi arkeologiassa. *Helsinki Papers in Archaeology* 3. Tulokset on esitetty analyysisarjoittain. Ilmaisu vrt. viittaa vertailunäytesarjan arvoihin, joiden avulla tulokset kunkin sarjan sisällä on kalibroitu. Näytteiden analyysin on suorittanut Pia Ruuttu.

P1=kalibroimaton fosforiarvo

P2=kalibroitu fosforiarvo

NRO	Kunta	Kohde	P1	P2
1		vrt	200	210
2		vrt	400	400
3		vrt	600	572
4		vrt	800	710
5		vrt	1000	809
6		vrt	1200	827
7	Puumala	1 Kotkatlahti b	70	52
8		2 Kotkatlahti b	437	443
9		3 Kotkatlahti b	400	400
10		4 Kotkatlahti b	344	341
11		5 Kotkatlahti b	640	698
12		6 Kotkatlahti b	828	1211
13	Puumala	1 Kotkatlahti a	39	20
14		2 Kotkatlahti a	395	394
15		3 Kotkatlahti a	142	128
16		4 Kotkatlahti a	63	45
17		5 Kotkatlahti a	90	73
18		6 Kotkatlahti a	167	154
19		7 Kotkatlahti a	43	24
20		8 Kotkatlahti a	248	240
21		9 Kotkatlahti a	127	112
22		10 Kotkatlahti a	274	267
23		11 Kotkatlahti a	165	152
24		12 Kotkatlahti a	127	112
25		13 Kotkatlahti a	137	123
26		14 Kotkatlahti a	88	71
27		15 Kotkatlahti a	28	8
28		16 Kotkatlahti a	297	291
29		17 Kotkatlahti a	159	146
30		18 Kotkatlahti a	497	512

31	Puumala	1 Pistohiekka b	71	53
32		2 Pistohiekka b	181	169
33		3 Pistohiekka b	227	217
34		4 Pistohiekka b	70	52
35		5 Pistohiekka b	370	368
36		6 Pistohiekka b	543	566
37		7 Pistohiekka b	431	436
38		8 Pistohiekka b	136	122
39		9 Pistohiekka b	50	31
40		10 Pistohiekka b	117	102
41		11 Pistohiekka b	326	322
42		12 Pistohiekka b	237	228
43		13 Pistohiekka b	259	251
44		14 Pistohiekka b	202	191
45		15 Pistohiekka b	364	362
46		16 Pistohiekka b	329	325
47		17 Pistohiekka b	510	527
48		18 Pistohiekka b	131	116
49		19 Pistohiekka b	756	892
50		20 Pistohiekka b	494	509
51		21 Pistohiekka b	33	13
52		22 Pistohiekka b	41	22
53		23 Pistohiekka b	5	0
54	Ristiina	1 Pulmionlampi	141	127
55		2 Pulmionlampi	184	172
56		3 Pulmionlampi	222	212
57		vrt	200	203
58		vrt	400	398
59		vrt	600	629
60		vrt	800	795
61		vrt	1000	795
62		vrt	1200	795
63		4 Pulmionlampi	57	50
64		5 Pulmionlampi	94	88
65		6 Pulmionlampi	102	96
66		7 Pulmionlampi	124	118
67		8 Pulmionlampi	112	106
68		9 Pulmionlampi	95	89
69		10 Pulmionlampi	134	129
70		11 Pulmionlampi	102	96
71		12 Pulmionlampi	119	113
72		13 Pulmionlampi	38	30
73		14 Pulmionlampi	121	115
74		15 Pulmionlampi	103	97
75		16 Pulmionlampi	127	122
76		17 Pulmionlampi	114	108
77		18 Pulmionlampi	61	54

78		19 Pulmionlampi	19	11
79		20 Pulmionlampi	65	58
80		21 Pulmionlampi	54	47
81		22 Pulmionlampi	63	56
82	Savonlinna	1 Tolvanniemi	101	95
83		2 Tolvanniemi	63	56
84		3 Tolvanniemi	129	124
85		4 Tolvanniemi	140	135
86		5 Tolvanniemi	72	65
87		6 Tolvanniemi	46	38
88		7 Tolvanniemi	59	52
89		8 Tolvanniemi	129	124
90		9 Tolvanniemi	68	61
91		10 Tolvanniemi	76	69
92	Punkaharju	1 Multaniemi	419	418
93		2 Multaniemi	568	547
94		3 Multaniemi	462	455
95		4 Multaniemi	468	460
96		5 Multaniemi	512	498
97		6 Multaniemi	352	352
98		7 Multaniemi	607	580
99		8 Multaniemi	425	423
100		9 Multaniemi	352	352
101		10 Multaniemi	297	296
102	Enonkoski	1 Kotkuinniemi g	502	490
103		2 Kotkuinniemi g	344	344
104		3 Kotkuinniemi g	20	12
105		4 Kotkuinniemi g	151	146
106		5 Kotkuinniemi g	778	779
107		6 Kotkuinniemi g	56	49
108		7 Kotkuinniemi g	51	44
109		8 Kotkuinniemi g	104	98
110		Kotkuinniemi g (painanne)	777	778
111	Enonkoski	1 Koivula a	115	109
112		2 Koivula a	20	12
113		vrt	200	193
114		vrt	400	402
115		vrt	600	604
116		vrt	800	719
117		vrt	1000	719
118		vt	1200	719
119		3 Koivula a	79	90
120		4 Koivula a	0	15
121		5 Koivula a	74	86
122		6 Koivula a	203	209
123		7 Koivula a	363	362
124		8 Koivula a	160	168

125		9 Koivula a	327	328
126		10 Koivula a	81	92
127		11 Koivula a	62	74
128		12 Koivula a	107	117
129		13 Koivula a	150	158
130	Punkaharju	1 Kärensalmi	714	791
131		2 Kärensalmi	715	793
132		3 Kärensalmi	710	784
133		4 Kärensalmi	719	800
134		5 Kärensalmi	711	786
135		6 Kärensalmi	714	791
136		7 Kärensalmi	718	798
137		8 Kärensalmi	715	793
138		9 Kärensalmi	575	571
139		10 Kärensalmi	707	779
140		11 Kärensalmi	713	789
141		12 Kärensalmi	683	737
142		13 Kärensalmi	226	231
143		14 Kärensalmi	317	318
144		15 Kärensalmi	312	313
145		16 Kärensalmi	278	281
146		17 Kärensalmi	62	74
147	Pyhäselkä	1 Porolahti	43	56
148		2 Porolahti	46	59
149		3 Porolahti	175	182
150		4 Porolahti	67	79
151		5 Porolahti	67	79
152		6 Porolahti	58	70
153		7 Porolahti	39	52
154		8 Porolahti	13	27
155		9 Porolahti	5	20
156		10 Porolahti	11	25
157		11 Porolahti	0	15
158		12 Porolahti	88	99
159		13 Porolahti	20	34
160		14 Porolahti	23	37
161		15 Porolahti	34	47
162		16 Porolahti	67	79
163		17 Porolahti	9	23
164		18 Poronlahti	7	22
165	Ruokolahti	1 Alatalo	6	21
166		2 Alatalo	26	40
167		3 Alatalo	72	84
168		4 Alatalo	72	84
169		5 Alatalo	192	199
170		vrt	200	204
171		vrt	400	401

172		virt	600	727
173		virt	800	754
174		virt	1000	754
175		virt	1200	754
176		6 Alatalo	13	6
177		7 Alatalo	115	109
178		8 Alatalo	158	153
179		9 Alatalo	8	1
180		10 Alatalo	7	0
181		11 Alatalo	4	0
182		12 Alatalo	86	80
183		13 Alatalo	103	97
184		14 Alatalo	156	151
185		15 Alatalo	267	263
186		16 Alatalo	266	262
187	Rääkkylä	1 Huotinniemi	223	219
188		2 Huotinniemi	204	200
189		3 Huotinniemi	178	173
190		4 Huotinniemi	180	175
191		5 Huotinniemi	130	124
192		6 Huotinniemi	330	327
193		7 Huotinniemi	181	176
194		8 Huotinniemi	197	192
195		9 Huotinniemi	305	302
196		10 Huotinniemi	227	223
197		11 Huotinniemi	141	136
198		12 Huotinniemi	70	63
199		13 Huotinniemi	120	114
200		14 Huotinniemi	131	125
201		15 Huotinniemi	291	288
202		16 Huotinniemi	167	162
203		17 Huotinniemi	754	800
204	Rääkkylä	1 Mehonlahti	187	182
205		2 Mehonlahti	61	54
206		3 Mehonlahti	34	27
207		4 Mehonlahti	34	27
208		5 Mehonlahti	137	131
209		6 Mehonlahti	35	28
210		7 Mehonlahti	66	59
211		8 Mehonlahti	753	792
212		9 Mehonlahti	184	179
213		10 Mehonlahti	219	215
214		11 Mehonlahti	328	325
215		12 Mehonlahti	144	139
216		13 Mehonlahti	0	0
217		14 Mehonlahti	217	213
218		15 Mehonlahti	80	74

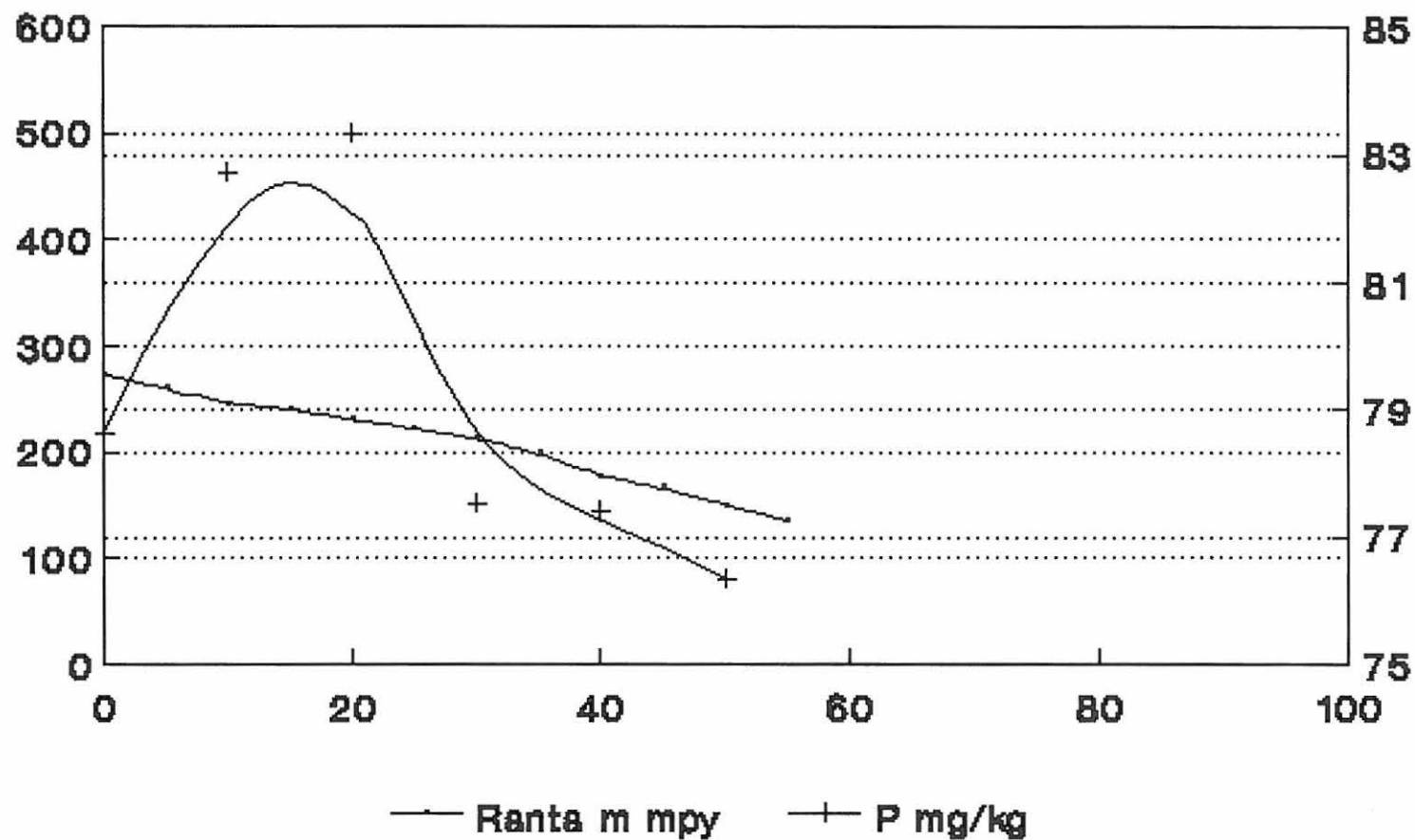
219		16 Mehonlahti	18	11
220		17 Mehonlahti	14	7
221		18 Mehonlahti	531	479
222		19 Mehonlahti	53	46
223		20 Mehonlahti	413	407
224		21 Mehonlahti	87	81
225		22 Mehonlahti	452	431
226		23 Mehonlahti	754	800
227		vrt	200	194
228		vrt	400	402
229		vrt	600	703
230		vrt	800	727
231		vrt	1000	727
232		vrt	1200	727
233		24 Mehonlahti	140	148
234		25 Mehonlahti	634	554
235		26 Mehonlahti	508	470
236		27 Mehonlahti	728	0
237		28 Mehonlahti	195	200
238	Rääkkylä	1 Rantala	144	151
239		2 Rantala	8	21
240		3 Rantala	10	23
241		4 Rantala	25	37
242		5 Rantala	25	37
243		6 Rantala	44	55
244		7 Rantala	43	54
245		8 Rantala	39	50
246		9 Rantala	52	63
247		10 Rantala	52	63
249		11 Rantala	99	108
250		12 Rantala	23	35
251		13 Rantala	110	119
252		14 Rantala	246	250
253		15 Rantala	654	567
254		16 Rantala	668	576
255		17 Rantala	725	783
256		18 Rantala	710	658
257		19 Rantala	722	758
258	Punkaharju	1 Salilampi b	606	535
259		2 Salilampi b	224	228
260		3 Salilampi b	726	791
261	Kerimäki	1 Kokkomäki	213	218
262		2 Kokkomäki	497	463
263		3 Kokkomäki	552	499
264		4 Kokkomäki	145	152
265		5 Kokkomäki	137	145
266		6 Kokkomäki	70	80

267		7 Kokkomäki	8	21
268		8 Kokkomäki	287	289
269		9 Kokkomäki	392	390
270		10 Kokkomäki	190	196
271		11 Kokkomäki	369	368
272		12 Kokkomäki	215	220
273		13 Kokkomäki	15	27
274		14 Kokkomäki	155	162
275	Kerimäki	1 Tuomaanniemi	240	244
276		2 Tuomaanniemi	421	412
277		3 Tuomaanniemi	603	533
278		4 Tuomaanniemi	415	408
279		5 Tuomaanniemi	397	395
280		6 Tuomaanniemi	528	483
281		7 Tuomaanniemi	727	800
282		8 Tuomaanniemi	228	232
283		vrt	200	272
284		vrt	400	322
285		vrt	600	690
286		vrt	800	0
287		vrt	1000	742
288		vrt	1200	742
289		9 Tuomaanniemi	254	182
290		10 Tuomaanniemi	269	197
291	Kesälahti	1 Sirnihta	692	615
292		2 Sirnihta	510	427
293		3 Sirnihta	379	302

LIITE 2
FOSFORIANALYYSIT JA RANNANKORKEUDET

Kerimäki

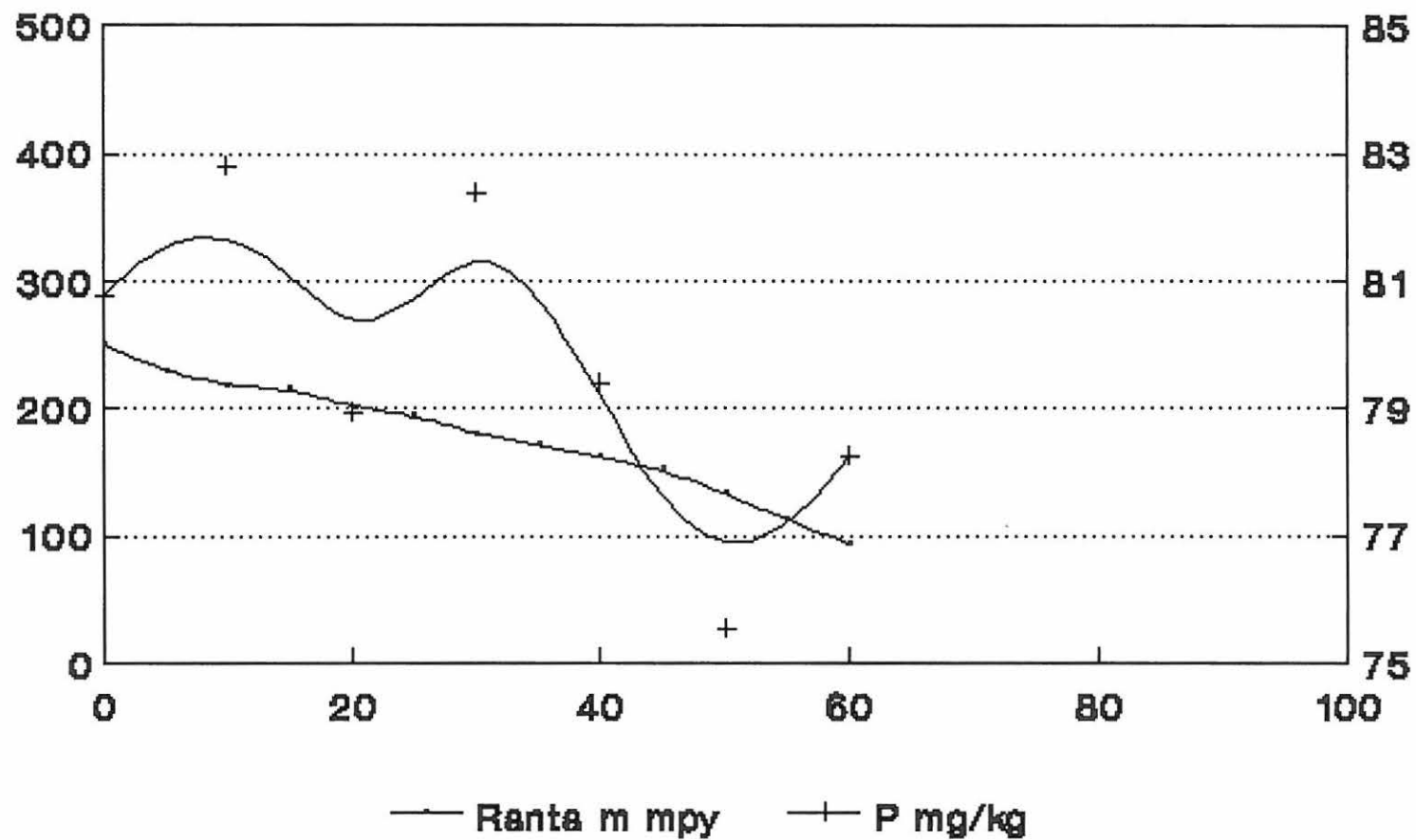
Jouhenniemi Kokkomäki

linja 1

Kerimäki

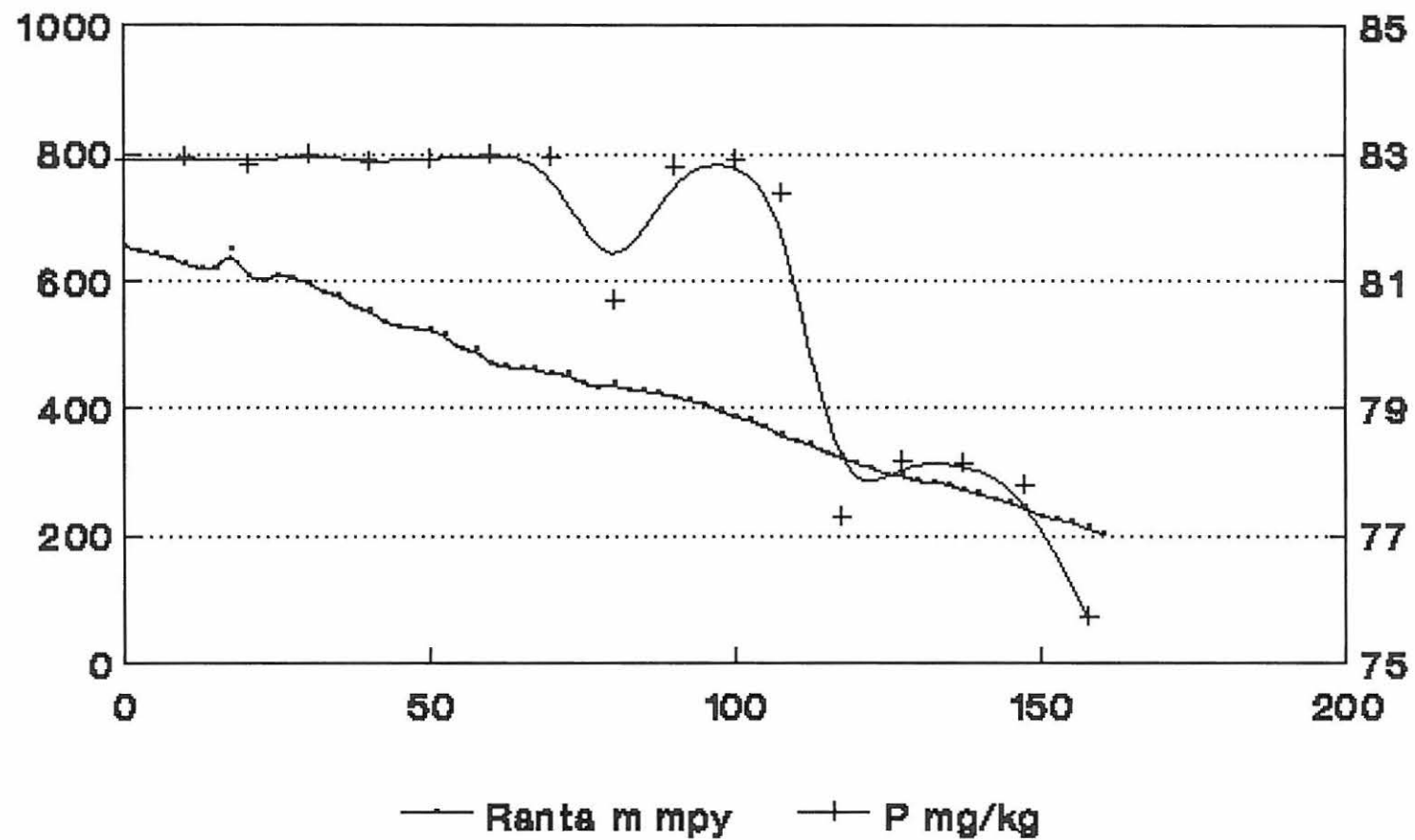
Jouhenniemi Kokkomäki

linja 2

Punkaharju

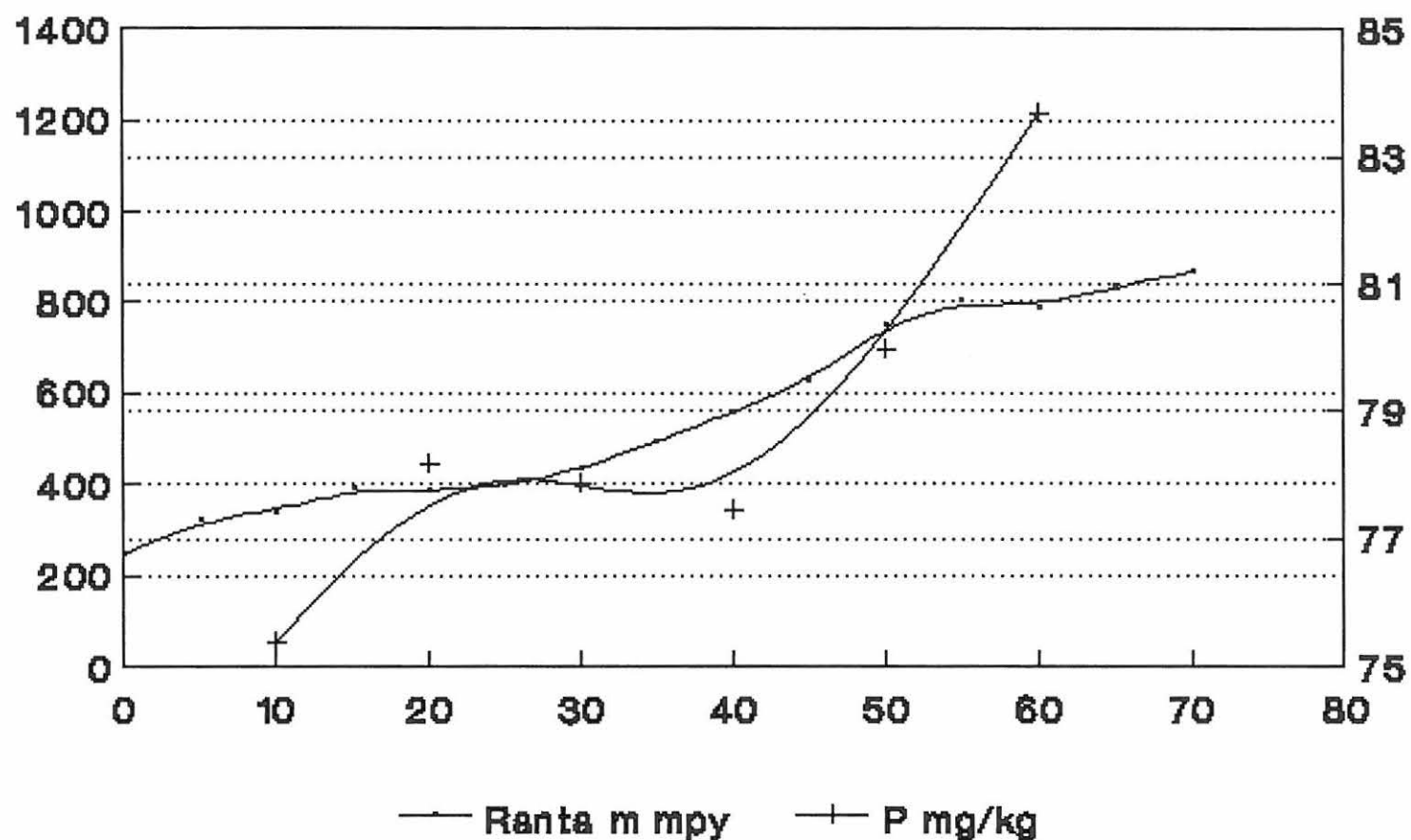
Vaara Kärensalmi

linja 1

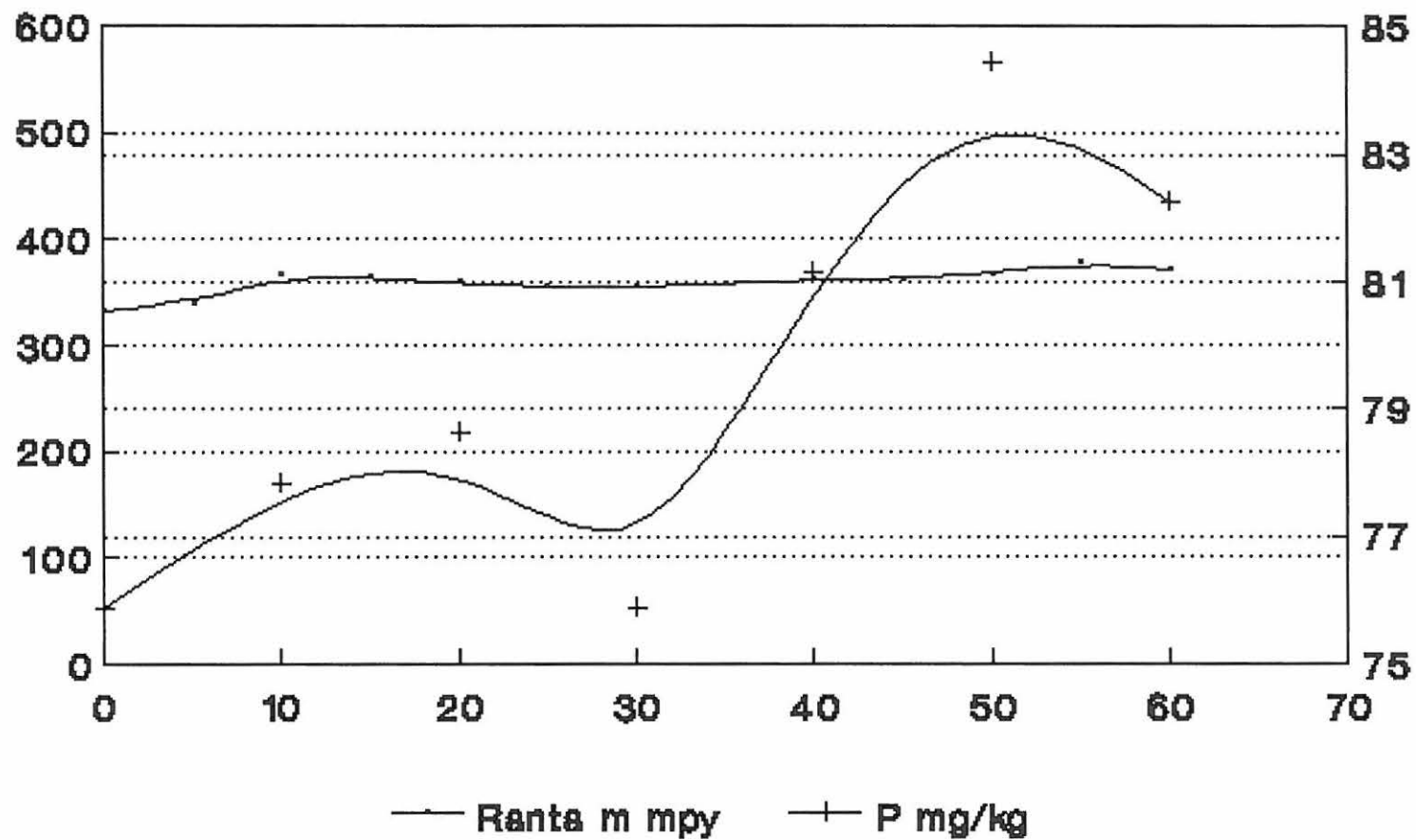
Puumala

Liimattala Kotkatlahti B

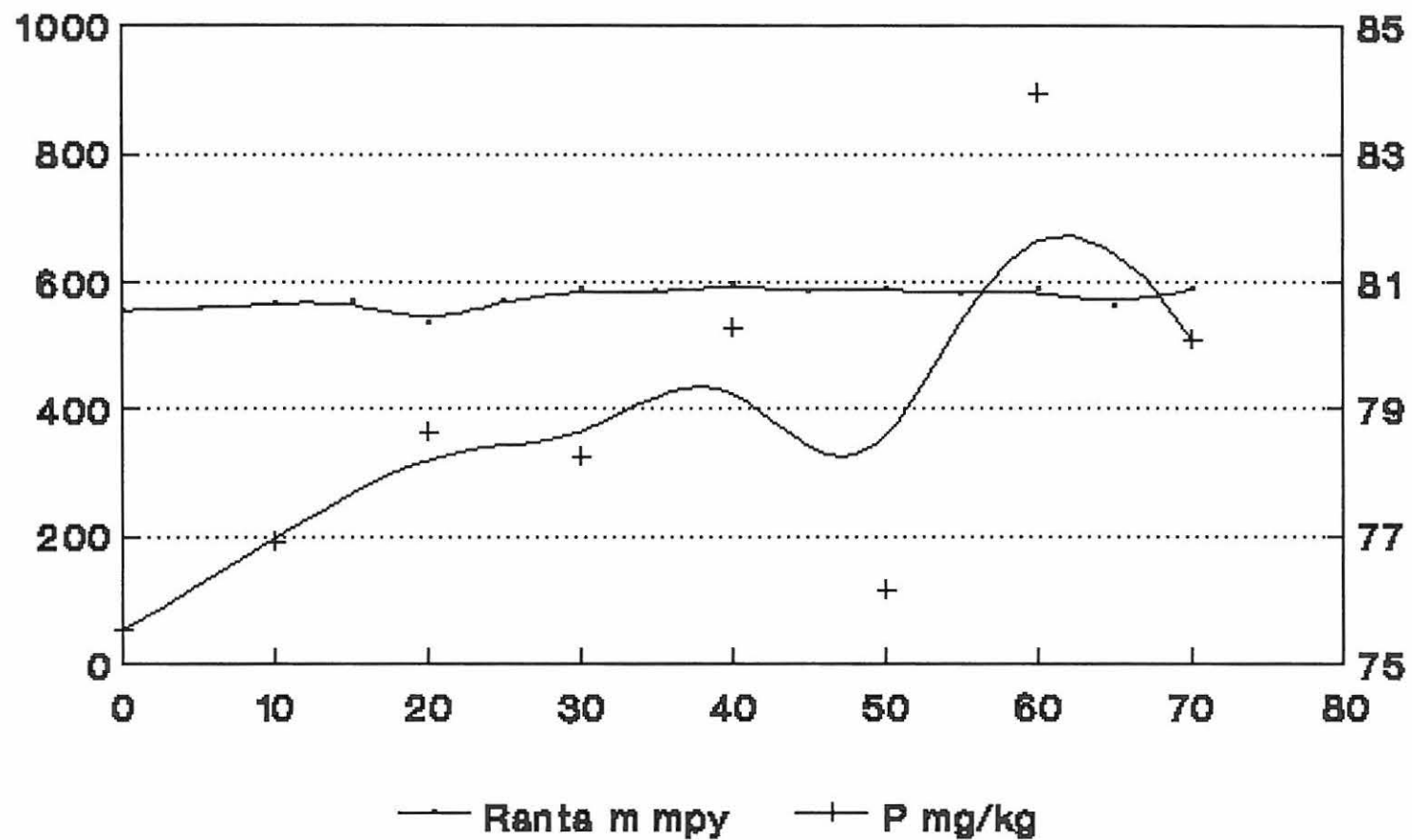
linja 1

Puumala Pistohiekka

linja 1

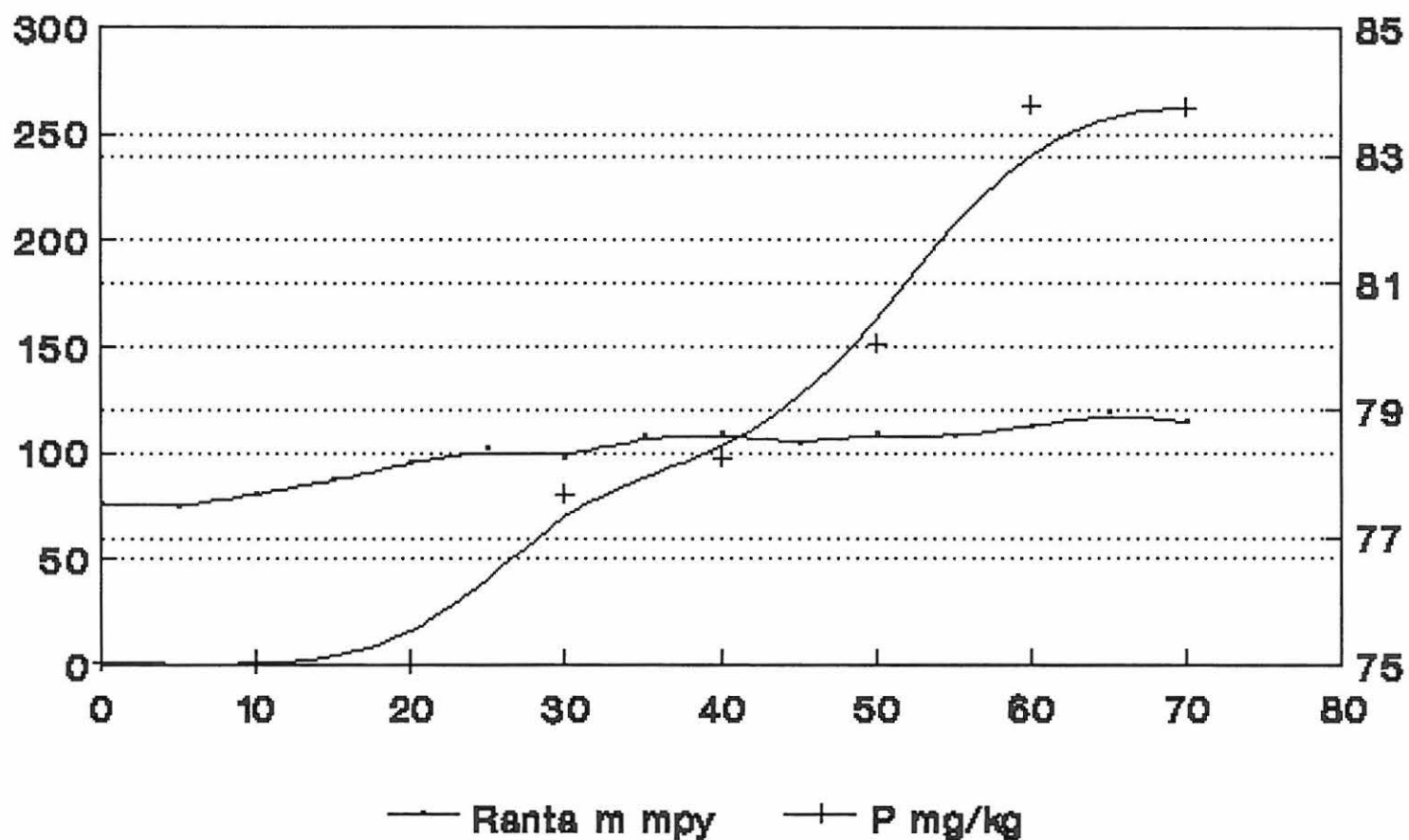
Puumala Pistohiekka

linja 3+

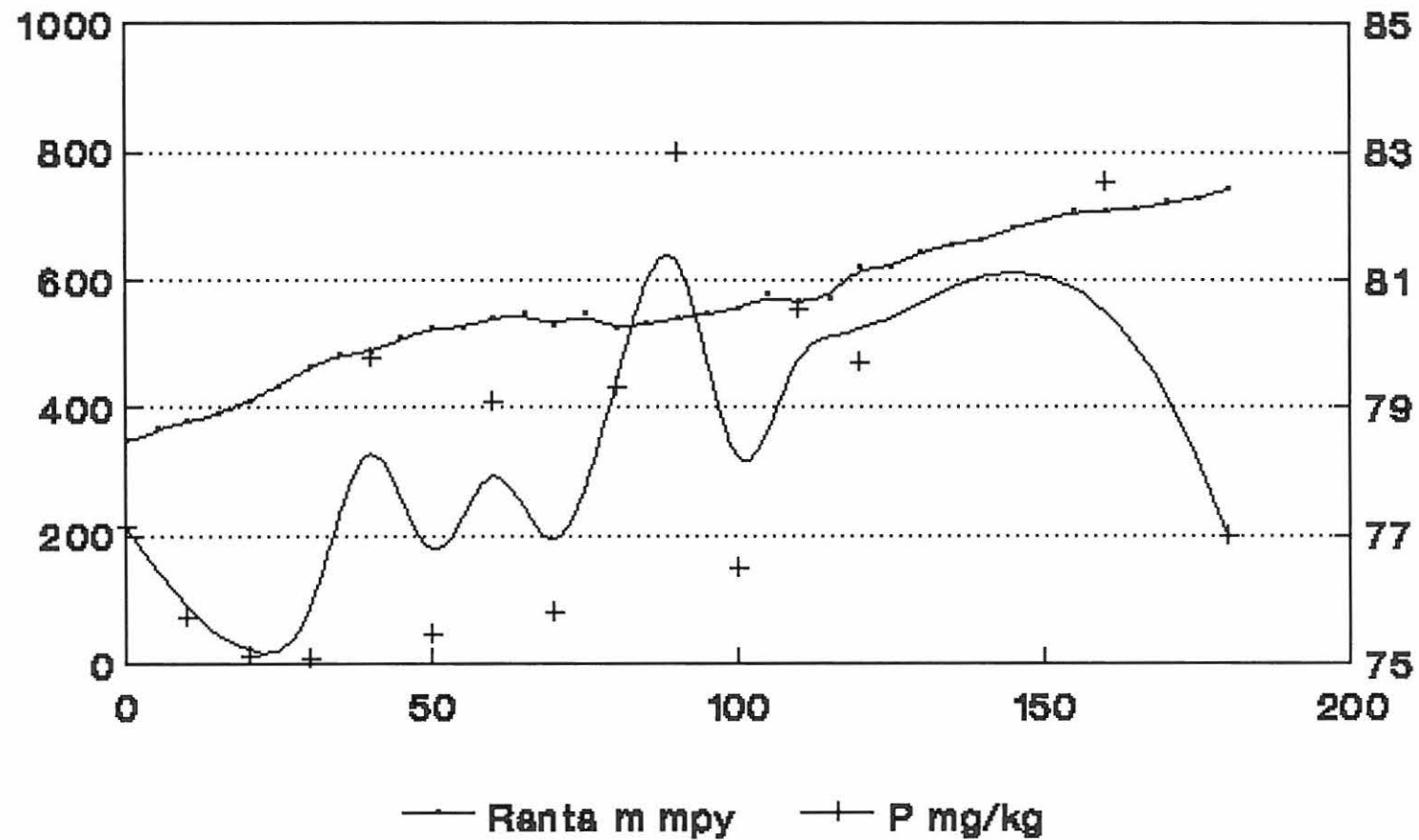
Ruokolahti

Utula Alatalo

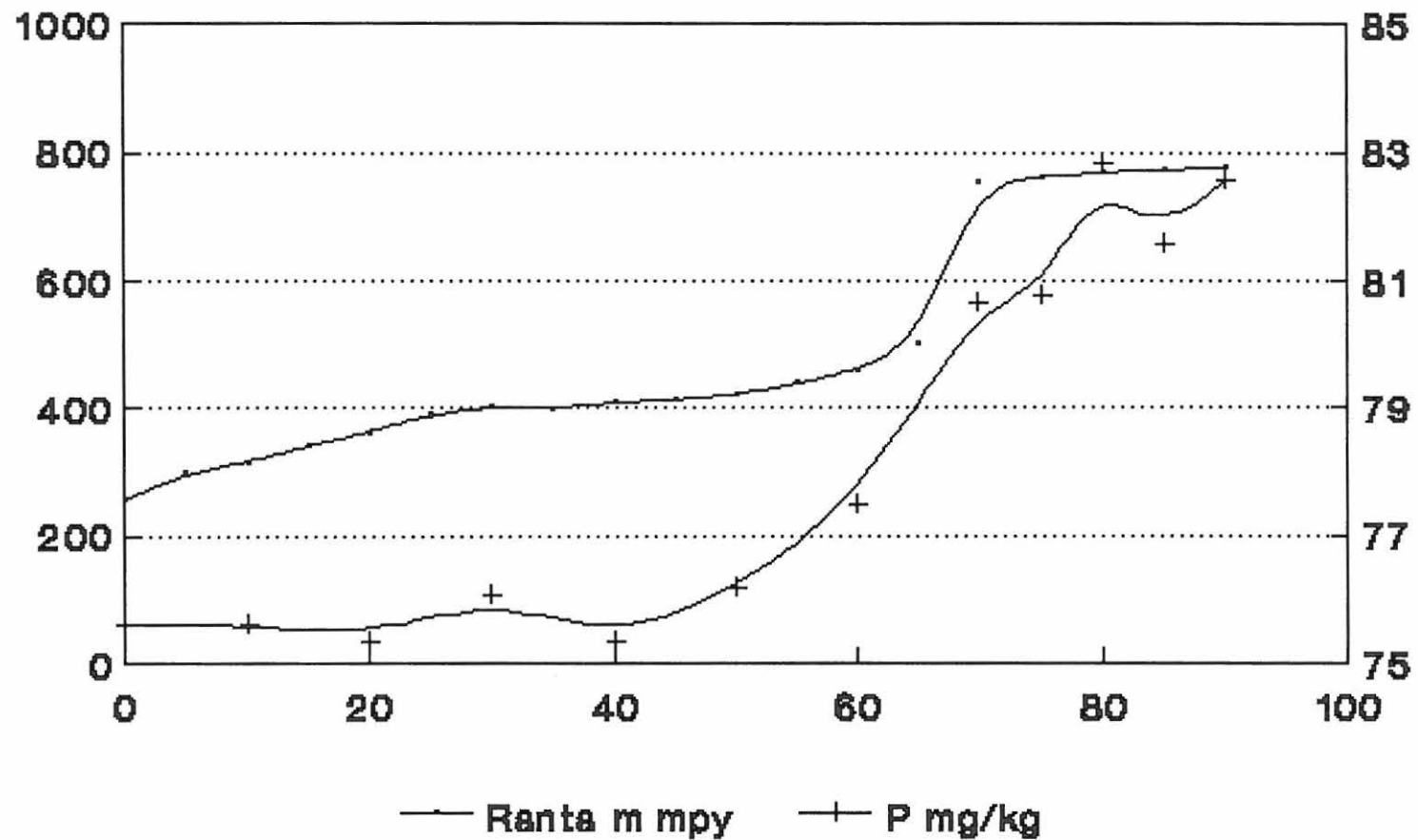
linja 2

Rääkkylä Mehonlahti

linja 2

Rääkkylä Rantala

linja 2